

ala yekête

Sayı (Hejmar) 18 Hêziran - Tirmêh, Haziran - Temmuz 1990

Fiyatı (Baha): 3,50 DM

BAĞIMSIZ BİRLEŞİK DEMOKRATİK KÜRDİSTAN VE SOSYALİZM İÇİN

SS Kararnamelerinin ardından; Sömürgecilerin her türlü provakasyon ve katliamlarına karşı;

KÜRDİSTAN ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELESİNİN ATEŞİ YAŞAMIN HER ALANINDA DAHADA BOYUTLANIYOR!

Kürdistan'da, Haziran ve Temmuz aylarında, devrimci eylemlilik hayatın her alanın da tüm gücüyle devam etti. Faşist-Sömürgeci Türk Devletinin, kamuoyunda SS karar-nameleri olarak adlandırılan Kanun Hükmünde Kararnameler (KHK) ve bu kararnamelere paralel olarak Devlet terörünü pekiştirmek için, bir dizi barbarca saldırılara, katliamlara, demokrat basına saldırılara ve yeni "tedbir paketlerine" başvurmaya devam ediyor. Değerli bilim adamı, insanlık onuru, İsmail Besikçi sömürgecilerin göstermelik mahkemelerinde "yargılanıyor."

Son olarak alınan bilgilere göre, yine Kürdistanın Malatya ilinde bulunan "üçüncü ordu", Batman'a yerleştirilecek, devamla, bölgedeki jandarma tugayları ve de özel timlerin merkezi üsleri Şırnak'ta konumlandırılacaklardır. Büyük yaygaralarla, sözümona Kürdistan daki sosyal ve ekonomik yapının geliştirileceği demogojisiyle Batman ve Şırnak ilçelerini il statüsüne alan faşist sömürgeci Türk Devletinin bu ilçeleri neden il statüsüne almış olduğu gün gibi ortadır. Yaratılmak istenen "iş olanakları", sömürgecilerin bölge de konumlandıracakları, askeri karargah merkezlerin'den baska bir şey değildir.

Fasist sömürgeci Türk Devleti niçin bütün üslerini bu bölgeye yığmaktadır? Bilindiği gibi T.C. başından beri, Kürdistan'da yükselen ulusal kurtuluş Hareketini bastırmak için, bu hareketi özellikle 1984'ten bu yana süregelen gerilla mücadelesini belli bir bölgeye hapsedmeye çalışmaktadır. Belli bir bölgeye hapsedtikten sonra, tecrite alarak, ulusal kurtuluş mücadelesini boğma hesaplarını yapmaktadırlar. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı bu savaş taktiğini, Türk Devleti kuruluşundan itibaren bir gelenek olarak kulanagelmıştır. 1925 Şex Said Hareketine, 1931 Ağrı isyanına, 1938'teki Dersim ayaklanmasına karşı kullandığı temel savaş taktiklerinden biri de budur. 1990 Martında Kürdistan'da gelişen muazzam Serhıldan hareketiyle panik içine düşen T.C., Ulusal Kurtuluş Mücadelesini belli bir bölge ye (Botan'a) hapsedtikten sonra tasarladığı soykırım ve sürgün projeleriyle, "sorunu" çözme çabaları, içinde dir. İşte, "ekonomik" ve "sosyal" yapıyı geliştirip merkez haline getirecekleri Batman ve Şırnak'a getirilen "ekonomik" ve "sosyal" yatırımlar, Üçüncü ordu, Jandarma Tugayları ve Özel tim karargahlarıdır. Ama ayağa kalkan Kürdistan Halkı, tüm oyunları boşa

çıkarmasını bilecektir. Çünkü bugün Kürdistan'ın dört bir tarafı, Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin alevleriyle, yaşamın her alanında, şehirde ve kırdada, dağlarda ve Ovalarda tüm yurtsever sınıf ve tabakaları kapsıyarak yanıp tutuşmaktadır.

Türk Devleti kendisine yaşam alanı bulabilmek için, bir dizi provakasyonlara, yalanlara, iftiralara ve komplolara başvurmaktan da geri kalmıyor. Çevrimli (Gere) de yaptığı katliamı yurtseverlerin üzerine atarak, bir yanda, haklı Ulusal Kurtuluş Mücadelemizi karalamaya çalışırken, diğer yanda, yaratacağı

Devamı 15. sayfada

İÇİNDEKİLER

* Kısa Haberler	2
* İşyeri Komiteleri ve Kürdistan işçi sınıfı	4
* Modern Revizyonizmin iflası, Yeni yönelimi ve yarattığı "sorunların" yansıması	6
* Kürdistan sorunu ve TBKP'nin yeni açılımı	16
* Boyun egmedik, yılmadık biz (Şiir)	25
* Çevrimli Köyü Katliamıyla ilgili açıklama	26
* "Özgürlük Yolu" mu? Bağımlılık yolu mu?	27
* A. Kasemlo anıldı	31
* İsmail Besikçi Yargılanamaz!	32

KÜRDİSTAN DÜNYA-DAN TECRİT EDİLMEK İSTENİYOR.

Yerli-yabancı basın mensuplarından sonra Kürdistan'a diplomat ve parlamenterlerin de girişi yasaklandı. Çok yoğun gelişmelerin peş peşe yaşandığı ülkemizde CIA ajanları cirit atarken halkımız da yeni karanlık kırım ve katliamların hedefi haline getirildi.

Haziran ayı süresince ülkemizden: 1) Helsinki İzleme Komitesi'nden Danimarkalı Müsteşar Allan Christenen, Norveçli Jivin Hdallyndo, Finlandiya'dan Tirjo Valinoru, 2) Le Monde muhabiri Nicole Pope, 3) Barcelona Lavanguardia muhabiri Anja Schiffin ile İsviçre'den beş ayrı gazetecinin yanı sıra Çevrimli katli mani izlemek için Diyarbakır'a giden biri Alman öteki Hollandalı iki diplomat polis gücü kullanılarak sınır dışı ediliyordu. Yerli basın mensuplarından da, "Süper Vali"nin iznini almadan bölgeye giren 2000'e Dogru Dergisi Ankara Bürosu'ndan Selami Ince'de yine zor kullanılarak bölge dışına çıkarıldı.

TC devleti ayaklar altına attığı uluslararası sözleşmelerde yeralan hükümlerin aksine bölgeyi her türlü giriş-çıkışa kapattı. Bunun altında yatan nedenlerin başında ise Kürdistan'ın yeni askeri statüsünün olduğu görülüyor. Bir baştan bir başa "yasak saha" kapsamına alınan ülkemizde ilk olarak, Diyarbakır'da bulunan Asayiş Bölge Kolordu Komutanlığı Batman'a alındı. Ardında ise Malatya'da bulunan 3. Ordu'nun da bu ile nakli için gerekli altyapı çalışmaları başlatıldı. Yeni idari düzenlemeyle "il" olan Şırnak'a ise Jandarma Alay Komutanlığı'nın yanı sıra bir de Komando Tugayı kuruldu. Yoğun zoraki göçün yaşandığı özellikle sınır ve sıcak mücadelenin olduğu bölgelerde ise "seyyar Tabur"lar kuruldu. Kürdistan'ın çeşitli birimlerine bağlı 45 köyde son iki ay içerisinde sözkonusu taburların kurulduğu öğrenildi...

Ülkemize çok sayıda asker ve cephaneye sevkiyatının da sürüyor olması sömürgeci güçlerinin yeni katliamlara girişeceğinin habercisi olarak nitelendiriliyor. Halkımızın büyük bir cepheden maruz kaldığı saldırı karşısında sesinin soluğunun çıkmasını da engellemese çalışan sömürgeci çevreler, ülkemizde olup bitenden dünya kamuoyunun haberdar olmaması için ise Türkiye'de görev yapan yabancı basın-yayın ve TV kuruluşlarına izin verilmiyor. İzinsiz girenler de polis tarafından anında bölge dışına çıkarılıyorlar. Tüm bunlar yaşanırken sömürgeci güçler bu kez de ülkemize yönelik yayın yapan haftalık Halk Gerçeği gazetesi ile 2000'e Dogru Dergis i'ni süresiz olarak kapattı. Bu dergilerin basımını yapan İlicak matbaası da on günlük bir süre için kapatıldı. Halkımıza yönelik suçların artacağı gözlenen Türkiye kamuoyunda ise -buna rağmen- tepkisizlik sürüyor.

Kontr-gerilla faaliyetlerinin ağırlık kazandığı ülkemizde son bir hafta içerisinde ise iki avukatın evi bombalandı. Cizreli avukat Orhan Doğan ile Idilli avukat Hasip Kaplan'ın evine tahrip gücü yüksek bombalar atan Kontr-gerilla, halk arasında huzursuzluğa yol açan bu eylemlerinin faturasını ise bölgedeki yurtsever güçlere çıkarmaya çalıştı ve çok sayıda insanı gözaltına aldı.

Tıpkı Çevrimli'de olduğu gibi halkımızı katleden ardından da olayın faailleri olarak yurtsever güçleri lanse eden Kontr-gerillanın ülkemizdeki yeni katliamlarına karşı tüm dünya kamuoyunun dikkatinin çekilmesi ülkemiz güçlerine düşen bir görevdir.

Saldırıların AGİK toplantıları sonrası baslatılması da dikkat çekiyor. Avrupa sosyal demokrasisi ni de içine alan batılı emparyalist çevreler TC ile birlikte Kürdistan'da gelişen halk hareketini boğmaya çalıştıkları ve bu konuda yeni işbirlikleri geliştirdikleri de artık sır değil...

Salime Yurtcan, 20 Haziran 1990 SİİRT

KÖYERİN BOŞALTILMASI BÜTÜN HIZIYLA SÜRÜYOR

Hakkari'nin sınır köyleri tamamen, iç bölgelerde de birçok köy boşlatıldı. Çukurca, Şemdinli, Be-yütüşebap'a bağlı köy ve mezralar güvenlik gerekçesiyle boşaltılırken, Hakkari merkez'e bağlı beş köyden yaklaşık 500 kişi baskılar sonucu köylerini terk ederek Makkariye taşınmak zorunda kaldı. Köylerini terk eden köylüler, kent merkezlerinde çadırlarda, yakınlarının yanında, veya yıkılma tehlikesiyle karşı karşıya bulunan evlerde barınıyor.

Eruh ilçesinin altı köyüne giden güvenlik kuvvetleri köylülere form götürerek taşınma isteklerini içeren yazıyı imzalamalarını isteyip köylülere baskı yapıyor.

Her iki konuyla ilgili olarak ayrı ayrı, Hakkari SHP baskanı "bu uygulama anti demokratiktir. KHK ile güvenlik gerekçesi gösterilerek köylerin boşaltılması bir sürgündür" dedi.

Avukat Zübeyir Aydar, "Bu uygulama tamamen Takrir-i Sükundur. Köylerin boşaltılması insanların mülkiyet hakkının elinden alınması anlamına gelir. Bölgede tam bir terör havası estiriliyor."

--İdil'de Astusubay Başçavuş Nazım....şehir merkezinde evire çevire dövdüğü bir yurtseveri, daha sonra kendi arabasınının bagajına kilitleyip, şehir dışına götürürken, yurtsever şehir merkezinde bagajı açıp kaçarak kurtuldu.

--Önceki gün Şırnak ilinde bulunan T.K.I. 'nin kömür ocağı sahasında 55 katır güvenlik kuvvetleri tarafından kuşuna dizilerek öldürdü. Katır ve eşeklerin cesetleri aynı saha içindeki küçük bir gölcüğe atıldı. Ertesi gün yine aynı muntıkada, 80 katır ve eşek kuşuna dizilerek öldürüldü.

--Şırnak'ın toptepe köyünde yaklaşık bir hafta önce namaz kılan bir köylü, iki askerin kendi aralarında namaz kılan köylüyü vurup vuramayacakları konusunda girdikleri iddia sonucu aldığı iki kurşunla yaralanarak Mardin devlet hastanesine kaldırıldı.

--Iran'ın Kürdistan bölgesinde bulunan IKDP perşmergelerinin bulunduğu zeyve kampında içme suyuna karıştırılan zehir (petrol olduğu belirtiliyor) sonucu kampta zehirlenme oldu. Zehirlenmeden dolayı 50 kişi tedavi altına alındı.

--SHP'den sonra Refah partisi de Güneydoğu çıkarmasına katıldı. partilerin seferberlik faaliyetleri sürüyor...(dikkat çekici!)

Haziran 90 Diyarbakır

TECRİT ÇEMBERİNİ KIRALIM

"Bölgede son günlerde meydana gelen gelişmeler SS Kararnamesi'nin ardından halka ve temel özgürlüklere karşı başlatılan topyekün saldırı politikasının yeni bir aşamaya girdiğini göstermiştir.

Çevrimli köyüne yaptığımız gezi sonrası hazırladığımız rapor sansür gereği basında yer almazken bizimle birlikte köye gelmek isteyen Hollandalı ve Alman parlamenterlere de izin verilmemistir. Söz konusu olan bölgenin tecrit edilmesidir.

Yaşam hakkı dahil tüm hak ve özgürlüklerin tehdit altında olduğu bölgemizde, yeni karanlık gelişmelere yol açacak bu saldırılara karşı tüm demokra si güçleri ve insanlara tepkilerini yükseltmeye, göreve çağırıyorum...."

23 Haziran 90 DİYARBAKIR

HATİP DİCLE

IHD Diyarbakır şube başkanı

19. Haziran. 1990

BASIN AÇIKLAMASI

IHD üyeleri ve insan hakları savunucuları olarak, IHD İstanbul Şubesinde 413, 424, 425 nolu kanun hükmündeki kararnamelere karşı 13 Haziranda başlattığımız AÇLIK GREVİMİZİ, 19 Haziran günü, Kürt sorunundaki örnek tavrı ve resmi ideolojiye karşı mücadelede simgeleşen onurlu bilim adamı İsmail Beşikçi'nin duruşmasına kadar sürdürdük.

AÇLIK GREVİMİZ boyunca, ikibine yakın çeşitli kitle örgütlerinin temsilçileri, sanatçılar, mil-

letvekilleri, basın mensupları, avukatlar ve halkımız yanımızda oldular. Mesajları, önerileri, karanfiller ve türkülerıyla AÇLIK GREVİMİZE destek verdiler.

Seksen kişinin dönüşümlü olarak açlık grevini sürdürdüğü bu dayanışma ortamında, bir yandan baskılara karşı duyarlılık yükseltirken, bir yandan da geleceğe ilişkin ortak öneriler sergilendi.

AÇLIK GREVİMİZ boyunca yükselen dayanışma ve mücadele kararlılığının süreceği, AÇLIK GREVİMİZE katılan ve destekleyenlerin ortak önerisi olarak dile getirilen platformda sesimizin daha yüksek çıkacağı inancındayız.

BİR KISIM İHD ÜYELERİ

13 Haziran 1990

BASIN AÇIKLAMASI

Son günlerde tüm dünyada esen özgürlük rüzgarları, dünyadaki en gerici yönetimleri dahi insan haklarını telaffuz etmeye zorlarken, ülkemizde gelişen Kürt ulusal ve demokratik mücadelesini bastırmak için 413 sayılı kararname ile TC tarihinin yüz karası olan Takrir-i Sükun yeniden getirilmek istenmektedir.

Kamuoyunda SS kararnameleri olarak bilinen 413, 424 ve 425 sayılı kanun hükmündeki kararnameler, "Olaganüstü Bölge" diyarında uygulanan diktatörlük hukukunun parçalarıdır.

Kararnameler, matbaa kapatma tehdidi ile tüm matbaacıları sansür kurulu haline getirmiştir. Kararnamelerin yürürlüğe sokulması, "Olaganüstü Bölge" halkının özgürlük, demokrasi ve insan hakları mücadelesine karşı girilen bir darbedir.

Kararnamelerle basına getirilen sınırlamalar, sansürle sınırlı değildir. Basın suçlarının cezalarının ağırlastırılması ve ağır tazminat cezalarının getirilmesi de "kanunsuz suç ve ceza olmaz" ilkesinin çiğnenmesidir.

Kararnameler, anti-demokratik "Olaganüstü Hal Kanunu" ve "Ola-

ganüstü Hal Bölge Valiliginin kurulması" hakkındaki kanunların devamı niteliğinde ve bu kanunların hükümlerini ağırlastırıcı niteliktedir.

Kararnameler, yıllardır sürdürülen Kürtlerin tek tek sürülmesi ve köylerin, mezarların bosaltılmasına yasal dayanak oluşturmamıştır. Sürgünlerin kanunileştirilmesi cabaları, demokratik toplum ve temel insan hakları ilkeleriyle bağdaştıramaz.

Kararname, TC'nin kendi-hakim ya da savcılar na dahi güven-sizliğinin belirgin ifadesidir.

Kısacası, kararnameler, demokratik toplum, hukuk devleti, özgür basın, bağımsız yargı gibi çağdas hukuk kurallarının yerine "darbe hukukunun" yürürlükte olduğunun belirgin bir göstergesidir.

İnsan Hakları Derneği İstanbul Subesi Ulusal Haklar, Azınlıklar ve Mülteciler Komisyonu ile cezaevi Komisyonu'nun, diğer üyelerin katılımı ile 13 Haziran 19 Haziran günleri arasında yapacağı bu açlık grevi, "insanım" diyebilen kimsenin kabul edemeyeceği bu kararnamelere karşı kamuoyunu bir parca duyarlı kılabilmektedir.

Çağdas insan olmak isteyen herkesin, bu açlık grevimizi destekleyeceğine inanıyoruz.

BİR KISIM İHD ÜYESİ

Not:

Geçen sayıda yer alan, S. Miro yoldaşın iki yazısını; "Türkiye Solu, Kürdistan'ın Gerçeklerinden Uzaklaşınca, Devrimin ve Karşı - Devrimin Tarihten gelen Hareket düzenini Kavrama İstibdadını Kaybediyor!" ve Kuzey Kürdistan'da "Devrimci Ulusal Hareket" başlıklı yazıların devamını bu sayıda elimizde olmıyan nedenlerle sunamıyoruz. Okuyucularımızın anlayışla karşılayacağını umar, özür dileriz.

İŞYERİ KOMİTELERİ VE

KÜRDİSTAN İŞÇİ SINIFI

(S. Miro)

İşyeri komitelerinin, bugün, burjuva sendikacılığın işçiler nezdindeki yetersizlikleri ve yapısal zaafı karşısında, alternatif, bir sınıf sendikacılığının filizleri halinde ortaya çıktıklarını görüyoruz. Fakat, burjuva-bürokratik sendikacılık Türkiye'de öteden beri varolageldiği halde, bu türden filizlerin, işçi hareketinde, daha önceki yıllarda değil de, şimdi uç vermeye başlamış olması, derin ve anlamlı bir gelişmeye işaret ediyor. Bu, işçi kitleleri içinde, bir "kendisi için sınıf hareketinin" mayalanmaya başladığı gerçeğidir.

Öte yandan, Türkiye'de hemen bütün devrimci grup, örgüt ve partilerin, siyasal etkinliklerini arttırma ve pratik canlılık kazanma yolunda faaliyetlerini ve dikkatlerini önceki yıllardan farklı bir biçimde işçi sınıfı üzerinde yoğunlaştırmış olmaları da, artık işçi sınıfının toplumsal-siyasal hareketlilikte, diğer (devrimci) sınıf ve tabakaları belirgin bir şekilde geride bıraktığının bir göstergesi olarak yorumlanabilir.

Yine burjuva sendikacıların soysuzlaştırma ve içlerini boşaltma ihtiyacı içinde "işyeri komiteleri"ne el atma yönündeki çırpınışlarını da, bu tip örgütlülüklerin, sınıfın içinde, güçlü bir eğilime denk düştüğü, yer tuttuğu ve bunların, geleceği kucaqlama istidadi tasdıkları şeklinde değerlendirilmelidir.

İşyeri komitelerinin, işçi sınıfı hareketinin, örgütler bütününden, sınıf sendikacılığına ait yapı taşları oldukları, dolayısı ile, bunları örgütleme, geliştirme ve genişletme faaliyetinin bir "merkezi sınıf sendikası" hedefi altında yayılması gerektiği açıktır.

Ancak TC'nin istikrarsızlığı aşma yönündeki çıkışsızlığı, sınıf ilişkilerinin hep daha bir gerilime yüklenmesi, kitlesel huzursuz-

lukların yayılması ve özellikle de Kürdistan'da ulusal devrimci mücadeledenin sürekli boyutlanması durumu, gözönünde bulundurulursa, işçi sınıfının, bugünden, "işyeri komiteleri" üzerinde yükselen özerk hareketinin, politik müdahale ve çatışma momentlerinde, "işçi konseyleri" ve hatta giderek iktidar organları olarak "sovyetler" şeklinde, kendisi ile bitişik yapıları da doğurabileceği M-L'lerin savaşım perspektifleri dahilinde tutulmalıdır.

İşyeri komitelerine politik örgütlerin yaklaşımı nasıl olmalıdır, işçi sınıfının sendikal vb. özerk yapılarına nasıl bir misyon yüklenebilir? Bu yazıda, bu soruları polemiksel boyutlarda irdelemeyeceğim. Fakat şu iki noktanın altını çizmeden de geçemeyeceğim:1- Sınıfın sendikal örgütlerinden, kültürel kuruluşlarına, özyönetim organlarından toplumsal yönetim organlarına kadar bütün özerk yapıları, ancak onun politik partisi aracılığı ile realize edilebilecek tarihsel hareketi üzerinde yürütüldükleri takdirde, öncü ile kenetli olarak ve öncünün siyasal yönlendiriciliği altında mücadeleyi kucakladıkları takdirde, sınıfın bütünsel hareketi içindeki (özgöl) misyonlarını şekillendirebilirler. M-L'ler, son yıllarda yaygınlık kazanan "ikamecilik" suçlamalarına karşı bu anlayışı ısrarla vurgulayarak, sınıfın sendikal vb. özerk yapılarını onun tarihsel siyasal hareketi yerine geçiren, bu yapılardan partinin etkinliğini dışarılayan, ya da politik faaliyeti, sözkonusu yapılar içinde eriten anarko-sendikalist, ekonomist, trade-unioncu, urviyerist vb. sapmaları savuşturucu polemiklerle mahkum etmekten geri durmamalıdır.

2- İşyeri komiteleri ile parti hücrelerini özdeşleştirme, sınıfın özerk hareketini, partinin politik

faaliyeti içine hapsedme, hareketin doğal seyrini ve şekillenişinin aslı özelliklerini subjektif zorlamalarla değiştirme vb. yönündeki, hareketin özerk yaratıcılığını darbeleyici anlayışlardan uzak durulmalıdır.

Bugün, Türkiye işçi sınıfı içinde doğan işyeri komiteleri, merkezleşmiş işkolları üzerinden, pek doğal olarak, Kürdistan'a da uzanacaklardır. Kürdistan'da sendikal hareketin düzen sınırları içinde kalan boyutunun, Türkiye'deki eşdüzeyle hareket ile bir örgütsel bağ ve pratik birlik içinde yürüyeceği bilinmelidir. Geçerken belirtmeliyim ki; sadece bu alanda değil, düzen sınırları içinde seyreden diğer kitlesel muhalefet odaklarında ve her iki ülke arasındaki pazar ilişkilerinin getirdiği, birinden diğerine nüfus akış hareketi üzerinde, Türkiye'nin ve Kürdistan'ın toplumsal ve siyasal hareketliliklerinin bir içiçe geçmesi ya da üst üste binmesi sözkonusudur. Dolayısıyla, bütün bu noktalarda Türkiyeli ve Kürdistanlı muhalif güçler, örgütlenmede ve eylemlilikte elele yürümek zorundadırlar.

Fakat bu noktalar dışında kalan, devrimin asıl mevzileri ve toplumsal dinamizmi üzerinde, herbir ülkenin sınıf ve tabakalarına ait hareketliliklerin akışı, şekillenışı ve eylemlilikliği bağımsızca kurulur. Burada herbir ülke, hem toplumsal-tarihsel, siyasal gelişimi itibariyle, hem de düzen karşıtı hareketinin, sınıfsal bileşimi, potansiyelleri ve maddi manevi şekillenışı itibariyle, iki ayrı devrim stratejisinin konusu olacak biçimde konumlanmıştır. Bu gerçekliğin doğal bir sonucu olarak, herbir ulusal coğrafyadaki "yeni toplumun" iktidar düzeni ve bileşimi de farklı olacaktır.

Bu yüzden, Kürdistan proletaryası, Türkiye proletaryasından bağımsızca bir örgütlenme ve

eylemlilik üzerinde, Kürt ulusal coğrafyadaki anti-sömürgeci muhalefetin başına geçme, bu ulusal alana tekabül eden devrim stratejisini omuzlama, buradaki ulusal ve toplumsal kurtuluşu, devrimin zaferini ve de gelecek toplumun düzenini kendi elleri arasına alma görevi ile karşı karşıyadır.

Bu tarihsel hareketini, partisi eliyle gerçekleştirecek, olan Kürdistan proletaryası, sendikal vb. özerk hareketini de Türkiye devriminden bağımsız olarak gelişen Kürdistan devrimi üzerinde şekillendirmek durumundadır. Dolayısı ile, Kürdistan'da sınıf sendikacılığı, bu ülke devrimindeki proletaryanın örgütler bütünü'nün bir parçası olarak, sözkonusu ulusal alan üzerinde merkezleşmiş biçimde vücut bulacaktır.

Kürdistan'da sendikal hareketin, hukukipolitik ve iktisadi taleplerine, pratiğe müdahale ve eylemliliğe ilişkin verili koşullarının, Türkiye'dekinden farklılaştığını bugünden görmek olanaklıdır. Farklılaşma, bir yanıyla, son 413 sayılı kararname ile çarpıcı biçimde orta yere çıktığı gibi, sömürgecilerin, Kürdistan proletaryasının özerk hareketine yönelik baskı, yasaklama, bastırma, yoketme vb. saldırılarının boyutunda kendisini hissettirmektedir. Bir diğer yanı ise, Kürdistan devriminin bugünkü eylemliliği ile, proletaryanın özerk hareketine Türkiye'dekinden farklı düzeyde bir müdahale, katılım ve akış hızını dayatmış olmasıdır.

Kürdistan'da bugün ulusal devrimci hareket, belli başlı olarak; gerilla faaliyeti, kitlesel demokratik tepkiler ve anti-sömürgeci bütün sınıf ve tabakaların katılımı üzerinde yükselen "serhildan" biçiminde bir eylemlilik düzeyi ile ifadesini kazanmaktadır. Proletaryanın siyasal hareketi, bütün bu alanlara akarak, gerilla faaliyetinden kitlesel gösterilere kadar geliştirdiği eylemlilikleri, sınıfın tarihsel hareketinin ve pratiğinin düzenine bağlama görevi ile yüzyüze iken, "Serhildan"ın açtığı alan üzerinde, her bir sınıf ve tabakanın oluşturduğu değişik çizgilerden, proletaryanın eylem çizgisini en öne geçirme, işçilerin

kollektif müdahalesini, özerk yapılarının ağırlığını mücadelenin içine taşıma, pratik üzerinde onların inisiyatiflerini kurma çalışmalarını da hızlandırmalıdır. Bu bakımdan, proletaryanın siyasal hareketi, camileri ya da esnaf vb. mülk sahibi tabakaların işyerlerini değil, işçilerin çalıştığı işletmeleri ve alanları "eylem bürolarına" dönüştürmeyi, işçilerden müteşekkil eylem komitelerini gösterilerin başına geçirmeyi gözetmelidir.

Fakat, işçilere salt politik çağrılar çıkarmakla, bazı kesimlerini politik gösterilere katmakla, onları kristalize bir sınıf halinde, bütün bir gövdesiyle mücadelenin başına geçiremeyeceğimiz bilinmelidir. Nitekim, Kürdistan'da bugünkü eylemliliğin düzeyine bakarken T.S.'undan bazı arkadaşlar pek haklı olarak "burada işçileri görmüyoruz, işçiler nerede?" diye sorabilmektedirler.

Süpheşiz; ortaya çıktığı her kasabada ve kentte, anti-sömürgeci bütün kesimleri, eylemin içine çeken Serhildan'e, işçilerde kitleden unsurlar halinde katılmaktadırlar. Ama işçilerin "Serhildan"a, kollektif bir davranışla akmadıkları, onun üzerine sınıftan motive şeritleri taşımadıkları, burada sınıf alanından, bir yürüyüş sergileyemedikleri de gerçektir.

Bu, ülkemizde işçilerin henüz, verili koşulları üzerinde, sınıf birliğini şekillendirme, böylece toplumsal hareketlilik içinde diğer sınıf ve tabakalarla karşılaşma ve kendisini onlardan ayırdetme durumuna ulaşmadığını gösteriyor. İşçilerin kaynaşmalarını ve sınıf birliğini buluşturmalarını sağlayıcı odakların iktisadi alanlar olduğu gözönünde bulundurulursa, M-L'lerin politik eylemlilik yanında, işçileri iktisadi talepleri etrafında hareketlendirme, onları kısmi taleplerden genel sınıfsal hareketi üzerine çekme zorunluluğu ile karşı karşıya oldukları kendiliğinden anlaşılır.

M-L hareket, ulusal politik eylemliliğin akış hızı içinde, işçi sınıfından yalıtık hale düşerek, ya da onun gövdesinden koparak, bir kayboluşu yaşayamaz. O, ulusal kurtuluş hareketi içinde, canlılığını ve

hegemonyasını ancak, sınıftan en geniş kitlelerle ve sınıftan örgütler dizisi ile kucaklaşarak kazanabilir. Sınıfın tarz bir kitleselliğe ve örgütler dizisine yükselten kaldıracın da onun iktisadi örgütlülüğü üzerinde biçimlendiği biliniyor. Şimdi tam da ülkemizde kitlesel hareketin ve hoşnutsuzlukların yaygınlaştığı, ulusal ve sınıfsal ilişkilerin gerginleştiği bugünkü ortamda, iktisadi çatışmalar için alan daha bir genişlemiş, elverişli hale gelmiştir.

Yeter ki, biz, tıpkı ulusal varlığımız gibi, bu toprakta kendisi için (işçi) sınıfın(ın) şekillenmesini engelleyen sömürgeci uygulamalar hakkında, işçi sınıfımızın tarihsel ve bugünkü verili durumu hakkında, doğru bir bilinç şekillendirelim, ona nasıl yaklaşmamız ve onu nasıl hareketlendirmemiz gerektiğini bilelim.

Ulusal devrimci mücadeleimizde, işçi sınıfının hala geride seyreden tutumu, bir yanıyla ulusal kurtuluş hareketimizin tarihsel gelişiminin seyri ile ilintilidir. Bizde, ulusal kurtuluş hareketini uzun yıllar feodal-burjuva önderlik sürüklemiştir ve modern sınıfların tarih sahnesine çıkması, kurtuluş hareketimizde bir inisiyatif tirmandırması henüz yenidir. Proletarya hareketinin, ulusal kurtuluş mücadelesine müdahalesi ise, diğer sınıf ve tabakalarından sonra ve daha geriden gelmiştir.

İkincisi, Kürdistan'da işçi sınıfının oluşumuna ve gelişimine, sömürgeci statüko karşısında, işçilerin toplam iktisadi talepleri üzerinde, bir mücadelenin eşlik etmesi, tarihen vaki olmamıştır. Kürdistan'da işçilerin kır yoksullarına ve işsiz-mülksüzlere nazaran bir "imtiyaz" halinde geliştirilmesi, ya da öyle gösterilmesi, işçilerin ulusal kimlikten koparılarak istihdam edilmesi, 1970'lerin ortalarına kadar, bu sınıfın bir gerçekliği olarak süregelmiştir.

Öte yandan, gerek sömürgeci kurumların bir parçası halinde Kürdistan'a uzatılan burjuva, fasist sendikal yapılar içinde, gerekse de Türkiye'nin düzen sınırları içinde kurulu muhalif sendikal yapılarına ve Türkiye işçi hareketinin diğer

girişimlerine bağlı olarak, yaşanan gelişmelerde, Kürdistan'da işçilerin "iktisaden örgütlü bir sınıf" biçiminde vücut kazanmasına yetmemiştir.

Ayrıca, devrimci hareketimizin bu alandaki yetersizliklerini ve 84'ten bu yana eylemlilikte belirleyici bir rol alan PKK'nin işçi dünyasına yabancılığını da, bugünkü sonucun nedenleri arasına katmak doğru olur.

Şimdi ise, bir yandan sömürgeciliğin rasyonalizasyon çabalarının, bir yandan da, ulusal devrimci mücadelenin boyutlarının ve politik atmosferinin getirdikleri ile, işçi sınıfımız bakımından sözkonusu dezavantajlar, belli ölçülerde aşılmış olarak, önümüze gelmiş bulunuyor. Artık işçi kitleleri de, sömürgecilerin baskı ve sömürsünü ilik-

lerinde hissediyor, ulusal kurtuluş hareketine ilgi duyuyorlar. Bu noktada, "işyeri komiteleri"nin, şayet genel Türkiye coğrafyasını sarabilirse, Kürdistan işçi sınıfının iktisadi ve diğer özerk yapılarının billurlanması yönünde, bu yolda onun önünü açmada bir katkı olacağını düşünüyorum.

Kürdistanlı M-L'ler, böylesi bir gelişme karşısında kayıtsız kalamayacakları gibi, işçi sınıfımızın iktisadi, kültürel, hukuki, politik vb. taleplerini formüle etme, bu talepler üzerinde sınıfın birliğini şekillendirme, sınıfı hareketlendirme ve sömürgeci patronla çatışmalara sürüklenme çabasından da geri durmazlar. Biz ancak bu şekilde, hareketin iktisadi ve politik biçimlerini kaynaştırarak, onları birbirine bağlayarak, sınıfı bütün bir gövdesi ile mücadelenin içine indirebileceği-

mize, devrimin ve iktidarın üzerine oturabileceğimize inanıyoruz.

Yoksa, Kürdistan'da proletaryanın siyasal hareketi veya partisi, sınıfın sendikal, kültürel, özyönetim vb. özerk yapılarını oluşturma, geliştirme, onlara alan açma mücadelesine katılmadan, bu özerk yapıların ulusal devrimci mücadelede yer tutmalarını, insiyatif ve etkinlik geliştirmelerini, sahiplenici olmalarını sağlamadan, böylece mücadelenin seyri içinde sözkonusu özerk yapıları arkalamış ve onlarla kenetlenmiş olarak sınıfı bütün bir ağırlığı ile devrim alanına taşımadan, onun adına ne kadar laf ve pratik üretirse üretsin, gerçekte devrimde bir "proletaryanın hegemonyasını ve önderliğini" şekillendiremeyecektir.

MODERN - REVİZYONİZMİN

İFLASI, YENİ YÖNELİMİ VE YARATTIĞI "SORUNLARIN"

YANSIMASI

S. KARAÇALI

Bu yazımızda

I-SB ve D. Avrupa'daki gelişmeler, şimdiki durum ve bu gelişmelerin sosyalizm bilinci ve prestijinde yarattığı tahribatlar.

II-Bu gelişmelerin Türkiye ve Kürdistan'da SBKP yanlısı (veya SBKP'yi dolaylı "sosyalist gören) akımlarda yarattığı iç tartışmalar, çıkmazlar ve yeni yönelimler.

III-Bu "yeni yönelimler"in olası gelişimi ve olması gerekenler ile günümüzde geliştirilmesi gereken tavır üzerinde duracağız.

İFLAS EDEN DEVLET-KAPİTALİZMİDİR, YERINE GEÇİRİLMEK İSTENEN, LİBERAL-KAPİTALİZMİDİR:

SBKP'nin Gorbacov önderli-

ğinde başlattığı Glasnost ve Perestroyka, ilk başlarda SBKP yanlısı güçlerde olumlu bir etki yaratmış, batılı emperyalist-kapitalist kesimlerde ise, ihtiyatli bir "bekle gör"e yol açmıştır. SB yanlılarının başlangıçtaki "umutları"; glasnost ve perestroykanın teorik temelleri oluştuğu (T. Tezleri, Yeni Düşünce Tarzı vb.), uygulamadaki açılımlar giderek yerli yerine oturduca, Gorbacov ve SBKP'nin niyeti de süreçte; "hüsrana" dönüşmeye başlamıştır. Bu kez umutlanan batılı emperyalist-kapitalistler olmuştur.

Modern-revizyonizmin içten içe gelişen çürümüşlüğü, bu süreçte gözler önüne serilmiştir. Hem siyasal hem ekonomik ve hem de toplumsal bir çöküş yaşandığı, biz-

zat Gorbacov'un ağzından teyid edilmiştir. Bu çöküşten, bunalımdan kurtulmanın yolu olarak "kapitalist reçetelere" başvurulması çoğu çevreyi şaşırtmıştır. Bunlar, sorunları, "sosyalizm içi" değerlendirdiklerinden, çarenin, neden Marksizm-Leninizm'de aranmadığını sorgulamaktadırlar. Kimi olduğu gibi kabullenmekte, kimi de ihtiyatlı ve eleştirel yaklaşmaktadır. Gerçekten sorunlar "sosyalizm içi" olsa idi, çareler de M-L'de aranırdı. Bunalımdan çıkışın yolu olarak seçilen çarenin niteliği, çare arayışının niteliğini de ortaya serer. Burjuvalar sorunlarının çözümünü kapitalist düzen içerisinde ve çerçevesinde ararlar. Sosyalistler ise, önlerine çıkan sorunları, sosyalizm çerçevesinde ve onu ilerletici, yetkinleştirici tarzda ele alırlar. SB'ni hala

"sosyalist" görenlerin, "sosyalizmin sorunlarına" kapitalist çözümler getirilmesi karşısındaki şaşkınlıkları, bu kavrayışa sahip olmamalarıdır. 1956'lardan bu yana devlet kapitalizminin uygulandığı S. Birliği, bu sistemin tikanması ile, liberal-kapitalizme geçmenin sancılarını yaşıyor. Pazar ekonomisi, özelleştirme, çok partililik vb. uygulamalar devlet kapitalizminden, liberal kapitalizme geçildiğini gösteriyor. Şimdi bu süre adım adım yürürlüğe konuluyor, hem siyasal, hem ekonomik ve hemde toplumsal alanlarda gerçekleştiriliyor. Bu gidişat, Gorbaçovlu, Yeltsinli veya Ligaçevli de olsa, daha radikal önlemlerde alınsa, devam edecektir. Çünkü modern-revizyonizmin kuruluşu bu yoldadır.

MODERN-REVİZYONİZMİN ÇELİŞKİLERİ ARTIYOR:

SB ve D. Avrupa ülkelerinin ekonomik olarak - özellikle teknolojik - Avrupa ülkelerine nazaran geri bir püzeeye sahip oldukları açığa çıkmıştır.

Stalin döneminin, sosyalizmin kuruluşu ve ilerletilmesi yolundaki temel şiarı; "üstün bir teknik temel üzerinde sosyalist üretimi durmadan geliştirerek ve yetkinleştirerek, bütün toplumun durmadan artan maddi ve kültürel gereksinmelerinin azami tatminini sağlamak"tır. (1) Şimdiki uygulamalar ise; devlet kapitalizminin, sosyalizmin yetkinleştirilmiş kazanımlarını tükettiği ve süreçte tıkanıp noktada Liberal-pazar-ekonomisine geçilerek, kapitalizmin yetkinleştirilmesine yöneliktir.

Bu bakımdan, "modası geçmiş" teknoloji, bu ülkelerde yük haline gelmiştir. Şimdilik bir yararı varsa o da, mevcut işgücünü-tamamen olmasa da-istihdam edebilmesidir. Ama bu durum-kapitalist ilişkiler bakımından-yüktür. Sosyalizmde işletmelerin verimliliği toplumsal gereksinimlere göre düzenlenmesine rağmen, buralarda ise uzun süredir işletmelerin özyönetimi ve karlılığı ön plandadır. Geri teknoloji, istihdam fazlalığından doğan yüksek mali giderler artık yüküdür. Şimdiki süreçte önlerine teknolojik

olarak yenilenmeyi koymuşlardır. Kapitalizmde bunun anlamı azistihdam, çok üretim ve yüksek (azami) kardır. Emekçi sınıflar için bu, işsizlik, yoksulluğun kat kat artması demektir. Önceden bir çoğu kirpılmış olan sosyalizmden miras kalan-sosyal kısıntılar da şimdiki süreçte kaldırılmaya başlanmıştır. Örneğin, kira ve sağlık giderleri vb. nin sosyal fondan karşılanmasına son verildiğinde, alınan ücretlerin yetersizliği hadsafhaya çıkacaktır. Artık sosyal-fondan eser kalmamak üzere, kiralar artmaya, sağlık hizmetleri ücretli hale gelmektedir.

Sosyalizmin ilk dönemlerinde yanmış-yıkılmış bir ülkeyi ayağa kaldıran sosyalist şevk; manevi üstünlük, yaratıcılık; - yozlaşmış bürokratik yapı tarafından kitlelere yabancılaştırıldığından-günümüzde Gorbaçov vb. kendisini "yırtsa da", artık hayal olduğundan, ellerinden alınan çıkarlar karşısında emekçi kesimler elbette sessiz kalmayacaklardır. Bu ülkelerde halk talepleri için grevler, başkaldırımlar, direnişler günlük olaylar haline gelmiştir. İç çelişkiler artmaktadır ulusal çelişkiler ise, bunun üzerine tuz-biber ekmektedir. (Bu ayrı bir yazı konusu olmalıdır.)

D. Avrupa ve SB'de iç çelişkilerin yoğunlaşması işin bir yanıdır. Diğer yanı, uluslararası kapitalist sistemde yer tutma çabalarının artması ve bunda çeşitli düzeylerde yükselen bir çelişkiler yumağına dönüşmesidir. D. Almanya, B. Almanya ile birleşme sürecine girerek "paçayı kurtarmaya" çalışmaktadır. Birleşik Almanya ise, emperyalist, sosyal-emperyalist sistemi kaygılandırmaktadır. Bunu ise, "Hitler" çığırkanlığı yaparak ifade etmektedirler. Onların, korkusu, Hitlerizmin hortlaması değil, birleşecek Almanya'nın devasa bir rakip durumuna geleceğidir. Birleşik Almanya, büyüyen gücü oranında dünya pazarından pay isteyecektir. Diğer D. Avrupa ülkelerinin bir çoğunun ise, emperyalist-kapitalist sistem içerisinde, kendilerini bağımsız bir güç olarak ilan ettirmeleri imkansızdır. Zaten çoktan borç batağına boğazlarına kadar batmışlardır. Birleşik Almanya'nın el attığı

ve atacağı pazarların bir kısmı bu ülkelerdir. ABD, SB'ye B. Avrupa egemen çevrelerini kaygılandıran da budur. Özellikle SB'nin hazır pazar alanları elden gitmektedir.

Sözün kısısı; bu ülkelerde iç çelişkiler ve dış çelişkiler artmaktadır. Uluslararası, sözümona, "yumuşama", "istikarar" süreci, yerini istikararsızlığa bırakmaya başlamıştır.

MARKSİZME-LENİNİZME YABANCILAŞMA:

SB ve D. Avrupa'da kapitalizmin bir üst versiyonunun restoresi yaşanırken, buralardaki muhalif güçler içinden Marksizmi-Leninizmi temel alan bir örgüt, yapı veya grup ortaya çıkmamış ya da böyle bir güç kendisini hissettirmemiştir. Bununda elbette nedenleri vardır. Kruşçev'den bu yana-her alanda-uygulamaya konulan sosyalizm dışı tatbikatlar, M-L, sosyalizm adına ve bu maske altına gizlenerek yapılmıştır. Gorbaçov bile hala Marksist literatürle konuşmaktadır. Bu ülkelerdeki proletarya ve emekçi halkların bilinci, sosyalizme - bu nedenle - yabancılaşmıştır. Kapitalizme has her türlü pisliğin cirit attığı ortamdaki, başka bir sonuç da çıkmazdı. Bu yabancılaşmanın göstergesi; "Dayanışma" dır, D. Almanya'daki seçim sonuçlarıdır, Kendisini sosyal-demokratlaştıran ve bunu kitlelere "kanıtlayabilen" sözde "komünistlerin", Romanya'da olduğu gibi, seçimlerin galibi olmalarıdır. Seçim kazanmanın şartı, "sosyalist"- "komünist" maskenin kaldırılmasıdır. Sözümona yılların "komünistleri" ise, bunu seve seve yapmaktadırlar. Bu kavramların onların sırtında bir yük haline geldiği, bu tavırlarından anlaşılmalıdır. Hatta, restorasyonu, hiç olmazsa biraz daha üstü örtülü yapmak isteyen siyasal güçler, seçimlerden yenilgiyle çıkmışlardır. Liberal kapitalist uygulamaların yürürlüğe girmesiyle, kitlelerde başlayan "kıpırdanmalar", henüz örgütlü, M-L temelindeki bir yapı çerçevesinde toplanmaktan uzaktır.

'SOSYALİZMİN MEŞRUIYETİ':

Marksizmin doğuşu ve Paris Komünü ile ete-kemiğe bürünmesinin ardından, sosyalizm, esas olarak rüştünü 1917 Ekim Devrimi ile ispatlamıştır. 1917 bir kopuştur. Aynı zamanda bir çağı kapatıp, yeni bir çağı açan başlangıçtır.

1917 öncesi sosyalizm ve sosyalist güçler kapitalizm içinde marjinal konumlu bir akım olarak algılanmaktaydı. 1917 Ekim Devrimi ile sosyalizm maddi bir güç haline geldi. Bir bakıma dünya siyasal konjonktüründe "meşruiyet" kazandı, işçi, emekçi sınıflar ve ezilen halkların umuduna dönüştü.

SB ve D. Avrupa'nın 1956'lar sonrası işçi, emekçi ve ezilen haklar nezdinde "meşruiyetini" giderek yitirmesi ile bu süreci, bayrağı devralan AEP'in devam ettirmesi gerekmiştir. Fakat SB ve D. Avrupa'nın o dönemler, şimdiki gibi yüzü tüm çıplaklığı ile açığa çıkmadığı, hala "sosyalizm" olarak algılandığı için, şimdiki "açıklık" emperyalist kapitalist sisteminde katkılarıyla-"Sosyalizm bitti, tükendi" olarak yansıtılmış, propaganda edilmiştir. Emperyalizm ve modern-revizyonizm el ele sosyalizmi en güçlü kalesinden yıkmaya özen göstermişlerdir. Bu kale Stalin'de somutlaşmıştır. Ona vurdukları oranda, sosyalizme-komünizme, M-L'e vuracaklarının da bilincindediler. (Bu bağlamda "Stalin savunulmadan M-L savunulamaz" şiarı önem kazanmaktadır.)

İşçi, emekçi, ezilen uluslar ve geniş halk yığınlarının bilincinde, bu durum, sosyalizmin meşruiyetine gölge düşürmüştür. Ama elbette "köprünün altından çok sular aktı". Bu durum geçicidir. Bir kere sosyalizmin, kapitalizm karşısındaki üstünlüğü ispatlanmıştır, geriye dönüşler, ileri atılımların barutu olacaktır.

Şimdiki süreçte yakalanması gereken halka, M-L'i inatla savunmak, yüceltmek ve onun ışığında yaratıcı yeteneği ortaya koymaktır. Yani kısacası, her komünist 1917 gibi bir çıkışı (ve çıkışları) gerçekleştirme görevinin gerektirdiği

özveriyi göstermelidir. Kendiliğindenencilığe yatmak yerine, iradi müdahaleyi daha çok "konuşturmak" önem kazanmıştır.

II-SBKP YANLI-LARINDA SAFLAŞMA VE BUNALIM

SBKP yanlısı akımları, "Yeni Tezler" sarımsı durumda. İç tartışmalar sürüyor. Çarpık da olsa sosyalizme şöyle veya böyle inanmış, ama bunu SBKP'nin revizyonist politikalarında somutlaştırmış olanlar, "Yeni Tezler"le birlikte bu inançlarını ya terketme ya da körü körüne devam ettirme ikilemi ile karşı karşıya geliyorlar. Bir iç hesaplaşma-saflaşma kaçınılmaz hale gelmiştir. Yeni gelimeler bunların önüne iki seçenek koydu: Ya devrim ya da teslimiyet. Devrim diyecek kesim, zorunlu olarak, SBKP'ye ve "Yeni Düşünce"ye hayır demekle karşı karşıya. Şimdiki süreç, bu akımlar bakımından böylesine bir saflaşma sürecidir. Nitekim bu saflaşma ayrışma belirtileri, çeşitli-direkt veya endirekt-SB yanlısı çevrelerin yayın organlarına yansımaktadır.

Bu saflaşmanın devrime getireceği yararları bir kenara atmak mümkün değildir. En azından, başımsız düşünme, kendi özgücüne güvenme, ülke devrimine ve kendi dışındaki çevrelere yaklaşım bakımından bir dizi olumlu gelişmeleri içinde taşıyor. Safların belirginleşmesi, devrimciler ile reformistler arasındaki sınırların çok açık ve anlaşılabilir bir biçimde netleşmesi açısından da, gelişmelerin önemi yadsınamaz.

SB ve SBKP'yi dolaylı veya dolaysız sosyalist gören güçlerin son durum karşısındaki tavirlarını inceleyelim:

YENİ AÇILIM: "Giden aғam, gelen paşam".

SBKP yanlısı olarak bilinen bir çok parti, örgüt ve grup mevcut. İçlerinde en bariz örnek, herkesçe yakinen tanınan TBKP'dir. Bu "parti" SBKP yanlılığını-aşırı biçimde-layıkıyla yerine getiriyor. "Gelen aғam, giden paşam" hesabı, bir bukalamun hızlığı ile değişimlere hiç itirazsız uyum gösteriyor.

Gerci haklarını yememek lazım, uyum sözcüğü hafif kalıyor. Onlar artık, Gorbaçov'dan da atık davranıyorlar, onun sonradan söyleyeceğini, önceden söylüyorlar ve ne kadar"ileri görüşlü" olduklarını gösteriyorlar. Bu "parti"nin yayın organı olan "Yeni Açılım"da, modern-revizyonizmin tüm "cevherlerini" görmek mümkün. Geçmişlerinde hiç değilse-göstermelik de olsa-devrim sözcüğünü telafuz ediyorlardı. Şimdi baştan aşağı sınıf uzlaşmacılığını açıkca savunmanın ötesinde, utanmazca, her kesime öneriyorlar da. İşte bir kaç örnek: "Günümüzde işçi sınıfının mücadelesinin politik stratejisi, bölgesel ya da uluslararası alanda emperyalist sistemin desantralizasyonuna (istikrarsızlaştırılmasına) kesinlikle yönelmez, Uluslararası ya da bölgesel güçler oranının barış ve tarihsel ilerleme güçlerinden yana değiştirmek için günümüzde istikrarlılık, olanakları genişletici değil, daraltıcı bir işlev görmekte dir. Bu nedenle uluslararası ya da bölgesel olacak gerginlik ya da çatışmadan yarar sağlamaya, bunlara yol açmaya yönelik bir strateji, komünistler için sözkonusu olamaz". (2)

"Yeni politik strateji, eski tür 'hegemonya' ve 'öncülük' anlayışını bir daha gelmemecesine silip ortadan kaldırmalıdır. Birincisi günümüzde bir devrim stratejisi söz konusu değildir, devrim sürecinde 'hegemonya'ya da 'öncülük' gibi bir sorun bu aşamada teorik ve pratik olarak gündemde yoktur." Bu örneklemelerin her türlü versiyonunu ve daha da çeşitlilerini"Yeni Açılım"da fazlasıyla görmek mümkün. Sınıf savaşımını, devrimci "zor"u, proletarya diktatörlüğü kavramını bunlarda görmek mümkün değildir. Bunlar artık burjuvazinin yamağıdır.

...DENG: "Gelişmelerden Türk ve Kürt halkı yarar (!) görecektir."

Aynı şekilde, daha çok "kültürel" ağırlıklı Deng çevresinde de aynı "ağız" bulmak zor değildir. Kürdistan sorununu bir devrim sorunu olarak göremeyen, onu uluslararası diplomatik ilişkilerle çözülecek bir kültürel soruna indirgeyen Deng çevresi, D. Avrupa ve SB'deki gelişmelerden, onun yarattığı ulus-

lararası "yumuşama" (ortamından bu doğrultuda yararlanmayı umuyor. İşte SB kaynaklı gelişmelerden Deng'in çıkardığı sonuç:

"...Başlatılan perestroyka (yeniden yapılanma) glasnost (açıklık) politikası yalnızca SSCB'de değil bütün dünyada yankılar uyandırıyor. Dış politika alanında, barış ve silahsızlanma, sistemler arasında gerilimi düşürme, bölgesel uyumsuzluklara görüşmeler yoluyla çözüm bulma girişimleri daha şimdiden olumlu etkiler yarattı."

"Kanımızca yeniden yapılanma ve açıklık politikası kabuk bağlayan kimi sorunların aşılmasına olumlu katkılar getirecek. Yumuşama süreci, uluslararası sorunların çözümünü kolaylaştıracak ve gerilim tüccarlarına zarar verecektir. Doğu-Batı yakınlaşmasıyla Türkiye'nin stratejik önemi azalacak ve iki taraf arasında şantaj yaparak bundan maddi ve askeri alanda yararlanması güç olacaktır. Bundan emekçi Türk halkı zarar değil yarar görecektir. Öyle sanıyoruz ki, Kürt sorunu da bundan olumlu etkilenecek ve uluslararası platformlara çıkması kolaylaşacaktır." (4)

Biraz önce "Yeni Açılım"dan yaptığımız alıntılarla Deng'in söyledikleri tam bir uyum içerisinde. "Bölgesel olarak gerginlik ya da çatışmadan yarar sağlamaya yada bunlara yol açmaya yönelik bir strateji, komünistler için sözkonusu olama yacağından, Deng yazarı da, "..bölgesel uyumsuzluklara görüşmeler yoluyla çözüm bulma girişimleri"ni olumlu görüyor. Devrim mücadelesi verenleri "gerilim tüccarları" olarak adlandırmaktan çekinmiyor. "Doğu-Batı yakınlaşmasıyla Türkiye'nin stratejik önemi azalacak" tespiti de aynı anlayış bütünlüğü içerisinde düşünüldüğünde, hiç te garip değildir. Doğu; SB ve D. Avrupa, Batı da; ABD-Avrupa emperyalist-kapitalistleridir ve "Doğu"nun Batı'ya ilhaki, kapitalizm entegrasyonunun tamamlanması olumluluk arz ediyor ve Türkiye'nin stratejik önemi azalarak sorunların çözümünü daha kolaylaştırıyor. (!) Sanki Türkiye emperyalist-kapitalist dünyanın dışında uzaydadır. SB, Türkiye'ye kendi toprağında pazar

açıyor, işadamları vızır vızır gidip geliyor, ortak işletmeler kuruyor, Irak'a yaptığı askeri yardımlarla Halepçe'de 5000 Kürt insanı jenoside uğruyor ve suç ortaklığının verdiği pişkinlikle bu olay karşısında ses-seda çıkarmıyor. Sözümona "hümanist ve demokratik sosyalizm"den isancıl bir tepki bile gelmiyor. SB, Orta-Doğu'da statükonun korunmasını istiyor, Kürdistan'da bir devrim ateşi istemiyor ve Deng yazarı da bu gelişmelerden "Kürt sorunu da ...olumlu etkilenecek gibi sonuçlar çıkarma garipliğini gösteriyor.

Dünyada devrim ateşinin en kızgın olduğu bölgelerden birisi de Orta-Doğu'dur. Ve özel olarak Kürdistan'dır. Göstermelik silahsızlanma faaliyetleri dışında tutulan bölgelerin başında Kürdistan toprağı geliyor. '90 Mart'ının başlarında TV'de 32. Gün programında M. Ali Birand'ın sorularını yanıtlayan T.C.'nin Genelkurmay Başkanı N. Torumtay, Türkiye'nin stratejik önemi üzerine şunları söylüyor:

"...Türkiye hala için için kaynayan Orta-Doğu'nun sıcaklığını hissetmektedir. Bu bakımdan Orta-Doğu'da, bilhassa komşularımızda meydana gelecek değişiklikleri yakından takip ederek yeni stratejiler oluşturmak gerekebilir." "...Avrupa'da barış sağlandığı takdirde, dikkatlerin Ortadoğu ve diğer bölgelere kayması doğaldır." (5)

Türkiye'nin stratejik önemi azalmadığı gibi yükseliyor. T.C.'nin tüm güçlerini Orta-Doğu'ya çevirmesinden "Kürt sorununu olumlu etkileneceği" sonucu nasıl çıkarılıyor? Hayret! Uluslararası çelişkilerin yumuşaması doğal olarak egemen güçlerin iç çelişkileri çözmeye daha ağırlık vermesi demektir. Bunu bilmeyen de yoktur. Burjuva siyasetçilerinin en hikayeleri bile bunu bilir. Bu T.C. egemen çevrelerinin Türkiye ve Kürdistan devrimci güçlerinin üzerine çok daha pervasız gitmesi demektir. (T.C.'nin pervasızlığının son örneği 413. sayılı Kanun Kuvvetinde Kararadır.) Bundan "emekçi Türk halkı zarar değil yarar görecektir" sonucu çıkarmak nasıl bir aklın karı! Bu çevreler SBKP'nin sadık izleyici-

leridirler. Bir SBKP yanlısı olupda, son gelişmelere ihtiyatlı ve zaman zaman eleştirel yaklaşan çevreler de var. Bunlara örnek vermek gerekirse, Emek ve Medya Güneşi'ni verebiliriz.

EMEK: İşçi sınıfının tarihsel rolüne ilişkin inanç sarsılıyor.

Emek yazarları, bir yandan SBKP'yi savunma, bir yandan da eleştirel bakma ikilemi içinde, sorunu esas halkasından yakalayamıyorlar. Gelişmeleri "sosyalizm içi sorunlar" olarak algılıyorlar. İki farklı yaklaşım örneği:

T. Tezler, hem dünya hem de ülke koşullarında"...ileri sürdüğü bu reformcu yaklaşımlar,...toplumsal kurtuluşu sağlayacak yaklaşımlar olamaz." (6) İ. Doğan.

"Onun (Gorbaçov'un-bn.) görüşlerinin sistematik bütünlüğünde, reformizmin hiç de kendisine dayanak yapamayacağı sınıfsal bakış yatıyordu" (7) T. Töre. "Bu tezler Marksizme yabancı reformist tezlerdir" (9) N. Şeker.

Ekleme gerekir ki, T. Töre yazısında "Tezler'i bir yana, SBKP ve Gorbaçov'u bir yana koyuyor. Gorbaçov doğru oluyor, ama "Tezler" reformizme hizmet ediyor. Tezlerin yazarlarını "...bağımsız teorik çalışmalar" (8) yapan tek tek kişiler olarak yansıtıyor. Bu bir yanılmacıdır. Tezlerin üretim merkezi SBKP MK'ne bağlı Toplumsal Bilimler Akademisi'dir. Herhalde Gorbaçov SBKP MK dışında değildir. Ve bu, Tezlerin onun onayından geçtiğini gösterir, başka bir şeyi değil.

Süreçte bunun farkına varmış gözükken Emek yazarı: "Sosyalist ülkeler bu sorunları, global bir çerçevede ve daha çok, sorunların sonuç olarak kendisini ortaya koyan biçimlerini çözmek için bir politika izlemek durumundadırlar. Ama biz, bu sorunları nedenleriye birlikte, yani artık her yönüyle insanlık dışı bir sisteme dönüşmüş olan işbirlikçi teknelci kapitalist sistemin yıkılması mücadelesiyle birlikte ele almak durumundayız." (10) T. Töre. T. Töre, bu yazısında, SBKP'den teorik olarak beslenmelerinin artık kendi sorunlarına çözüm getirmedikini farkediyor. SBKP ile kendileri

arasına bir mesafe koymak zorunlu-
luğunu ima ediyor. SBKP ve onun
"Tezler"ine ilişkin, köklü-eleştirel
bir bütünlük içinde yaklaşım yerine,
onlar kendi yollarında haklı, bizde
kendi yolumuzda haklıyız gibi belir-
lemelerle sorundan kaçmayı
yeğliyor. Ve D. Avrupa ile SB'deki
gelişmelerin hızı, yazarın işçi sınıfının
tarihsel rolüne ilişkin inancını
sarsıyor.

"Eğer bu ülkelerde (SB ve D.
Avrupa kastediliyor-bn.) pro-
letarya, egemenliğin yeniden burju-
vazinin eline geçmesine sessiz
kalırsa, proletarya hakkında yeni
değerlendirmelerin yapılması
kaçınılmaz olacaktır."(11)T. Töre.

Emek'in, farklı tarihlerde
çkan yazılarından, bir kaç tanesini
alınuyoruz:

"Bir ülkenin iç gelişmelerini
belirleyen olgu o ülkelerin iç dina-
mikleridir. Dış dinamikler etkide
bulunurlar ama esaslı oluşturmaz-
lar." (12)

"Kafkasya'daki olayların tek
sorumlusu emperyalizmdir." (13)

"Sosyalist ülkelerdeki hareket-
leri, birer karşı devrim hareketleri
ya da girişimleri olarak yorumlamak
doğru değildir." "Sosyalist ülkelerde
yaşanan halk hareketleri, toplum-
daki bu canlılığın ve dinamizmin
somut kanıtıdır. Sosyalizm, toplumu
canlı kılar, onun dinamizmini
öldürmez." (14). (Prg.) - "Demokra-
tik Almanya Cumhuriyetindeki
yenilenme hareketini, Berlin
duvarının yıkılmasını 'komünizmin
yıkılışı' olarak ilan ediyorlar."

"Ne var ki, bütün bu korkunç
propaganda kampanyasına rağmen,
emperyalist-kapitalist sistem, insiya-
tiffin sosyalist sistemin eline geçme-
sini önleyemedi, önleyemiyor. (15)

18 Mart 1990'da D. Almanya
Cumhuriyeti'nde seçimler oluyor.
Komünist Partinin adı "Demokratik
Sosyalizm Partisi" (PDS) olmuştur.
Ve seçim propagandasında "Federal
Almanya'ya İltihak" sloganını atan,
üç muhafazakar partinin oluştur-
duğu (CDU-Hiristiyan Demokrat
Parti, DA-Demokratik Atılım, ve
DSU-Alman Sosyal Birliği)
"Almanya İçin Birlik" ittifakı,
seçimlerde oyların % 48,2 - sını

olarak 400 kişilik mecliste 193 san-
dalye sahibi oluyor. Ve ardından da
iki Almanya'nın birleşmesi görüş-
meleri tez elden başlıyor. Böylece
D. Almanya, B. Almanya'ya her-
halde sosyalizmi götürüyor olacak
ki, yukarıda alıntısını yaptığımız
Emek yazarı E. Dag: "insiyatiffin
sosyalist sistemin eline geçmesi"
nden bahsediyor!!!
Sonuç olarak: bu çevrelerin (vb.
çevrelerin):

1. "Tezler"i bir yana koyup
reformist demeleri, öte yandan
Gorbaçov'u M-L ilan etmeleri
tutarsızlıktır.

2. Sadece Gorbaçov'u suçlu ilan
etmekle de iş bitmiyor. Şimdiki
"sonuc"un nedenlerine, tarihsel arka
plana, Gorbaçov'un esin kaynakları
olan Kruşçev'e, 20. Kongre'ye, Brej-
nev'e ve onların modern-revizyonist
politikalarına dönüp bakmaları ge-
rekiyor.

3. SB ve D. Avrupa'da sosya-
lizm-komünizm iflas etmiyor, iflas
eden modern-revizyonizmdir, devlet
kapitalizmidir. Bu artık açık değil-
midir?

4. Hala "Bu konuda, burjuva-
zinin kaba yalana dayalı propagan-
dalarından, solgörünümlü çarpıtma-
ların daha etkili olduğunu belirt-
mek gerekiyor". (16) gibisinden,
artık gülünç ve boş laf etmenin
zamanı geçmiyor mu?

5. Emperyalistlerin "komünizm
yıkıldı, çöktü" kervanına, anti-revi-
zyonistler mi, yoksa Emek vb. çev-
reler mi katılıyor? Şimdi, D.
Almanya'da komünizmden-sosya-
lizmden, Komünist Parti'den söze-
dilemeyeceğine, F. Almanya'ya ilti-
hak ettigine göre; bunları "kom-
ünist-sosyalist" olarak niteleyen
Emek vb. çevreler, emperyalistlerin
"komünizm D. Almanya'da yıkıldı,
çöktü" propagandalarını doğrulamış
olmuyorlar mı? Anti-Revizyonist
kesim (özellikle AEP'i tanyanlar),
bu ülkelerin 1950'ler sonrasında
geriye döndüğünü, sosyalizmin
değil, kapitalizmin restorasyonunu
yaşadıklarını ve şimdi de bu sürecin
tamamlanarak gerçek yuvalarına
"iltihak" ettiklerini söylemeleri ile
aslında, emperyalistlerin "kom-
ünizm yıkıldı, çöktü" teranelerini
boşa çıkarmıyorlar mı?

6. Ve E. Dag uyarıyor: sol
görünümlü çarpıtmalar, işçiler, em-
ekçiler ve çeşitli kesimlerin sosya-
lizm bilincini bulandırıyor, buna
dikkat edelim (17), diyor. Dikkat
etmesi gereken kendisi (vb. leri) dir.
Bir işçiye "D. Almanya sosyalisttir"
dersen, aradan üç ay gecmeden o
"sosyalizm" emperyalist-kapitalist F.
Almanya'ya iltihak ederse, acaba o
işçinin sosyalizm bilincini bizzat
kendin karartmış, onu yanlış yön-
lendirmiş olmuyormusun?

Hiç bir yerden dikiş tutmuyor.
Bu soruları ve çelişkileri uzatmak
mümkün. Gereği yok. Vurgulamak
istediğimiz, SB ve D. Avrupa'daki
gelişmelerin, SBKP yanlısı akım-
larda yarattığı bunalımdır, saflaşma-
dır.

MEDYA GÜNEŞİ: DEV- RİM Mİ-REFORM MU?

Buradaki saflaşma, ayrışma
derginin sayfalarına açıkça yansıyor.
Ve kendi içinde çelişkili yaklaşımlar
sergileniyor. Bunları sıralarsak:

"...bazıları istese bile hiç birgü-
cün SSCB'yi kapitalizme döndüre-
meyeceğini vurgulamak istiyorum."
(18) B. Arda.

"Gorbaçov ve PB istese bile,
kapitalizmi SSCB'de geri getirmeye
güçlerinin yetmeyeceğine inandığım
için..." (19) Arda.

"Bir kere şunun altını çizmek
gerekir. S. Birliği sosyalisttir ve hep
sosyalist kalacaktır". (20) B. Arda.

Aynı yazar bir süre sonra şun-
ları söylüyor:

"SBKP, ilk dönemlerde geçmiş,
bugün ve geleceğe genel olarak
daha sorumlu ve yapıcı yaklaşıma
özen gösterirken, süreçle bu durum
değişmeye başladı ve sosyalizmin
kazanımlarından daha az bahsedilir
oldu." (21)

"Sadece D. Avrupa ülkelerinde
değil S. Birliği bünyesindeki Cum-
huriyetlerde de gelişmeler daha çok
kapitalizme dönüktür." "...Şimdiye
kadar ki yönelim sürdüğünce, Sovyet
Cumhuriyetlerinin birliğini koru-
manında uzun bir süre mümkün
olamayacağı söylenebilir". "Sosya-
lizm içi arayıştan sosyalizm dışına
savrulmanın bir göstergesi olan
sosyalizmden kaçış ve kapitalizme
dönüş furçası..." (22)

SB'de son gelişmelerden biri de "pazar ekonomisi"ne geçiştir. B. Arda; Nisan 89'da söylediklerini, nisan 90'da tekzip ediyor. Ardının üstüne basarak vurguladığı "in- ançları" sarsılıyor.

PPKK(Kürdistan Öncü İşçi Partisi) Genel Sekreteri Serhat Dicle, kendisi ile yapılan bir röportajda, SB'nin Halepçe katliamındaki suskun tavrını şöyle açıklıyor: "Ben bu politikayı perestroyka ve glasnostun o alanlara yansımamış olmasının bir sonucu olarak değerlendiriyorum." (23)

B. Arda ise bu olayı: "...uluslararası ilişkilerin ideolojik unsurlardan arındırılması çabaları için açık bir gösterge" olarak görüyor: (24)

Yine S. Dicle perestroykayı "bilimsel sosyalist hareketin ronesansı, evrensel boyutta" ise, "aydınlanma çağının boy vermesi olarak" görüyor. (25) B. Arda ise: "...Çelişkili fakat birbirine bağlı ve bağımlı ve aslında bütünleşmiş dünya görüşünü benimsemekle SBKP, en kaşarlanmış reformist ve teslimiyetçi politikalar üretmenin yolunu bir nevi daha da genişletmiş oldu." (26) diyerek S. Dicle'den ayrıldığını, farklı düşündüğünü vurguluyor.

Tabi, bu çevreler içindeki SB'ne ilişkin saflaşmalar, uluslararası sorunlara bakışla sınırlı kalmıyor, ülke zeminine sığıyor. Reformist yaklaşım ile "devrimci" yaklaşım bu bakımdanda ayrışıyor.

B. Arda, M. Ciwan'ın bir yazısını değerlendirirken, onun reformist bir yaklaşım sergilemesini "uluslararası komünist hareketindeki bazı görüş ve yaklaşım farklılıklarına" (27) bağlamakta ve tartışmaların ülkeye de yansımalarının kaçınılmazlığını kabul etmektedir.

Kurulacak legal bir Kürt partisi konusunda M. Ciwan: "geniş" "kitle partisi olmalı," "örgütsel olarak hiç bir partiye bağımlı" olmamalıdır, diyor. (28) Diğer bir yerde S. Doğru ise; yaşanan koşullarda, hnuz tam bir M-L yapının yokluğunda, ülke zeminine müdahale etmedeki yetersizlikler söz konusu iken "legal parti

sorununu...umut haline getirmek, mücadeleyi tünden legalize etmekten ve düzen içi, reformcu bir zemine kaydırmaktan başka bir anlam taşımayacaktır". diyerek M. Ciwan'ı eleştirmektedir. (29)

Bu çevrenin SB ve D. Avrupa'daki gelişmeler karşısında "şok" olduğu, şoku atlattıktan sonra ise gelişmeleri değerlendirmeye başladıkları, ama bu süreçte SBKP'nin izlediği politika konusunda farklı yaklaşımlara sahip oldukları, bu yaklaşımlarında kendi içinde tutarsızlıklar taşıdığı ve "bunahlılara" dönüştüğü sanılır açıktır.

Bunun yanında, bu saflaşmaların yaşanması, dünya komünist hareketine yaklaşımlarda olsun, ülke zeminine ayağını sağlam basma konusunda olsun, olumlu izler taşımaktadır. Reformistlerle, devrimden yana olanlar ayrılmaktadır. Kürdistan toprağı, devrimden yana olan kesimi yaşatmaya musaittir.

SBKP'ye eleştirel yaklaşan kesim, bu eleştirilerini yaparken, SBKP yanlılığının verdiği bağlılığın dışına çıkamadığını, sorunları "sosyalizm içi" değerlendirdiğini uzun uzun anlatma gereği duymasına rağmen, gelişmelerin seyri, sorunların "sosyalizm içi" olmadığını gösterdiği oranda-ki, son değişimler ve atılan başlıklar bunu gösteriyor (30)-, giderek, gelişmelere daha köktenci yaklaşımları gerektiriyor. Bu kesim, reformist yaklaşımların tersine devrimci zeminde kalmaya aday görünüyor.

Yeni düşünce'ye, T. Tezler'e eleştirel yaklaşım olumlu olmasına rağmen, SBKP'nin başını çektiği "komünist hareket" in tarihsel geçmişi doğru değerlendirilmiyor. Yığılan sorunlardan bahsediliyor, ve bu sorunların üstesinden gelinmesinin koşullarının bir tartışma ortamından geçmesi gerektiği, yaşanan karmaşanın bu olduğu, nihayetinde "doğru yol" un bulunacağı varsayılıyor. Biriken "sorunların" kaynakları siyasal olarak irdelenmiyor, ekonomist bir yaklaşımla meseleye yaklaşıyor. İşte bu kesimin-reformizmin karşısında durmaya aday kesimin-açmazı da buradadır.

Lenin'i sosyalist devrim: Sta-

lin'i sosyalist kuruculuk; Krusçev, Brejnev, Andrapov ve Çernenko'yu gelişmiş sosyalizm dönemlerinin önderleri: Gorbaçov'u da bu geleneğin devamcısı ve "sosyalizm bayrağını ileri" götüren önder olarak (31) gören bu kesimin hedefi de, dolayısıyla sadece "bir takım yanlışlar yapan" Gorbaçov oluyor. Lenin ve Stalin doğru yere oturtulmasına rağmen, ondan sonrası irdelenmiyor. Hepsine bir bütünün parçaları gözüyle bakılıyor.

Lenin ve Stalin'in M-L çizgisinden, SBKP 1956 20. Kongre ile birlikte, Krusçev kliğinin revizyonizme kaydığı, "biriken sorunların" ve iflasın, bu revizyonist birikimler olduğu görülüyor. (32) Gorbaçov'un "global sorunlara" yaklaşımı reformist olarak irdeleniyor, ama onun tezlerinin de Krusçev'e gidip dayandığı es geçiliyor. Gorbaçov'un esin kaynaklarını Krusçev'in revizyonist politikaları ile temellendirmek gerekiyor.

Örneğin: "barış içinde bir arada yaşama" ilkesi öyle bir hale getiriliyor ki, "ya barış içinde bir arada yaşama ya da tarihte en korkunç imha savaşı. Üçüncü bir yol yoktur." (Krusçev) (33). denilerek devrim yolları tıkanıyor. "Üçüncü yol" vardır, o da, emperyalist zinciri tek tek halkalarından kırarak ulusal ve toplumsal devrimlerdir. Aynı yaklaşımı Gorbaçov kliği de şöyle formüle ediyor: Nükleer tehlike, sınıflararası çelişkilerin önüne geçmiştir, insanlık var olma ile yok olma sınırındadır. Genel insani çıkarları, her türden sınıfsal çelişkinin üstüne dikmiştir. Bundan sonrası malum: Karşılıklı bağımlı-bütünlüklü dünya, yumuşama, devrimden vazgeçme vb. benzeri anlayışlar bu temel yaklaşımın doğurduğu sonuçlardır.

Ve yine Krusçev, M-L'in temel önermelerinden biri olan "emperyalizm var oldukça savaşların kaçınılmaz olduğu" tezini revize ederek, "genellikle soruna tek yanlı yaklaşılmakta, yalnızca emperyalizmle savaşın ekonomik temeli" görülmektedir, demektedir. (34). Böylece yukarıda ki sakat yaklaşımına, temel önermeleri revize ederek, teorik temel hazırlıyor.

Krusçev, çağımızın "emperyalizm ve proleter devrimleri çağı" olduğu tezini revize ederek, çağı: "...birbirine zıt iki dünya ekonomi sistemi, yani kapitalist ve sosyalist sistemlerin aynı zamanda varolmaları"ndan (35) yola çıkarak, emperyalizmin ve sosyalizmin barış içinde bir arada yaşadığı, yarıştığı çağ olarak formüle ediyor. Gorbaçov SBKP'si ise, bunu, "karşılıklı bağımlı dünya, nükleer çağ" olarak aynen devam ettiriyor. İkisinde de varılan sonuç, sınıf savaşımı yerine "karşılıklı bağımlılık" oluyor.

Krusçev'in sosyal-demokratlarla mücadeleyi terk ederek, onlarla bütünleşme, "gayretleri birleştirme" (36) yaklaşımını, Gorbaçov, "Komünistlerle sosyal-demokratlar arasında başlamış olan diyalog, bunlar arasındaki ideolojik anlaşmazlıkları ortadan kaldırıyor" (37) diyerek, aynen devam ettirdiği gibi daha da ileri götürerek, "gayretleri birleştirme", sosyal-demokratlarla "bütünleşmeye" dönüşüyor.

Ve artık, çorap söküğü misali inciler dökülüyor, Krusçev, dünya tahliline dayanarak artık mücadele biçiminin de değiştiğini, parlamenter yoldan, barışçıl geçişin mümkünatından dem vuruyor: "İşçi sınıfı bu şartlarda, emekçi köylülüğü, aydınları ve yurtsever güçleri etrafında toplayıp... ...parlamentoda sağlam bir çoğunluk kazanabilir ve parlamentoyu burjuva demokrasisinin organı olmaktan çıkarıp, halk iradesinin gerçek organı haline getirebilir." (38). Gorbaçov'un teorisyenleri bunu: "...Çağın kendisi, devrimci proletaryaya askersel cepheleşmelerden kaçınmayı, savaşımın uzlaşması biçimlerini işlemeyi ve geniş olanaklar kullanmayı öğretmektedir." (39). diye formüle ediyorlar. Hatta bunu öylesine rezilane düzeylere indiriyorlar ki, sınıf mücadelesini "hisse senetlerinin" işçi sınıfı tarafından denetlenmesine kadar vardi ediyorlar. (40).

Sonuç olarak: S. Dicle hiç olmazsa reformist anlayışına uygun olarak SB'deki "sosyalizmin" bundan başka bir sonuca varamayacağını görüyor ve bunu kabulleniyor, kendisini ona göre uyarlıyor. B. Arda'nın-doğru bir eleştirel pers-

pektife sahip olmasına rağmen - açmazı da tam bu noktada başlıyor. S. Birliğindeki "sosyalizmin" vardığı sonucu - meseleyi sadece Gorbaçov'la sınırladığı için, tarihsel arka planı yanlış değerlendirdiği için - hazmedemiyor. Krusçevli, Brejnevli, Gorbaçovlu SBKP'nin ürettiği revizyonist politikaların bundan başka bir ürün veremeyeceğini görmüyor ya da görmek istemiyor. Krusçev'i aklarak Gorbaçov'u yanlışlamak, işte B. Arda'nın açmazı budur. Bu çevrenin, reformizm ayağında duran kesimin dışında kalan - devrimin saflarında kalmaya aday-kesimlerine önerimiz; anti-revizyonist akımların iddialarını, teorik-ideolojik yaklaşımlarını, önyargısız incelesinler, irdelesinler. Çıkmazlarına yol açan soruların yanıtlarını buralarda bulacaklardır. Bu çıkmaz aşılmadığı sürece "devrim saflarındaki adaylıkları" hep statik kalmaya mahkumdur. **YENİ ÇÖZÜM:**"Sistematigin" Yanlışlığı, Doğruları Köreltiyor.

SBKP'ye uzun yıllardır revizyonist diyen, Lenin ve Stalin dönemini olumsuzlayan, revizyonizmin ise, Krusçev ile başladığını vurgulayan, siyasal literatürde "orta yolcu" tabir edilen kesime örnek olarak Y. Çözüm çevresini verebiliriz.

Direkt veya endirekt olarak SBKP yanlısı akımların, son gelişmeler karşısında yalpaladıkları günümüzde, Y. Çözüm çevresi bunlardan apayrı bir yere sahiptir, ve bu gelişmeler karşısında ki tavırları ile sınırladığımızdan, sadece bu yönüyle ele alacağız.

Esas olarak Y. Çözüm'ün sosyalizme bakışındaki "sistematigi" üzerinde duracağız. Çünkü, gelişmelerle ilgili yazılarında genel olarak doğru ve anti-revizyonist çizgiye dahil edilebilecek söylemler mevcut. Ama her perspektifin altında bir sistematik yatar ve doğru olarak ifade edilenler, bu sistematigin çerçevesi içerisinde kalır. Sistematigin yanlışlığı, söylenen doğruları işlevsiz, geçersiz kılmaya doğru evlirtir. Y. Çözüm'ün sistematigine dair ipucu veren bir alıntıyı aktarmak istiyoruz:

"Bir noktayı önemle vurgulayalım. Sosyalist ülkelerde komünist

partilerin sağa sapması, ekonomizm batağına saplanması bu partilerin 'son tahlilde, burjuvazinin partileri haline gelmeleri' sonucunu doğuramaz. (...) Kapitalist ülkelerdeki komünist partiler içinde ortaya çıkan ve partiyi ele geçiren revizyonizm, kapitalist ilişkiler ağı içerisinde elbette son tahlilde burjuvazinin bir aleti durumuna gelir, yani sosyal-demokratlaşır. Ancak sosyalist ülkelerde, komünist partiler içinde ortaya çıkan revizyonizm en uç boyutta, Polonya'da olduğu gibi, kapitalist restorasyonun zeminini hazırlar ve bu ortamda kapitalizm boy verir, kapitalist restorasyonun güçleri ortaya çıkar." (41) Bundan anlaşılan:

1. Sosyalist ülkelerde komünist partilerin sağa sapması, revizyonistleşmesi, bu partilerin son tahlilde burjuvazinin partileri ve onun aleti durumuna gelmez. Sadece kapitalist restorasyonun zeminini hazırlar ve KP'nin dışında kapitalist restorasyonun güçleri ayrı olarak filizlenir. KP'si burjuvalaşmaz ya da sosyal-demokratlaşmaz.

2. Kapitalist ülkelerdeki komünist partileri ise; partiyi ele geçiren revizyonistler sayesinde kapitalist ilişkilerin egemen olduğu ortamda son tahlilde burjuvazinin aleti durumuna getirilir, sosyal-demokratlaşırlar.

Y. Çözüm'ün SB ve D. Avrupa'daki gelişmelere bakışının altında, işte bu "sistematik"yatıyor.

Bu kesimlere atfedilen - kaba hatlarıyla- "üstyapı revizyonisttir, altyapı sosyalisttir" söyleminin esas içeriği bu sistematik açındığında kendisini ele verir. Bu bakış, altyapının, yani düzenin sosyalist niteliğini koruduğunu, oturmuş bir sistem olduğunu dolayısıyla KP'lerin revizyonistleşmesinin bu yapının niteliğini değiştirmediğine dayanır. Yani, tıpkı, kapitalizmin oturmuş bir düzen olması, ama burada iktidardaki burjuva partilerin rengi ne olursa olsun - ister reformist, liberal, demokrat, faşist vs. - kapitalist düzenin niteliğini değiştirmediği, geriye, feodalizme gitmediği tezine benzer. İkincisinin doğruluğu, birincisinin de otomatikman doğruluğunu getirmiyor. Getirmemesinin nedenlerini Y. Çözüm

sayfalarında, bazı tanımlamalar için kullanılan açıklamalar da bulmak mümkündür. Genellikle doğru olan bu açıklamalar, "sistematigin" yanlışlığı nedeniyle, işlevsiz kalıyor.

1. Sosyalizm, komünizmin bir alt aşamasıdır, oraya giden basamaktır, komünizmin kendisi değildir. Ve koşullar, komünizmin dünyanın büyük bölümünde - bir düzen olarak oturmasına denk düşmediği sürece, sosyalizme den geriye dönüşler mümkündür. Bu tehlikenin sübabı: M-L ilkelere sahip, kitlelerle örülmüş bir ağ içinde, sınıfa dayanan KP'nin öncülüğünde kurulan proletarya diktatörlüğüdür. Bu diktatörlük, şu veya bu şekilde komünizme kadar sürer. Sosyalizmin tek ülede kurulabilmesi ne kadar doğrusa, komünizmin tek ülkede kurulamayacağı da o kadar doğrudur. Farzedelim ki, SB ve D. Avrupa ülkeleri sosyalisttir, fakat onların bu niteliği komünizmin bir dünya sistemi olarak oturduğu anlamına gelir mi? Gelmeyeceği açık. Ancak ve ancak sosyalist devrimlerin, emperyalist-kapitalist sistemi tek tek halkalarından kırarak zincirin - en azından büyük bölümünü yok etmesiyle, giderek komünizm bir dünya sistemi haline gelir. İşte o zaman revizyonizm, sağa sapma, geriye dönüş vs. mümkün olamaz çünkü zaten proletarya diktatörlüğü devlet, demokrasi, sınıflar sönmeye yüz tutar ve "geriye dönüş" gibi tehlikeler söz konusu olmaktan çıkar.

2. Sosyalizm, diğer toplumsal sistemlerin aksine, ekonomik, siyasal ve toplumsal olarak yukarıdan aşağıya proletarya ve proletarya partisi tarafından inşa edilir. Iradi müdahale ve partinin öncülüğünün belirleyiciliği bu objektif durumdan kaynaklanır. Partinin revizyonistleşmesi demek, sosyalizmin iradi, yukarıdan aşağıya inşasının sekteye ugraması, tekrar kapitalist ilişkilerin boy vermesi demektir. Bu "geriye dönüş" sürecinde, sosyalizmin bazı kazanımlarının kendisini koruması, bu gerçeği değiştirmez. Revizyonizm, bu kazanımları altan alta oymasına rağmen, onları bir bütün olarak kaldırmaya cesaret edemez, kitlelerin, sınıfın tepkisinden çekinir. Kapitalizmde de bir

cok sosyal kazanımlar, mücadeleler sonucunda kazanılmıştır, kapitalizmin doğasına ters düştüğü halde bu kazanımları kaldırmaya burjuvazi de cesaret edemez, düzen içileştirme çabalarıyla yetinir, dengelemlere göre bu kazanımları sindirme veya sindirmeme tavrı sürdürür.

3. Revizyonistleşen komünist parti, bu noktadan itibaren "uluslararası burjuvazinaleti" durumuna gelir. Ve son gelişmelerin de gösterdiği gibi, hazırlanan restorasyon zemininde başka kapitalist güçler filizlense de, revizyonist parti "sosyal-demokratlaşır". (42). Yani kendi yarattığı düzene önce kendisi ayak uydurmaz zaten, çünkü yarattığı düzenle birlikte gelişmiştir. Kendi dışında ortaya çıkan burjuva partileri, kendi içinde eritmeye bile çalışır. Son örnekler bunu açıkça göstermiştir.

İste Y. Çözüm'ün "sistematiginin" yanlışlığı buradadır. Ve bundan dolayı da hala bu revizyonist partilerden medet ummaktadır. Örneğin: "Gelişmeler tüm sosyalist ülkeleri kapsamadığı gibi, olumsuzlukları içinden, her sosyalist ülkenin ve gücün kendi ayakları üzerine basması gibi olumluluklar da geliyor. Buna bağlı olarak bir çok parti 'konsolosluk' olmaktan çıkma yönünde adım atıyor ki bunlar sevindiricidir." (43)

"ÇKP'nin sosyal-emperyalizm ve 'Üç Dünya Teorisi'nden vazgeçmiş bir tutuma girmesi; sosyalist ülkeler ve gücüler açısından kuşkusuz olumlu bir değişim. (...) Sosyalist dünyada parçalanmışlıkların giderilmesine doğru atılan adımlar, esen barış rüzgarları tüm Marksist-leninistler için her şeye rağmen sevindiricidir." Ve ardından: "Bugün ÇKP ve SBKP'nin birbirine karşılıklı jestler yapmaları boşuna değildir. Aynı yolun yolcuları ("burjuva reçetelere" başvurdukları için-bn.) olmaları bunu gerektiriyor." (44)

Bu partilerin uyguladıkları "burjuva reçeteler" oluyor, bu noktada da "aynı yolun yolcuları" dırlar ve bunlar arasındaki "parçalanmışlıkların" bu yolla "giderilmesi" "herşeye rağmen sevindirici" oluyor!!! Pes doğrusu..!

Ve yine, D. Avrupa ülkelerinde kapitalizmin yeniden işasının yaşandığını, seçimlerin gündeme geldiğini, ama sürecin neresinde olundunun kestirilemediğini "ya da bu süreçte sosyalist güçlerin müdahalesiyle daha önce (seçimlerden önce-bn.) hesaplaşmanın gündeme gelmesi de hesaba katılmalıdır." (45) deniyor.

Beklenti veya umut, oralarda hala "sosyalist güçlerin" varlığıdır. Bu ülkelerde KP'lerin gerçekten de bir gecede "buharlaştığı" yada "sosyal-demokratlaşığı" ortamda "sosyalist güçler aramak boşunadır. Üstelik "sosyalist güçler" bu partilerin kendisinde aranıyor. Elbette istenir ki, bu ülkelerde M-L temelde muhalif güçler boy göstersin. Heyhat. Kapitalizmin (sosyalizme, M-L'e yabancılaşmanın) pisliğine öylesine batılmış ki, bu tipten beklentiler sonuçsuz kalmıştır. Ancak sosyalizmin ve M-L'in kapitalizm karşısındaki üstünlüğünün, gelecekte: - bu ülkelerde yaşanıp denemekte olan, kapitalizmin çıkamaz olduğu bilince çıkarıldığında tekrar yeşereceği aşıkardır. **III-GÜNÜMÜZDE BAGIMSIZ SIYASAL TAVRIN ÖNEMİ**

MODERN-REVİZYONİZM VE M-L'İN ARASINDAKİ SINIR NETLEŞİYOR:

Geçmişte, S. Birliği konusunda, Uluslararası Komünist Hareket içinde ayrışma yaşandığında, saflaşma, SB'ni sosyal-emperyalizm olarak değerlendirenlerle "sosyalist" olarak görenler hiçminde oldu. Temel ayrılık noktası olmasına rağmen, hem çeşitli sınıf ve katmanlar nezdinde ve hem de çeşitli örgütsel yapılar gözünde, süni bir saflaşma olarak görüldü, "anlamsız" olarak değerlendirenler oldu. Elbette bunda, SB'nin her revizyonist tez ve uygulamalarını, Marksit-literatürle çarpıtarak-propaganda ederek sunmasının da payı vardı.

Günümüzde, modern-revizyonizm ile Marksizm-Leninizm arasındaki sınır çizgileri tamamen netleşiyor. Çeşitli kesimler ve hele ki, işçi sınıfı, emekçi katmanlar ve ezilen halklar nezdinde, bu ayrım

artık açık bir şekilde görülebiliyor. Geçmişte anlatım ve anlama zorluğu çekilen modern-revizyonizmin, üzerindeki "sisperdesi" artık yok. Gayet açık ve net bir şekilde her kes tarafından görülebilir hale gelmiştir. Örneğin, TKP'nin çizgisi her halükarda teslimiyet, reformizm vb. olmasına rağmen, onu devrim cephesinin bir "elemanı" olarak değerlendirenler, şimdilerde TKP'nin devamı TBKP'yi yerden yere vuruyorlar.

Bu netleşme, safları da billirginleştiriyor. Devrim ve reform cephesi mevzilerindeki yerlerini keskin bir şekilde alıyorlar. İkilem açıktır: Ya devrim ya da reformizm-teslimiyet. Ortası yok. Dünya güç dengelerinin çatlaklarından sıyrılarak iktidarı ele geçiren küçük-burjuva akımların bu şansı, içinde bulduğumuz koşullarda, sıfıra inmiştir. Bu tip iktidarların günümüzdeki sonu, Nikaragua örneği ile görülmüştür.

Modern-revizyonistler tarafından adı kirletilen komünizm-sosyalizm-Marksizm-Leninizm vb. kavramlar, kirletenlerin artık işine yaramadığından terk edilmiştir. Bu kavramları gerçek içerikleri ile birlikte esas savunucuları sahiplenmekte, bu bakımdan arınma ve saflık yaşanmaktadır. M-L, artık modern-revizyonizm için bir "öcü"dür. SB ve D. Avrupa revizyonistleri, taşımaya hakları olmadığı ve artık onlar için bir "safra" olan bu "yükü" üzerlerinden atmışlardır. Bu durum, komünistlere daha büyük görevler yüklemektedir. Gözler şimdi gerçek Marksizm-Leninizm savunucularına dönmüştür. Bu onurlu yük onların omuzlarındadır. Karşı-devrimin sivri okları, çok daha pervasız bir biçimde M-L'lerin üzerine çevriliyor. Uluslararası arenada bunun en bariz örneği: Arnavutluğa karşı alalecele yapılan dalaverelerdir. Revizyonizmin M-L'e tahammülsüzlüğü her yerde kendisini gösteriyor. Bu durum, M-L'lerin önüne, safları daha sıkı tutmayı, savunmada değil saldırı da olmayı görev olarak koyuyor.

ÖZGÜÇ-ÖZGÜVEN:

SB'de revizyonizmin iflasi, SB destekli devrim beklentilerini yıkmış, özgüce güveni ön plana çıkarmıştır.

1917 öncesi, II. Enternasyonal partilerinin çoğu sosyalizmden çark etmiş, sosyal-demokrasinin dolayısı ile burjuvazinin sözcüleri ve savunucuları durumuna gelmişlerdi. Bolşeviklik, o dönem bu çarkzadelerden kopuşun simgesiydi. Bolşevikler devrimci kanadı temsil ediyorlardı. Lenin bu teslimiyetçilerle ayrılıklarını bir çok yapıtıyla ortaya koymuştu. Parti, örgüt, mücadele biçimleri, ittifaklar anlayışı, devrim perspektifi vb. konulardaki temel farklılıkları açık bir şekilde göstermişti. II. Enternasyonal dönemlerinin Kautsky önderliğinde devrime ihanetlerine ve onların Rusya'daki uzantısı Menşeviklerin nicel güçlülüğüne rağmen, Lenin ve Bolşevikler, Markist-Leninist ilkelere sıkı sıkıya sarılmış, onu ülke ve dünya gerçeklerine uygun biçimlerde yaratıcı bir şekilde geliştirmiş, mücadelelerini emperyalizme ve oportünizme karşı kararlı ve safları sıkı tutarak sürdürmüşlerdir. İkelere taviz vermeden, mücadeleyi yükseltmişler, inançlarını bileyerek yollarına devam etmişlerdir. Ve bu kararlılıkları, onlara devrimin zaferini taçlandırma onurunu vermiştir. 1917 Ekim Devrimi öncesi ve sonrasında da Bolşeviklerin, Avrupa'dan devrim beklentileri sönmemiş, beklentilerinde haklı olmalarına rağmen, oralarda devrimin gerçekleşmemesi karşı-sında tökezlemeden, kendi bağımsız çizgilerini sürdürerek yollarına devam etmişler ve Stalin'le sosyalizmin inşasına, tek ülkede sosyalizmi kurmaya yönelmişlerdir.

Troçkistlerin bu noktadaki anlayışları, Avrupa devrimlerini beklemek, devrimi rolantide tutmak. Kendi özgüçlerine, M-L'e inançları yoktu. Bu nedenle hala beklemedeler!..

Geçmişte SBKP'ye aşırı bağlılık gösterenlerden bir kesim, şimdiki durumda - ihtiyatlı olmalarına rağmen ona karşı şöyle veya böyle eleştirel bir tavır sergiliyorlar. Bu durum, daha fazla özgüce da-

yanma yanlılığını güçlendiriyor, bu elbette örgütlenmeye ve faaliyetlere de yansiyacaktır. Kendi özgücünün ön plana çıkması demek, mevzileri yeniden biçimlendirmek, safları sıkılaştırmak, değerlere daha bir önem vermek demektir.

Özgüç, kendine güvenme olduğu gibi, bağımsız düşünme, bağımsız hareket edinme demektir de, M-L ilkeleri temel alma, bu alanda yaratıcı davranabilmektir. M-L ilkeleri temel almanın, onu savunmanın kuru kuruya bir anlam ifade etmeyeceği açıktır. Aynı zamanda onu zenginleştirici bir tarzda ülke zeminine, toprağına uyarlamak, teori ile pratiği iç içe geçirmek anlamını da taşır.

Sonuç olarak; devrim cephesinde duranlar, bağımsız bir çizgi izlemek zorundalar. Ödünç alma yerine artık, yaratıcılık ve özütüm, M-L ilkelerde tutarlılık ön planda olmalıdır. Böyle düşünenler, devrim ipini göğüslemekle kalmayacaklar, devrimi süreklileştireceklerdir de. Üstelik bu güçlerin önünde, uluslararası devrim ve sosyalist deneyimleri vardır. Onlardan çıkarılacak derslerle, sosyalizm yollarını çok daha sağlam döseyebilme şanslarına da sahipler.

DEVİRİM SORUNUNU DİPLOMATİK YOLLARDAN ÇÖZMEK HAYALDİR:

Uluslararası arenada: Uluslararası Komünist hareket, tüm ülkelerin işçi sınıfı, emekçi ve ezilen halkları devrimimizin müttefikleridir, ve onlarla enternasyonalist dayanışma her zamankinden çok değerli ve önemlidir. Bugün bunlardan medet umabiliriz. Yoksa, SB'den, Bayan Mitterand'lardan, emperyalist devlet mekanizmalarından, reformist çevrelerden değil. Devrim sorununu "diplomatik" yollardan çözmek mümkün değildir. Olsa olsa reformist kırıntılara "fit olmak" mümkün olur. Elbette diplomatik ilişkiler, faaliyetler reddedilmez, ama nasıl bir diplomasi?

Bugün yeryüzünde her kesim, güçleri oranında sözsahibidir. Gücü oranında söz geçirebilir. Eğer diplomatik alanda söz sahibi olunmak ve dikkate alınmak isteniliyorsa, bu ancak devrim cephesinin gücüne

kararlılığına, kitlesel bağlarına ve bağımsız tavır geliştirebilen yeteneğine bağlıdır. Emperyalist-kapitalistlerin, karşıt gücün kararlılığı oranında dize gelebilecekleri bilinmelidir. Onlar bu dilden anlarlar. Onların kitabında "halkların çıkarları" diye bir kavram yoktur, dar burjuva sınıf çıkarları her alanda ağır basar. Bu anlayış "güce tapar". Karsısında tutarlı, kararlı bir güç görmediği zaman, diplomaside de her alanda da, "ben ne dersem o olur" ilkesi ile hareket eder. Sunu da unutmamak gerekir ki, emperyalist-kapitalist diplomaside-yüzyılların verdiği alışkanlık ve tecrübe ile- usta ve kıvraktırlar.

Bugün devrimi kendi özgücüne dayanarak omuzlamakla, hala bir takım çevrelerden (şimdilerde Avrupai-reformist çözümler revaçta) medet umarak, beklemek yada devrimi evrimleştirmek, uysallaştırmak yanlıları mevcuttur.

DİPNOTLAR:

- 1-: Stalin, Son Yazılar, sf: 98, Sol yay.
- 2-: Yeni Açılım, sayı: 2, sf: 23, O. Kerim.
- 3-: Aynı yerde.
- 4-: Deng, sayı: 1, sf: 24, S. Bisar.
- 5-: 6 mart 1990 tarihli Milliyet Gazetesi.
- 6-: Emek, sayı: 1, sf: 61, I. Dogan.
- 7-: Emek, sayı: 8, sf: 17, T. Töre.
- 8-: Age. , sf: 15.
- 9-: Emek, sayı: 9, sf: 49, N. Seker.
- 10-: Emek, sayı: 13, sf: 16, T. Töre.
- 11-: Emek, sayı: 15, sf: 25, T. Töre.
- 12-: Emek, sayı: 5, sf: 7, E. Dag.
- 13-: Emek, sayı: 14, sf: 6, "sunuş" yazısından.
- 14-: Emek, sayı: 14, sf: 100, E. Dag.
- 15-: Emek, sayı: 12 (Aralık '89), sf: 55, E. Dag.

- 16-: Age, sf: 56.
- 17-: Age, sf: 57.
- 18-: Medya Güneşi, sayı: 8, sf: 21, B. Arda.
- 19-: Age, sf: 26.
- 20-: M. Güneşi, sayı: 9, sf: 37, B. Arda.
- 21-: M. Güneşi, sayı: 13, sf: 11, B. Arda.
- 22-: Age. , sf: 13.
- 23-: M. Güneşi, sayı: 10, sf: 30, S. Dicle.
- 24-: M. Güneşi, sayı: 9, sf: 43, B. Arda.
- 25-: M. Güneşi, sayı: 10, sf: 25, S. Dicle.
- 26-: M. Güneşi, sayı: 9, sf: 44, B. Arda.
- 27-: M. Güneşi, sayı: 12, sf: 40, B. Arda.
- 28-: M. Güneşi, sayı: 13, sf: 21, M. Civan.
- 29-: Age. , sf: 33, S. Doğru.
- 30-: M. Güneşi, sayı: 13, sf: 11: "Sosyalizm İçi Arayıştan Sosyalizm Dışı Savrulmaya", "Sosyalizm den Kaçış ve Kapitalizme Dönüş Furyası", vb.
- 31-: M. Güneşi, sayı: 8, sf: 21, B. Arda.
- 32-: Age. , sf: 30.
- 33-: SBKP (B) sis. ve SBKP xx. Parti Kongre Raporları, sf: 155, İnter Yayınları.
- 34-: Age. , sf: 156.
- 35-: Age. , sf: 122.
- 36-: Age. , sf: 139.
- 37-: M. Gorbacov, "Perestroyka", sf: 220, Güneş yay.
- 38-:Kongre Raporları, sf: 160.
- 39-: Y. Açılım, sayı: 1, sf: 5, Y.G. Plimak.
- 40-: Y. Açılım, sayı: 9, sf: 65, Y. Krasin.
- 41-: Y. Çözüm, sayı: 27, sf: 24, H. Özgür.
- 42-: Bkz: Cumhuriyet Gazetesi, 1. Haziran. 1990, sf: 12, SBKP içinden çıkan partiler, gruplar.
- 43-: Y. Çözüm, sayı: 28, sf: 34,

A. Soylu.

44-: Y. Çözüm, sayı: 29, sf: 35, A. Soylu.

45-: Age. , sf: 46.

KÜRDİSTAN ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELESİNİN ATEŞİ YAŞAMIN HER ALANINDA DAHADADA

kaos ortamıyla, devlet terörünün dizginsizce, sistematik bir şekilde uygulanmasıyla insiyatifi elde tutmayı denemekte, Serhıldan hareketiyle tuzla buz olan korku ve panik fenomenini tekrardan yaratma hesapları içindedir. Ama nafile! Hesapları bir kez daha tutmadı. Çevrimli Katliamının hemen ertesinde katliamın kimler tarafından yapıldığı demokrat kamuoyunca bilinmekteydi. Sömürgeci Türk Devleti bir kez daha, kamuoyunda teşhir oldu. Planladıkları oyunları boşa çıktıkça, döktükleri kanda, boğulacakları an'a daha da yakınlaştılar.

Süphesiz, K.H.K.'in getirdiği bir diğer çağdışı iğrenç uygulamadaki bunu T.C. kuruluşundan bu yana şu veya bu ölçüde başarılı bir biçimde uygulamaktaydı - aydınları Prokost (procauste) çarkına yatırma cabalarındı. Kürdistan'daki toplumsal ya—pıyla ilgili yaptığı sosyolojik araştırmalarıyla tanınan, kararlılığı ve direnişçiliğiyle insanlığın onuru haline gelen sosyolog İsmail Beşikçi Hoca ile, gerek Kürdistan ve Türkiye'de, gereksede Avrupa'da bir dizi dayanışma eylemleri yükseltildi. sonuçta'da bu paslanmış Prokost çarkının işlemediğini, işletirilemediğini dost'da düşman'da gördü.

Her zamankisinde daha çok kararlı, daha çok mücadele azmiyle, en temel hakkımız olan Bağımsızlık, Özgürlük istemleri doğrultusunda, Kürdistan Halkının sömürgecilerin tüm karargahlarını ve çarklarını işlemez hale getirip dağıtacağı gün dahada yakınlaşmıştır. Hiç bir şey sömürgecileri bu yakın sonlarından kurtar-amyacaktır.

KÜRDİSTAN SORUNU VE TBKP'NİN YENİ AÇILIM'I

H. BAVER-URFA

Yeni Açılım, Türkiye'de en fütursuz revizyonist-reformist akımın yayımıdır. 12 Eylül'den sonra örgütsel tasfiyeciliğin, yasallığa tapınmanın şampiyonluğunu yapan revizyonistler, sosyal pasifikasyonun etkin unsurları olarak sahneye çıktılar.

Son yıllarda Türkiye'nin birincil sorunu olarak gündemi işgal eden Kürdistan sorunu karşısında iç ve dış politik güçler tavrı belirliyor. Yükselen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin yanında veya karşısında saf tutuyor. Türkiye'de her "sol" politik akım ve çevre de Kürt sorununa kendince bir politika belirliyor ve çözüm önerisini sunuyor. Prestroyka'nın "yeni düşünce" sinin Türkiye'deki bayiliğini yapan TBKP'nin yeni Açılımı Kürdistan sorununu "daha fazla görmezlik" ten gelemeyerek(!) soruna bakış açısını ve "çözüm" önerilerini sunmuştur.

TBKP Kürt sorununa Sovyetlerin son değişimlerine, Prestroyka ve Glasnost politikasına bağlı olarak, kendi deyimleriyle, "yeni düşünceden hareketle", muhalefet etmekle yetinip "devrimci durumu bekleyen" devrimcilik "tarzını terkedip çözüm önerileriyle politik süreçlere katılmak isteyen yeni bir programatik anlayışın ürünü"(1) olarak sergiliyor. Bize göre bu, devrimi terketmekle kalmayan, Kürdistan devrimi karşısında efendilerinin yanında saf tutan, hiç de yeni olmayan bir anlayıştır. Biz bu yazıda Yeni-Açılım'ın Kürdistan sorununa ilişkin anlayışının eleştirisini yapacağız.

Yeni Açılım'ın Kürt sorunundaki "yeni" anlayışının eleştirisine geçmeden önce, TKP'nin Kürdistan sorunu karşısında geçmişte takındığı eski tutumuna kısaca değinelim. Bunu şu açıdan gerekli görüyoruz. Yeni Açılım'ın yazarları geçmiş TKP'in Kürt sorunu karşısındaki tavrını sergileyip mahkum etmiyorlar. O mirası devralıyorlar. (TKP'in geçmişteki tutumu mah-

kum edilmedikçe soruna doğru bakılamaz. TKP'nin geçmiş tavrı bir iki cümle ile geçiştirilemez. TBKP bunu geçiştirmeye çalışıyor ve devraldığı bu mirası devam ettiriyor. Şu soru ister istemez gündeme geliyor. TKP'nin geçmişte Kürdistan sorununa ilişkin tavrı neydi?

SOSYAL ŞÖVENİZMİN BATAĞINDAKİ TKP KÜRDİSTAN HALKINA KARŞI SUÇ İŞLEMİŞTİR

TKP bütün tarihi boyunca komünist ismine layık olmamıştır, ona uygun davranmamıştır. Komünist ismi TKP üzerinde sadece bir maske bir cila olarak kalmıştır. Bu cila kazıldığında altında Türk şövenizmi çıkar. Türkiye'de izlediği politikada sınıf uzlaşmacılığı, Kemalizm kuyrukçuluğu, örgütsel olarak tasfiyecilik, mültecilik yapan TKP, Kürdistan sorunu karşısında ise sosyal-şöven bir tutum takınmıştır. Sömürgeci efendilerinin yanında saf tutarak Kürdistan halkına düşman olmuştur.

Dönemi içinde gelişen ulusal hareketleri irtica- i (gerici ve emperyalizmin işbirlikçisi olmakla karalamıştır. Kemalizm'i ise feodalizmi tasfiyeye yönelen ve emperyalizme darbe vuran ilerici bir hareket olarak lanse etmiştir. Denebilir ki, Kemalizm'den sosyalist devrimi bekleyecek kadar burjuva kuyrukçuluğuna düşmüştür. Komintern'e yanlış bilgi taşıyarak, dünya Komünist hareketini, emperyalizmin kuklası bir dini gericilik olarak lanse ettiği Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi aleyhinde, yanlış düşüncelere sevk etmiştir.

Komintern'in Beşinci Kongresi'nin İngilizce tutanak özetlerine göre, 30 Haziran 1924 tarihli 25'inci oturumda, Aydınlik, sınıf işbirliği savunusu yaptığı için eleştirilmiştir. Ukrayna delegesi D. Z. Manuilski, "Gerçekte, proletarya ile burjuvazinin sınıfsal işbirliği yapmalarını savunan Aydınlikçi yoldaşlarımızın yanlışları yeni değildir... Türk yoldaşlarımızın yanlışının

köklerinin İkinci Enternasyonal'in bütün sosyal patriyotik ideolojisinde olduğunu anlayacaktır." Konuşmasının devamında Manuilski, şöyle der: "TKP'nin yayın organı olan Aydınlik'ta, Komünist Partisi'ni yabancı kapitalizme karşı ulusal kapitalizmin gelişmesini desteklemeye çağıran bazı makaleler çıktı. Bu noktada, Türk yoldaşlarımız arasında, bir zamanlar Rusya'da Bay Struve'nin savunduğu (işçi sınıfı Rusya'da kapitalizmin gelişmesini desteklemeli, diyen) "Yasal Marxizm" görüşünde açık anlatımını bulan bir eğilim görüyoruz" (2)

Şefik Hüsnü yaptığı konuşmada Manuilski'nin eleştirilerinin doğru olmadığını sadece partinin duraksadığını söyler. Gelen eleştirileri köklü bir şekilde kabul etmediği anlaşılıyor. TKP'nin sınıflararasında işbirlikçi politikası Kürt ulusal sorunun'da ise sosyal-sovenizm olarak şekillenir.

1 Temmuz 1924 22. Oturumda Şefik Hüsnü yaptığı konuşmada Kürdistan sorunundan habersiz olmadığı satır aralarından geçiyor.

Kürt sorunu karşısındaki tavrı alışık hiç de bilmemekten kaynaklanan bir tavrı olmadığı anlaşılıyor. Kemalizmin emperyalizme ve gericiliğe karşı savaş verdiğini söyler. Irak'ta milliyetçiliğin İngilizlere karşı geliştiğine işaret eder "İngilizlerin büyük düşmanı olan, Iraklı ünlü aşiret reisi Acun (?), Türk milliyetçileri ile birlikte dir. Afrika'da sunusi'nin hareketi, Anadoludaki milliyetçilerle sıkı bağlar içindedir. T.K.P., emperyalizme karşı yönelen bu hareketlere büyük önem vermektedir. Bunlar, Avrupa emperyalizmine ciddi güçlükler hazırlayabilecek askeri cepheledir. Yalnız Türklerin silahlarını değil, Kürt aşiret reislerinin İngilizlere karşı başkaldırmalarını da hesaba katmalıyız. Bu başkaldırmalar geçenlerde, İngiltere'yi, tekrar tekrar bombaladıktan sonra Süleymaniye'yi ve Revandis'i terketmek zorunda bırakmıştır."

Mustafa Kemal'i de emperyalizme karşı gelişen ulusal hareketler içinde sayar ve "kapitalizme karşı savaşın bayraktarı" olarak gösterir. Mahmut ve Simko'yu da emperyalizme karşı savaşta desteklediklerini belirtir.

Türkiye'de ulusal sorun konusunda ise şöyle der: "En önemli ulusal azınlığı Kürtler meydana getiriyor. Kürt sorunu, son 50 yılda üç ya da dört kere feodal düzenle ilgili ve yan bir sorun olarak ortaya çıktı. Kürtlerin ulusal sorunu şimdiye dek tam kapsamiyla hiç ortaya konmamıştır. Yürürlükteki yasalar, bütün Müslüman nüfusa aynı anayasal hakları tanıyorlar. Bu yüzden aydın Kürtlerle şehirlî Kürtlerin hiçbir ulusal ve ayrılma iddiası yoktur." (3).

Biraz yukarda Kürt aşiretlerin Şeyh Mahmut ve Simko'nun emperyalizme karşı savaşan bayraktarlığını yaptığını ileri süren Şefik Hüsnü şimdi de Kürt sorununu azınlık sorunu olarak gösteriyor. O iki hareket bağımsız bir Kürdistan'ı hedefliyordu. İlk hedefleri Türkiye devleti değil emperyalistlerdi. Ancak geçmişte Osmanlılar dönemindeki ayaklanmalardan ve sonra Koçgiri ayaklanmasından hiç söz etmiyor. 1919'da Koçgiri'de Kürtler ayaklanıyor, ayrı bir devlet talebi ile yola çıkıyorlar. Ayaklanma Kemalistler tarafından şiddetle bastırılıyor. Kürtlerle Türkleri aynı anayasal haklara sahipmiş gibi gösteren Şefik Hüsnü, "Kürtlerin hiçbir ulusal ve ayrılmacı iddiası yoktur" diyerek Kürtler adına yalan söylüyor. İnönü'nün Lozanda yaptığını Şefik Hüsnü Komintern'de yapıyor. Şefik Hüsnü bu iddiasını ortaya attığı dönem Kürdistan'da ulusal hareket patlama noktasına gelmişti. Birkaç ay sonra Şeyh Sait ayaklanması patlar.

TKP'nin yayın organı Orak Çekiç' yalnız işçilerle ilgili yayın yapacağı politikasına rağmen, 26 Şubat 1925 tarihli 6'ncı sayısının manşeti Kürt İsyanıyla ilgilidir. Mete Tuncay'dan akarıyoruz: "İrticanın basında Şeyh Sait değil, derebeylik duruyor, İrticaa karşı mücadelesinde Halk Hükümetidir. İlk sayfadaki "Kahrolsun İrtica" başlıklı yazı da, aynı sorunu işlemektedir;

"Ankara Büyük Millet Meclisi'nde müfrit sol Burjuvazinin tırnakları kafasına kurun-u vustayı dolamış yobazların gırtlığına yapıştı..." (4)

"Orak Çekiç'in 5 Mart 1925'te çıkan 7'nci ve son sayısı, Seyh Sait isyanına şidetle cephe almaktadır:(Mançet) "Yobazların Sarıkları Yobaz Zümresine Kefen Olmalı: Yobazlarıyla, Ağalarıyla, Şeyhleriyle, Halifeleriyle, Sultanlarıyla, Birlikte Kahrolsun Derebeylik: İrtica va Derebeyliğe karşı Mücadele için: Köylüler (Köy Meclisleri), Ameleler, (Sendikalar) Etrafında Teşkilatlanmalıdırlar." "İngilizlerin Oynattığı İrtica Kuklası" adlı başyazıda da, "ekalliyet (azınlık-b) milletlerinin sergerdelerini" ayaklandırmanın, eski bir İngiliz ve Rus oyunu olduğu hatırlatılmaktadır. Buna göre, Türkiye siyasi istiklalini kazandıktan sonra, iktisadi ve içtimai inkılap yoluna girmiştir ve "iki seneden beri bu istikamette büyük adımlarla ilerlemekteyiz! Ancak, ayaklanmanın bastırılması ve elebaşlarının cezalandırılmasından sonra, mutlaka Doğu'da toprak meselesi çözümlenmelidir; çünkü, "arazi ve meralar parçalanmadıkca, Şark vilayetlerimizde intizamın iadesine imkan yoktur." Orak Çekiç, bu arada Fethi bey kabilesinin düşmesini de memnunlukla karşılamaktadır. Zira, bu kabine İnkılapta bir tevakkufu (Duraklama-b) temsil etmekteydi; halbuki yapılması gereken, "Genç İsyanını âdi bir şekavet gibi tenkil etmek" değil, derebeylik düzenini tasfiye etmektir. Gazetenin "Ali ile Veli" sütununda da, "Şeyh Sait Ne Biçim Eşkiyadır" başlığı altında aynı fikir ele alınmıştır. Gençteki ayaklanmanın gerisinde Kürdistan derebeyleri vardır, Cumhuriyet hükümeti derebeyliği tasfiye edecektir. Öyleyse, "Arkadaş, kara kuvvet bizim de, burjuvazinin de düşmanıdır. Biz herşeyden evvel bu düşmanı yenmeliyiz: burjuvazi ile de ayrıca kozumuzu paylaşırız" (5)

TKP'nin kurduğu Amele Teali Cemiyeti, hükümeti destekleyen telgraflar göndermiştir. Bu telgraflara hükümet tarafından cevaplar verilmektedir. (6) Yeni kurulan İsmet İnönü hükümeti, bir yandan Kürdistan'daki ayaklanmayı şiddet ve çeşitli tertiplerle bastırırken diğer

tarafından çıkardığı tahrir-i Sükun Kanunu ile hertürlü muhalefeti susturmuş sindirmiştir. (7)

Aydınlık'ın son sayılar (30-31) yayınlandığında Şeyh Sait hareketi henüz patlak vermemişti. Orak Çekiç yalnız işçilerle ilgili olaylara yer vereceği ilkesini de çiğneyerek ayaklanmaya karşı yazılara geniş yer ayırmış ve hükümeti kayıtsız şartsız desteklemişti. Buna rağmen Kemalist iktidar bu yayınları diğer sağcı yayınlarla birlikte 12 Mart 1925'te kapatmıştır.

Bugün artık Şeyh Sait ve diğer Kürt isyanları sır olmaktan çıkmıştır. Yapılan araştırmalar göstermiştir ki, geçmiş dönemin Kürt isyanlarının ne gerici ne de emperyalistlerin usağı olduklarıdır. 13-14 Ekim 1987 tarihlerinde Bulgaristan'ın başkenti Sofya'da düzenlenen Sovyet ve Bulgar Türkologları sempozyumunda Kürt sorunu birinci sorun haline gelmiş, sempozyuma katılanlar bu konuyla ilgili olarak görüşlerini sunmuşlardır. I. Yalimov. Ş. Sait ayaklanması ile ilgili olarak şunları söylemiştir:

"Şeyh Sait Ayaklanması'nın şimdiye kadar 'irticai' olarak gösterilmesinin nedeni, TKP'nin hatasıdır. Bildiğim kadarıyla bu öneri Şefik Hüsnü tarafından Komintern'e önerilmiş ve ayaklanma kemalizme karşı olmasından dolayı 'gerici' olarak değerlendirilmiştir. TKP liderlerinin doğru olmayan bilgileri Komintern'e vermeleri nedeniyle Şeyh Sait Ayaklanması, gerici bir ayaklanma olarak bizim ve sovyetlerin literatürüne girmiştir. Görüşüme göre Şeyh Sait ayaklanması ilerici ve ulusaldır ve Kemalizmin 'ilericiliği' konusunda da hemfikir degilim." (8)

Konumuz esasta geçmiş Kürt ulusal hareketlerini değerlendirmek olmadığından bugün bilimsel araştırmalar ışığında otaya çıkan sonuçlara kısaca değinelim:

Birincisi, geçmisteki Kürt ulusal hareketleri (Şeyh Sait hareketi de dahil) gerici değil ilerici ulusal hareketlerdir. Din burada hareketi karakterize eden esas amaç değil, harekette sadece bir yan ideolojik motifir; egemen ideoloji mil-

liyetçiliktir. Dünyada birçok ulusal harekette (Cezayir, Libya'da Ahmet Muhtar) bunu görmek mümkün. İkincisi, emperyalizmle hiç bir bağı yoktur. Bugün bütün belgeler ortaya dökülmüştür. Emperyalizmle işbirliği içinde Kürdistan'ı parçalayıp sömürgeleştiren Kemalizm ilerici değil gericidir. Aynı zamanda Komünizm ve Kürt düşmanıdır.

TKP'nin Kürdistan sorunu karşısındaki tutumu Türk sömürgecilerinin Kürdistan politikasıyla eşgüdümlü sürmüştür. Sömürgeciler ulusal kurtuluş mücadelesini şiddetle, katliamla bastırdıkları zaman hem ülke düzleminde hem de uluslararası düzeyde "sol" bir termonoloji ile sömürgecilere arka çıkmıştır. Dünya proleteriyasını ve ezilen halkları yanılmaya, Kürdistan halkının haklı mücadelesi karşısında konumlandırmaya çalışmıştır. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi bastırıldıktan sonra ise, Kürt ulusunu görmezlikten gelmiş, sosyal şövenizmin kayıtsız kalma tavrını takınmıştır. Böylece sorunu yok sayarak efendilerine hizmet etmiştir.

Görüldüğü gibi TKP, geçmişte, TBKP'lilerin ve bugün hala bir kısım "sol" çevrelerin belirttiği gibi Kürt sorununa çözüm önerilerinde sadece yetersiz kalmamış ya da "kayıtsız davranmamıştır. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında düşmanca bir tavır almıştır. Kayıtsız kaldıkları dönemler de olmuştur. Bu da sosyal şövenizmin kayıtsız kalma tavrıdır. Bu sorunu, unutturma, sessizce geçiştirme ve tarihe gömmedir. TKP'nin Kürdistan politikası kemalistlerin politikalarıyla eşgüdümlü bir şekilde yürümüştür. Çünkü, politika'da "kayıtsızlık" da bir tavidir. Güçlünden yana olmaktadır.

Yeni Açılım'ın tezlerine geçmeden önce belirtmemiz gereken bir nokta daha var. O da TBKP'nin geçmişinde Kürdistan sorununda sahip çıkmak için bula bula Behice Boran'ı bulmuş olmasıdır.

YENİ AÇILIM'IN KÜRT SORUNUNDAKİ MEDAR-I İFTİHARI BEHİCE BORAN.

Yeni Açılım Kürdistan sorununa ayırdığı 18. sayısında Behice Boran'ın Kürt sorunu ile ilgili konuşmalarını almış. TBKP'nin

onur duyduğu bu konuşmalara bakıldığı zaman bir demokrata bile yakışmayan ibret alınacak görüşlerle karşılaşırız. Dönemsel olarak Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin bugün ulaştığı düzeyde olması Behice Boran'ı haklı gösterecek bir gerekçe olamaz. O dönem ciddi bir Kürdistan halk hareketinin olmaması gelecekte de olmayacağı anlamına gelmez. Daha da önemlisi ulusların ayrılma hakkı sorununu reddetmek, akademik bir sorun olarak geleceğe ertelemek anlamına ise hiç gelmez. Stalin, "1912 yılında, biz rus Marksistleri ilk ulusal program tasarısını kaleme aldığımız sırada, Rusya imparatorluğunun hiç bir çevre-bölgesinde, henüz bağımsızlık yararına ciddi bir hareket yoktur" der. (9) Yine de ulusların ayrılma hakkı ile ilgili madde koymayı zorunlu saydıklarını belirtir. TBKP'nin geçmişinde soruna ne kadar duyarlı olduğunu göstermek amacıyla Behice Boran'ı seçmesi tam bir talihsizliktir. Yeni Açılım'ın yayımladığı konuşmaların içeriğine kısaca bir bakalım.

Behice Boran "Doğu'daki yurtaşların konuştuğu dil dolayısıyla baskıya, horlanmaya, terslenmeye maruz kaldıkları'ndan şikayet ediyor. Kendisinin ekonomi sosyal konulardaki izahlarını anlamadıklarına değiniyor. Cahiller bunu anlasaydı çok iyi olacaktı. Kürtlerin Behice Boran'ın konuştuğu dilden anlamaları için Türkçe okuyup yazmaları gerekir. Bu da daha yoğun bir asimilasyon politikası demektir. Her nedense Behice Boran onların kendi dilleriyle eğitim-öğretim yapmalarından hiç söz etmiyor. Kendisi anlaşılacak istiyorsa neden "Doğulu yurtaşlar'ın kullandığı dili öğrenmiyor. Ayrıca jandarma baskısından söz ediyor. "Jandarma baskısı'niye Batı'da değil de Doğu'da uygulanıyor? Doğu'da iyi Türkçe konuşmayan yurtaşlar kimdir? Bunları kendi kimliğiyle anmıyor. Doğu dediği yeri gerçek ismiyle dahi anmıyor. Ayrılıp bağımsız devlet kurma hakkını bir tarafa bırakalım. Kürtlerin "yokluğu" üzerine politika yapıyor.

TC devletinin baskı tedbirlerine sözde karşı çıkarken yaptığı izahla onlara daha makul yollar gösteriyor. Behice Boran, "Doğu" da

geçmişte basgösteren isyan hareketleriyle son dönemlerde komşu iki ülkede "Kürtçe konuşan iki halkın" silahlı mücadeleye girmesi, TC devletini, baskı tedbirlerine yönelttiğini belirttikten sonra" iktidarlar soruna, ekonomik, sosyal, psikolojik açıdan olumlu çözüm yolları arayıp uygulayacakları yerde, dar kafalı, basit bir görüşle baskı ve tehdit politikasına yönelmişlerdir." (10) Behice Boran'ın TC egemen sınıf iktidarlarını Kürdistan sorununda suçlama mantığı daha da garip. İktidarlar "Doğu" da ağa Şeyh ve öbür mahalli nüfuzlularla uzlaşma politikası izlemişler. Behice Boran'ın Kürdistan'da işçilerin, yoksul köylülerin yanında saf tutacağı izlenimi vermesine rağmen öyle olmadığı pesinden söyledikleriyle açığa çıkıyor. Üstelik devlet otoritesinin, kanunların tam uygulanabilmesi de bu eski düzen artıklarının ortadan kaldırılmasını gerektirmektedir."(11) Kürdistan emekçi halk kitlelerinin çıkarlarını düşünmüyor. TC'nin sömürgeci düzeninin, hukukunun işleyip iş görebilmesi bu eski kurumların tasfiyesini istiyor. Sömürgecilerin sömürülerini daha iyi sürdürmeleri için engelleri temizliyor. Devlet kimin devleti, bunun Kürdistan'daki rolü nedir? gibi sorulara yanıt arayacağına devletin Kürdistan'da zor politikası yerine zora dayalı olmayan politikalarla "anayasal haklarla" Kürdistan sorununa yaklaşmayı ele alıyor.

Kısaca toparlayacak olursak, TBKP'nin medar-i iftiharı Behice Boran'ın tavrı övünülecek bir siyasi tavır değil, mahkum edilmesi gereken bir tavidir. Sosyalist olmayı bir tarafa bırakalım demokratlara bile yakışmayan gerici bir tutum içerisinde olduğu görülüyor. Bu aynı zamanda TBKP'nin Kürt sorunu karşısındaki politikasını izah eder.

Behice Boran'ı eleştirme görevini önümüze koyduğumuzdan değil, TBKP'liler Kürdistan sorununa ayırdıkları özel sayıda bula bula Behice Boran'ı bulduklarından biz de bu konuya girmek zorunda kaldık. "Kör ölür badem gözlü olur," hesabıyla sorun ele alınamaz. Bu açıklamalardan sonra Yeni Açılım'ın "yeni" anlayışının eleştirisine geçebiliriz.

YENİ AÇILIM'IN İLHAM KAYNAĞI PRESTROYKA'NIN "YENİ DÜŞÜNCE"

Perestroyka'nın "yeni düşünce" si TBKP'nin bütün teorisinin felsefi ve ilham kaynağını oluşturuyor. Eski revizyonist TKP'nin "yeni" TBKP'ye dönüşmesi legalizmi fetişleştirmesi, örgütsel anlamda tasfiyecilik, sınıf mücadelesini teorik ve pratik düzlemlerde yadsıyarak sınıf işbirliği politikasına yönelmesi, devrimden vazgeçtiğini açıkça ilan etmesi, mücadeleyi "barışçıl" düzeyiyle sınırlaması vb. kısaca liberal reformcu olarak gerçek kimliği ile ortaya çıkmasını Sovyetler'deki Yeniden Yapılanma politikasının bir yansıması olarak görmek gerekir. TBKP'nin ulusal soruna bakış yöntemi de diğer teorilerine sıkı sıkıya bağlı bir bütünlük içinde ele alınıyor.

"Karşılıklı bağımlı ve bütünsel bir dünya" tezi "yeni politik düşünce" de merkezi öneme sahiptir. Yalnızca bir başlangıç noktası değil yeni yaklaşımların ve kuramsal önermelerin çekirdeği ve özünü oluşturuyor. (12) "Karşılıklı bağımlı ve bütünsel bir dünya" anlayışının temel olduğu "yeni düşünce" uluslararası ilişkiler sürecine, ülkelerin iç politik, ekonomik ve sosyal gelişim ve değişimine ne tür "katkılar" yapıyor? Dünya proletaryası ve sömürge, yeni sömürge ezilen halklarının ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelelerine nasıl bakıyor? İnsanlık, çeşitlik, özgürlük, demokrasi ideallerini "yeni" bir içerikle "ürrettiği" iddiasında olan "yeni düşünce" bunlar uğruna nasıl bir savaşım öngörüyor? Bütün bu soruları burada açığa kavuşturmak olası değil, ancak çok kısa değinip geçeceğiz.

Nükleer silahlanmanın bütün insanlık yaşamını tehdit ettiği doğru tezini ileri süren "yeni düşünce" önce insan hayatı kurtarılmalıdır diyerek sahte "barış" şiarını devrimin önüne engel diyor. Buğday tanesinin yadsıma süreçleriyle, çimlenip yeşerip on yirmi buğday tanesini elde eden doğal gelişim seyrini ortadan kaldıran büyük bir değirmen taşının tehdidi altında olduğu benzetmesinden yola çıkan "yeni düşünce", insan hayatının bugün

nükleer değirmenin tehdidi altında tehlikede olduğunu söylüyor. O halde önce insan hayatı kurtarılmalıdır, diyen "yeni düşünce" kapitalist emperyalizme karşı devrimsel çıkışlarla, başkaldırıyla, silahlı mücadelelerle insan hayatı tehlikeye atılmamalı, onunla oynanmamalıdır. Çünkü, buradan çıkan bir kıvılcım bir dünya savaşına dönüşerek nükleer silahları ateşleyebilir, Buradan yola çıkan "yeni düşünce" diğer tezlerini bu bütünlük içinde inşa ediyor.

Nükleer silahlanmayı öcü gösteren "yeni düşünce" sahte "barış", uluslararası yumuşama, diplomaside uzlaşma politikalarıyla emperyalistlerle işbirliğini geliştirerek devrimin önüne set çekiyor. Sınıf bakış açısını "dar" bularak (!) sınıflar arasındaki mücadeleyi rafa kaldırıyor ve çağımıza niteliğini veren başlıca sosyal çelişmeleri reddediyor. "Karşılıklı bağımlı ve bütünsel bir dünya" içinde sömürge, yeni sömürge ve bağımlı ülkelerdeki ezilen halklarla emperyalizm arasında uzlaşmayı savunuyor ve bağımsızlık şiarından, sosyalizmin bütün değerlerinden vazgeçilmesini emperyalist sistemle bütünleşmesini savunuyor. "Adil, barışçı, demokratik çözüm" derken silahlı devrim mücadelesini reddetmekle kalmıyor, aynı zamanda hedefi bulanıklaştırarak soyut bir şekilde "humanizm" ve "demokratizm" değerleri ön plana çıkarılıyor. "Dünyada demokratizm ve humanizm egemen değerler olarak öne çıkmaktadır" (13) diyerek bağımsızlık ve sosyalizm hedefini ortadan kaldırıyor. Sözkonusu edilen nükleer tehlike, baskı rejimleri sömürü, açlık, savaş ve doğa çevre kirlenmesine kadar sanki kapitalist emperyalist toplumun ürünleri değillermis gibi, dünya devrim güçlerine bu tehlikeleri ortadan kaldırmanın kapitalist emperyalist sistemle bütünleşmesini, sistemin önünde diz çökmesini istiyor. Oysa bu sonuçları üreten nedenleri ortadan kaldırmak, yaşamı devrimle yeniden kurmaktan geçer. Burada "yeni düşünce"nin bütünlüklü eleştirisini yapma diye bir hedefimiz yok. Yeni Açılım'ın "yeni" anlayışının temelini "yeni düşünce" oluşturduğundan sadece konumuzla

bağlantısı içinde değinip geçiyoruz. Yeni Açılım'ın bütün tezleri bu reformist tezlerden damıtılmıştır.

YENİ AÇILIM HALA KÜRTLERİN VARLIK YOKLUK SORUNUNU TARTIŞIYOR: TBKP'nin Merkez Komite üyesi Şeref Yıldız Yeni Açılım'ın 18. sayısında Kürt ulusal sorununu önemli gördüğünü belirterek geçmişteki "soyut ve programatik yanışından kopmaya çalışacağı" sözünü vererek tezlerine başlıyor.

İ. Tezde Kürtlerin bir ulus olup olmadığını tartışıyor ve "yeni kesifler"de bulunuyor. Kürt gerçeğini yok saymanın sadece resmi devlet politikasıyla sınırlanmadığını "resmi tez dışında, Türkiye'de Kürtleri ulus olarak algılamayan genel bir anlayış egemen olduğunu, "marksistler" Kürtleri ulus olarak ifade etmiş olsalar bile bunun biliciyle davranmadıklarını, toplumun geniş bir kesiminde Kürtlerin ulus olmadığı kanısının yaygın olduğunu itiraf ediyor. Çok geç! Bunu tartışmak Kürt sorununu geri çekmektir. Bugün sömürgecilerin sözcüleri TC devlet yanlısı basının açık şöven kalemlerinin dahi inkar edemediği bir dönemde Şeref Yıldız Kürtlerin bir ulus olduğu gerçeğini kabul etmek zorunda kalıyor. Şeref, "şerefli" davranarak geçmişin özeleştirisini yapmıyor. Yıllardır Kürdistan ulusal kurtuluşu için verilen mücadeleye sırt çevirmek bir yana, sömürgecilerin yanında Kürdistan halkına karşı savaştığının hesabını vermiyor. Sorun varlık yokluk sorunu değildir. Ağrı dağının varlığı nasıl bir gerçekse Kürt ulusunun varlığı da öyle bir gerçektir. Sorunu geri bir düzeyde tartışma, geride kalmanın bir göstergesidir.

TBKP GEÇMİŞ TARİHİ KEMALİSTLERİN AT GÖZLÜĞÜYLE GÖRÜYOR

Geçmişteki Kürt ulusal hareketlerini değerlendiren TBKP burjuva Kemalist tarih yazıcılarının etkisinden dışarı çıkmıyor. Osmanlı dönemine ilişkin değerlendirmelerini geçiyoruz. Kemalist dönemdeki Kürt ulusal hareketlerin'in değerlendirmesine kısaca değinelim.

Kemalistlerin başta soruna doğru yaklaştıklarını sonra pragma-

tizme düştükleri şeklinde bir eleştiri yöneltiyor. Peşinden kemalizmi aklayarak bunu dönemin getirdiği koşullara bağlarken alttan alta Kürtlerin İngiliz emperyalizmi ile işbirliği içinde olduğunu söylerken Kemalizmin antiemperyalist, "ulusal kurtuluşçu" olmanın gerekliliğinden "güvensiz ortamın baskı politikasına geçişi sağladığını ortaya koyuyor. Böylece kemalistlerin" antiemperyalist "ulusal kurtuluşçu" haklı tarihsel pozisyonları karşısında, dönemin Kürt hareketleri emperyalizmin işbirlikçisi ve haksız bir pozisyona düşürülmüş oluyorlar. Ortada bir suç varsa, bu kemalistlerin değil, "emperyalizmin yarattığı güvensiz ortam" dan kaynaklandığını ileri süren Şeref Yıldız, kemalizmin sınıf temelini ve politikasını anlamadığından, Komünist Partisi ile Kürtleri ezme politikasına akıl erdiremiyor, ya da kemalizmin savunuculuğundan vazgeçmiyor.

Dönemin isyanlarını antiemperyalist bir rejimle çatışmaya düştüklerinden anlaşılmasını zorlaştırdığını söylerken, dönemin TK P'sinin isyanlara karşı yanlış tutumunu da geçiştiriyor. Hırsızın hiç suçu yok. Bütün suç ev sahibinin kapısını penceresini sağlam kilitlememesi, gereken önlemleri almamasıdır.

Geçmişteki Kürt ulusal kurtuluş hareketini değerlendirirken Kürdistan genelinde ve özel olarak Kuzey Kürdistan'da bir çok çarpıtılmaya giriyor. Kendi teorisini haklı çıkarmak için tarihsel olguları görmezlikten geliyor ve adi bir şekilde tarihsel olguları çarpıtıyor. Bunları bir bir sıralama gereği görmeden geçiyoruz. Çünkü, yalanın, yanlışın haddi hesabi yok. Biz artık şöven kemalist tarih yazıcılarının etkisinin kırıldığını görüyoruz ve bu iddialarla burada uğraşma gereği görmüyoruz. Revizyonist reformcuların sorunu nasıl tahlil ettiklerine bakalım.

YENİ AÇILIM YAZARLARI İKİ YÜZLÜLÜKLE TÜRK SÖMÜRGEÇİLİĞİNİ GÖZLERDEN GİZLİYORLAR: Revizyonist-reformcular TC'nin sömürgeçiliğini iki yüzlülükle gizliyorlar. Geçmişte Osmanlı imparatorluğunu, bugün de TC'yi

aklıyorlar. Türkiye "solu"nun büyük bir kesimi bu konuda "milli mutabakat" içerisinde bulunuyor. Türkiye sömürgeci değildir, tezinin mucitleri TKP ve Aydınlıktır.

Lenin, yıllar önce sosyal-şöven hainlerin kendi kapitalistlerinin sömürgelerini iki yüzlülükle utandıran nasıl gözlerden gizlediklerini açıklamıştı. Her sömürgeci devlet sömürgeci olmadığını söyler. Sömürge ülkelere "medeniyet" götürdüğünü iddia eder. Sömürgeciler arsızca yalan söylerler. Her emperyalist güç ve sömürgeci güç diğer sömürgeci güçleri başka ülkeleri sömürgeleştirdiği için suçlar. Hitler bile İngiltere başta olmak üzere diğer emperyalist güçleri sömürgeci olmakla suçlamıştı. Bunu kendi sömürge alanını genişletmek amacıyla yapıtı. Sosyal-şöven hainler de efendilerinin yanında saf tutarlar. Diğer sömürgeci güçlerin, diğer emperyalistlerin sömürgeci olduklarını söylerken kendi efendilerinin kendi kapitalistlerinin sömürgeçiliğini gizler ve inkar ederler. Ülke içinde sınıf işbirliğini savunurken dışa karşı "sol" bir söylemle efendilerin sömürgeci politikalarını şu veya bu gerekçeyle sinsice savunurlar. Üstelik sosyalizm maskesiyle savunurlar. Bu tarih boyunca sosyal şövenlerin, reformistlerin değişmez tavrıdır.

Şeref Yıldız şöyle diyor: "Kürtlerin yaşadığı bölge (Kürdistan demeye hala dili varmıyor-b) sömürge midir? Sömürge tezi, Kürt kesiminde egemendir. Türk Marksist çevreleri (sınırlı bir kesimin dışına) bu görüşü benimsememiştir. Ancak marksistler bu soruyu aydınlatmamışlardır da. Bir anlamda ilgisiz kalmışlardır. " Türk "solu"nun büyük kesiminin arasındaki bu görüş birliğini belirttikten sonra Şeref Yıldız Kürdistan'ın neden sömürge olmadığını açıklamıyor, bilinen Türk "solu"nun egemen görüşünü tekrarlıyor. Buna ek olarak Şeref Yıldız Sovyet revizyonizminin marifetiyle "yeni katkılar" da yapıyor.

Kapitalizm öncesi sömürgeçiliği reddediyor. Bunu Osmanlıları aklamak amacıyla yapıyor. Osmanlıları tarihsel geçmiş olarak sahipleniyor, koruyor. Kürdistan'ın

sömürge olmadığını belirtirken Mısır örneğine benzetiyor. Mısır Osmanlıların uç beyliği ve Mısır'ın iç stakükosuna Osmanlılar dokunmuyor. Merkezi-askeri-feodal Osmanlı imparatorluğu'nun sömürgeci politikası burada hayata geçmiyor. Osmanlılar sadece bir vergi ile orayı kendisine bağlıyorlar, kendi toprak sistemini orada örgütlemiyorlar. Buna diğer birçok sınır bölgeleri de dahil edebiliriz. Bosna, Hersek, Eflak, Boğdan, Irak'ın bir kesimi özerk bölgelerdir. Özerk kalmasını sağlayan çeşitli nedenler sayılabilir. Bunun başlıcası bu beyliklerin güçlü olması ve sınır bölgelerinde bulunmaları, karşı tarafta Osmanlılara rakip ikinci bir devletin bulunması Osmanlıların beyliklerin desteğine muhtaç olduğundan beylikleri sadece bir vergi ile kendilerine bağlamış, ic statükolarına dokunmamıştır. Bu özerk bölgeler dışında Osmanlılar feodal anlamda sömürgeleştirdiği alanlar da mevcut. Marx, Cezayir'de Osmanlı kolonileşiminden bahseder. Nikolay Todorov, Bulgaristan Tarihi adlı kitabında, Osmanlıların Bulgaristan'daki sömürgeçiliğini anlatır. Osmanlıların Kürdistan'daki sömürgeçiliğini anlatan KAVA 1, 2 sayılarında konu detaylı araştırıldığından burada girme gereği görmüyoruz. Sunu belirtip geçelim. Kürdistan'da Osmanlı sömürgeçiliğinin etkisiyledir ki iç toplumsal yapısı dağıtılmış, üretici güçler tahrip olmuş toplumsal gelişim sağlanamamıştır. Kapitalizmin Osmanlı İmparatorluğuna girişiyle birlikte başlayan uluslaşma sürecinde diğer uluslar kendi kurumlarını kurarak batılı kapitalistlerin de desteğiyle ulusal devletlerini oluştururlar. Bir toplumda toplum sal yapıyı, üretici güçleri en çok tahrip eden, toplumsal gelişmenin önünü tıkayan yabancı boyunduruktur, yani işgal ve sömürgeçiliktir. Kürdistan'ın toplumsal yapısı üzerindeki sömürgeçiliğin tahripkar etkisinden dolayı Kürdistan halkı uluslaşma sürecinde güçlerini derleyip toparlayamamış kendi bağımsız ulusal devletini oluşturamamıştır. Kürdistan'ın Kuzey parçası Osmanlılardan kesintisiz bir şekilde TC devletine miras olarak devredilmiştir.

Yeni Açılım yazarları sömürgecilik olgusunu sadece Batı Avrupa ve ABD'nin Asya ve Afrika'daki yoksul ülkeleri paylaşmasıyla sınırlıyor. Sadece sömürgeci olabilenler"bir avuç gelişmiş Batı Avrupa, ABD"dir. Bunun dışında sömürgeci devlet olmaz, olmamıştır mantığını işliyor. Bu da "kapitalizmin gelişme sürecinde... ortaya çıkmıştır". Bu emperyalist ekonomizm mantığıdır. Şeref'in marifeti Kürdistan'a sömürge dememek için yeryüzünde bir çok emperyalist ve sömürgeci gücü o iğrenç sınıflardan kurtararak akıyor. Aynı efendisi Cunta'nın yaptığı Kürt dilini yasaklayayım derken dünyada resmi olmayan dilleride yasakladığı gibi. Bugünkü koşullarda Kürdistan sömürge olamaz, çünkü, "Türkiye emperyalist bir ülke değildir" diyor, peşinden "yeni" kapitalizm tahlilleri yaparken zıvalıyor. Şerefe göre, "Türkiye'de kapitalizmin gelişme süreci kapitalist pazarın oluşması, sömürgelerin ortaya çıkış sürecinden sonradır. Bu açıdan, tarihsel olarak Türkiye kapitalizmi sömürgeci olma şansını kaybetti. Kürtler'de kapitalist pazarın oluşma süreci, Türkiye kapitalizminin gelişme sürecinin ürünüdür. Bu süreç, kapitalist ayrı bir Kürt pazarı ortaya çıkarmış değildir, Kürtleri Türk pazarına bağlamış, tek bir pazar etrafında Türk'ü ve Kürd'ü birleştirmiştir. Kürtlerin bağımlılık ilişkisi, sömürge ilişkileri değil, ulusal hakları tanınmayan bir topluluğun ilişkileridir. Kürtlerin karşı-sında emperyalist sermaye değil, adil ve demokratik olmayan, ulusal ayrımcı bir burjuva rejim vardır." (15) Bugün Kürtlerin varlığını ve yokluğunu bir ulus olup olmadıklarını tartışmak ne kadar anlamsız ise, Kürdistan'ın sömürge olup olmadıklarını tartışmak da o derece yersizdir. Çünkü; Kürdistan devrimcileri bu sorunları çoktan aştılar. TBKP, bilinen eski teorilerini temcit pilavı gibi ısıtıp ısıtıp tekrar piyasaya sürüyor. Bugüne kadar "Kürdistan sömürge değildir" tezini ileri sürenler Kürdistan olgusunu incelemişlerdir. Kendi teorilerini Kürdistan'ın tarihsel koşullarını ve bugünkü somut yapısını incelemekten, araştırmadan "Türkiye sömürgeci Olamaz" (!) savunusu ve sınıf-

sal konumlarından kaynaklanan öznel tercihleri üzerine kurdular. Bunu da Türkiye'nin sömürgeci olabilmesi için emperyalist olması gerekir tezine dayandırıyorlar. Türkiye emperyalist değil "yari-sömürge"dir, "yari-sömürge"nin sömürgesi olmaz, şeklindeki nakaratı tekrarlayıp duruyorlar. Kürdistan ve Türkiye'deki toplumsal, siyasi, ekonomik, kültürel vb. olguları iki ülke arasındaki ilişkileri nitelemekten böyle peşin bir yargıda bulunuyorlar, bir papaz gibi vaaz veriyorlar. İster bilerek, ister bilmeyerek savunulsun, bu tez, iki yüzlüce TC sömürgeciliğini gizleme, aklama çabasıdır. "Kapitalistlerin arsız yayını onların safına katılmış olan sosyal şövenlerin ilhaklar sorununda kendi kapitalistlerinin ilhaklarını utanmadan nasıl sakladıklarını" (Lenin) gösteren bir çabadır bu. Biz sorunun bilinmediği kanısında değiliz. Eger sorun bu olsaydı bu konuda daha çok ikna cabasını hakederdi. Sorun ne tesadüf ne de kavrama yetersizliğidir. Soruna bakış tamamen tercih etme ve sınıfsal konumuna göre alınan tavıra denk düşmektedir. Her sınıf kendi sınıfsal çıkarları gereği bir sorunu tahlil eder. Kürdistan'ın sömürge olmadığı tezi, Kürdistan sömürgeci, tezine karşı geliştirilmiş Türk sömürgeci güçlerinin savunusudur. Sosyal şövenler bunu "sol" ve "sosyalist" bir maske ile kamufler ediyorlar. Bu bilinçli bir tercihtir. İşte, bunun içindir ki burada bu sorunu fazlaca irdeleme gereği görmüyoruz. Sadece bir iki noktasına değinip geçeceğiz.

Türkiye, Irak, İran ve Suriye'nin Kürdistan'ı sömürgeleştirmesi emperyalizme rağmen değil, emperyalizmin destesinde olmaktadır.

Bu emperyalizmin dünyaya egemenliğinin çok yönlü politikalarından biridir. Lenin, Dünyanın mali sermaye grupları arasında paylaşımını incelerken emperyalizmin çok yönlü politikalarını inceler. Büyük emperyalist devletlerin sömürgelerinin yanısıra küçük devletlerin hafif yaygınlık gösteren sömürgelerine isaret eder. Peki bu kadar gelişmiş, dünyaya egemen olan emperyalistlerin yanında küçük devletler nasıl sömürge edinebi-

liyorlar? Lenin bunu şöyle açıklar: "... Sözkonusu küçük devletlerin çoğu, kendi sömürgelerini, ganimeti paylaşmak için biraraya gelip anlaşamayan büyük kuvvetlerin çıkar çatışmaları ve sürtüşmelerinden ötürü, elde tutabilmektedirler" (16) Ayrıca ekonomi temel alınmak üzere tarihsel koşullar ve coğrafi koşullar, sömürge edinmede rol oynar. Mali sermaye dünyaya egemenliğini kurarken tek yönlü bir politika izlemez. Dünyayı sadece sömürgeler ve emperyalistler olarak ikiye bölmek. Bir çok ülkenin emperyalizme bağımlılık biçimini de oluşturur. Ülkenin sözde siyasal bağımsızlığını koşulların zorlamasıyla tanıy ama, ekonomik ve diplomatik olarak kendisine bağlar. Emperyalist tekeller dünyayı paylaşırken izlediği yöntemlerden bir diğeri de kendisine şu veya bu derecede bağlı kıldığı devlet aracılığıyla sömürgeciliğini, yayılmacılığını sürdürmektedir. Emperyalistler, o bölgede tarihten gelen ya da dönemin konjoktürel yapısından dolayı sömürgeci bir devlete sahip çıkarak onun sömürgesinden de pay almakta nüfuz alanını genişletmektedir. Lenin buna Portekiz örneğini vermektedir. Portekiz sanayi devrimini tamamlayarak emperyalist bir ülke olmadığı halde sömürge sahibidir. Geçmişte sömürge edinen bağımsız ve egemen bir devlet olan Portekiz Veraset savaşından sonra (1701-1714) İngilizlerin himayesi altına girer. İngiltere hasımları olan Fransa'ya karşı kendi durumlarını kuvvetlendirmek için Portekiz ve Portekiz sömürgelerini savunmuştur. Bunun karşılığında ticari üstünlükler, Portekiz ve Portekiz sömürgelerinde meta ve özellikle sermaye ihracı konusunda ayrıcalıklar, Portekiz limanlarından, telgraf sebekesinden yararlanma hakları vb. elde etmiştir. Böylesi bir ilişkiye tesadüf deyim geçebilir miyiz? Hayır! Lenin, şöyle der "Böylesi ilişkilere büyük devletlerle küçük devletler arasında her zaman raslanmıştır. Ama kapitalizmin emperyalizm döneminde bunların genel bir sistem haline geldiği, "dünyanın paylaşımını" örgütleyen ilişkiler bütünü'nün tamamlayıcı bir parçası olduğu görülüyor. Dünya mali sermaye işlemleri zincirinin

halkalarını meydana getiriyor" (17)

Bu tür durumlarda bazı çevrelerin belirttiği gibi bu devlet sadece bir araç değil aynı zamanda sömürgeci bir güçtür. Çünkü, emperyalistler sömürge ülke ile sömürgeci devlet arasındaki sömürgecilik ilişkilerini güçlendirerek kendi sömürülerini sürdürebilirler.

Lenin'den aldığımız Portekiz örneğinin dışında günümüzde buna birçok örnek verebiliriz. Daha yeni bağımsızlığını kazanmış olan Namibya ile Güney Afrika Cumhuriyeti: Batı-Sahra Fas, Eritre Etyopya, yine bu politikaya denk düşen Filistin'in İsrail vb. örnekleri verilebilir. Bu tür toplumsal ilişkiler incelenmeksizin fetva çıkararak kendi niyetlerini ifade etmek gerçeği ifade etmez. Bu aynı zamanda kapitalizmi kavramaktır. Kapitalizm gelişirken enine ve derinliğine gelişir. Kapitalizmin derinliğine gelişmesi ülke özgülünde kendi iç pazarını fethetmesi: enine gelişmesi dış pazara açılmasıdır. Dış pazarsız bir kapitalizm varolamaz. Burada hareket noktası dış pazara duyduğu ihtiyaç yüzünden emperyalist olmayan küçük devletlerin de sömürgeleştirme eğilimini içinde taşımasıdır. Kapitalizmin gelişme seviyesi ne olursa olsun iç pazarını bütünüyle denetim altına almadan dış pazara ihtiyaç duyar.

Lenin, "...her kapitalist sanayi-deki doğal eğilim, onu bir "dışpazar arama" zorunluluğuna iter" (18) der. Kapitalizmin dış pazar arama gereksinimi, doğal ve zorunlu eğilimdir. Kapitalizmin zayıf veya güçlü olması bu eğilimi ortadan kaldırmaz. Uygun koşullar bulunduğu anda bu eğilim zorluklarla karşılaşsa gerçekleşebilir. Kapitalizmin kendi iç bünyesiyle gelişmesi veya dışardan geliştirilmesi bu eğilimi ortadan kaldırmaz. Dünya mali ekonomik sistemine eklenmiş ona bağlı kapitalizm, bağlı bulunduğu tekelin çıkarlarının uyumu ölçüsünde dışa veya sömürge pazarına açılır. Dışa bağlı olmayan bir kapitalizm ise egemenlik kurduğu alanda diğer emperyalist tekel-lerle, rekabet ve dengeler arasında kendi çıkarları doğrultusunda dış pazara açılır.

Türkiye bağlı bulunduğu emperyalist tekelin uyumu ölçü-

sünde, ona bağlı olarak emperyalist-ler arası çelişkiden dolayı Kürdistan'ı sömürge edinmiş ve bu politikasını sürdürmektedir.

Burada sömürgeciliği tahlil etme gibi bir amacımız olmadığından, Kürdistan'ın sömürgeleştirilmesini tarihi süreciyle ve bugünkü ekonomik ve siyasi verilerine girmeyeceğiz. Yalnız şunu belirtip geçelim. Sınıflı toplumların oluşmasıyla birlikte sömürgecilik olgusu da vardır. Her farklı tarihsel üretim biçimi ve toplumun farklı sömürgeciliği olduğundan bütün bunları içeren bir sömürgecilik tanımı yapılamaz. Buna rağmen ortak özellikler sıralanabilir. Birincisi sömürgeci toplumun üretim düzeyi ve iç işbölümünün nitel veya nicel olarak daha ileride olması gerekir. İkincisi ilhak sorunudur. Bu bir başka ülkenin topraklarını kendi ülkesine katarak siyasi, ekonomik, kültürel vb. alanlarda ilhak etmesi, kendine bağlamasıdır.

Kürdistan'ın sömürge olmadığını söyleyen Şeref Yıldız sömürgeciliği şöyle tanımlıyor: "Sömürgeci statü olarak, yönetim biçimi olarak algılsa da, temel özellik, daha gelişkin pazarın gelişmemiş güçsüz pazarı kendine bağlaması, emperyalist sermayenin kendi güvenliği için bu pazarı politik denetim altında tutmasıdır" (19) Başka yerde Şeref Yıldız'a göre, Kürdistan pazarında kimlerin denetim kurduğuna bakalım, aktarıyoruz: "Türkiye kapitalizminin gelişme süreci, Doğu ve güneydoğu bölgelerini denetim altına almıştır." (20) Bu iki alıntı aynı metinde Şeref Yıldız'a aittir. Kendi iddiasını kendisi çürütüyor. Türk sermayesi Kürdistan pazarını kendisine bağlamış, siyasi denetim kurmuş ama sömürgecilik yapmıyor(!) başka bir işlev görüyorsa, demek ki Türk sermayesi diğer bütün sermayelerden ayrı bir sermayedir (!) hoş güzel bir sermayedir(!) uygarlığı geliştirir(!) Siyasi alçaklığın böylesi daha yeryüzünde görülmemiştir.

Yeni Açılım yazarlarının sömürgecilik teorisini reddetmeleri, Kürdistan'a sömürge dememeleri rastgele bir seçim değil, amaçları ile uyum içindedir. Sömürgecilik olgusu sömürgeci devrimi gündeme getirir. Revizyonistler proletarya ile

burjuvazi arasında sınıf uzlaşmacılığı yaptıkları gibi ezen ulus ile ezilen ulus arasında ayrıyapmaksızın yani sömürgeciyle ezilen halklar arasındaki çelişkiyi uzlaştırmaya çalışırlar. "Yeni düşünce" nin "karşılıklı bağımlılık" tezi ile bağımsızlık-tan vazgeçilmesini istiyorlar uzun ve sıkıcı olmasına rağmen aktarıyoruz:

"Sömürgecilik, kapitalizmin gelişmesinin ve yayılmacılığının bir ürünü olarak bugün aşılmalıdır. Bağımsızlık kavramının bile tartışıldığı günümüzde, çağdaş dünya yeni bir tür bağımlılığa doğru yol almaktadır.

"Buradan şu sonuca varmak istiyorum. Ezilen ulus sorununu, sömürgeci sorunu olarak ele alan tez biliniyor. Bu tez Lenin tarafından geliştirildi...

"Bu tezin Kürt sorununa yanıt vermediğini düşünüyorum. Çünkü tez ezilen ulus sorununa antiemperyalist bir görev yüklüyor. Diğer yandan soruna bağımsız bir karakter kazandırıyor. Bunun sonucu olarak sorun bütünden kopuyor ve ayrı bir yol arayışını gündeme getiriyor. Kürt sorunu, Türkiye'nin demokratikleşmesi sorunudur. Ve bu karakteriyle, diğer toplumsal sorunların bir parçasıdır. Bu açıdan Kürt sorununun antiemperyalist bir karakteri yoktur. Onun ana karakterini DEMOKRATİK olma belirliyor. Çünkü mücadele emperyalist bir güce karşı değil, adil ve demokratik olmayan bir rejime karşı, ulusal hak eşitliği mücadelesidir. Bu da emperyalist bir devletin sömürge ilişkilerine son vermek değil, ulusal baskı ve ayrımcı bir sistemin demokratikleştirilmesi. Türk ve Kürt ulusu arasındaki ilişkilerin demokratikleştirilmesi, eşit haklılık ve gönüllülük temeline dayandırılması sorunudur. Bunun gereği olarak da iki halkın kurtuluş yolu tektir. Bu, Türkiye'deki rejimi demokrasiyle yer de değiştirmek için mücadele yoludur. İkincisi, Kürtlerin bölgede birden fazla devletin içinde bölünmüşlüğü, soruna bölgesel bir karakter kazandırıyor. Bu da sorunu, bölgede barış ve güvenliğin bir unsuru yapıyor" (21)

Söylenenler açık yorum gerektirmiyor. Kürdistan devrimi karşı-

sında açıkça bir konumlanış, emperyalizmin desteğinde süren sömürgeci sitemden yana bir tercih var. Zaten tersi olsaydı şaşırırdık. Revizyonist reformcuların dediği gibi, ulusal sorunun bir devletin iç sorunu olmaktan çıktığı, uluslararası genel bir sömürge sorununa dönüştüğü tezi, Lenin'e aittir. Emperyalizmi tahlil eden Lenin, diğer bir dizi sorunun yanında ulusal sorunun da hangi biçimler aldığı ve çözüm yolunu da göstermiştir. TBKP'liler emperyalizm ve proletar devrimleri çağının marksizmi olan Leninizmi reddediyorlar, buna bağlı olarak Lenin'in ulusal sorun teorisini de reddediyorlar. Böyle bir sonuca varmak için çağın ve bu çağdaki olguların değişmesi yani nesnenin değişmesi ya da çağı değiştirmek için yorumlayan öznenin değişmesi gerekir.

"Yeni düşünce" den teorik güdasını alan TBKP'nin tahlillerinin mantıki sonucu çağın değiştiği ve buna bağlı olarak onu değiştirmek isteyen öznenin değiştiği doğrultusundadır. M-L yerine Bernstein ve Kautsky'nin düşüncelerinin günümüze uyarlanmış en berbat revizyonist reformist düşüncelerini sergiliyorlar. TBKP'lilerin ulusal sorunla ilgili düşünceleri de M-L'i açıktan reddettikleri için, günümüz olguları açısından ulusal soruna kısaca değinmek gerekir.

Ulus, kapitalizm çağının bir olgusu..dur. Feodalizmin tarihsel olarak parçalanıp dağılması kapitalist iktisadın oluşması, metanın pazarı fethi, halkları ulusal topluluklar şeklinde biçimlendirmiştir. Lenin, "uluslar burjuvazi çağında toplumların evriminin kaçınılmaz bir ürünü ve biçimidir" der.(22) Her ulusal hareketin eğilimi, kapitalizmin gereksinmelerine en iyi şekilde cevap verecek olan ulusal devletin oluşması eğilimidir. Kapitalizmin sanayi döneminde, burjuvazi, tarihteki devrimci rolünü oynuyor, kendi taleplerini tüm insanlığın talebi olarak kitlelerin önüne koyuyor, ulusal hareketin basına geçerek ulusal ve toplumsal gelişmenin önünde engel olan gerici feodal kurum ve kuruluşları tasfiye ediyor. Ulusal bütünlüğü sağlıyor ve ulusal temelde devletini kuruyor. Batı

Avrupa ve ABD'de ulusal sorun tek uluslu devletler, biçiminde çözülürken aynı dönemde Doğu Avrupa'da çok uluslu devletler birçok milliyetlerden birlesik devletler kurulmuş bulunuyordu.

Kapitalizmin Doğu Avrupa'da gelişmesiyle birlikte, buradaki halkları sarsıyor ulusal talepleri doğrultusunda harekete geçiriyor. Buralarda devlete egemen olan ulus-ulusun egemen sınıfları-ezen konumunda iken diğer uluslar ezilen ulus konumundadır. Egemen ulusun-egemen sınıfları-diğer ulusların tüm sınıf ve tabakaları üzerinde ulusal baskı kurarlar. Egemen ulusun boyunduruğuna karşı ezilen ulusun ulusal kurtuluş mücadelesi gelişir. Gelişen ulusal mücadeleye çeşitli sınıf ve tabakalar kendi çıkarları gereği katılır. Bu mücadelede ezilen ulus burjuvazisinin amacı kendi pazarını elde etmektir. Buradaki ulusal sorun ezilen ulus ve milliyetlerin kendi ekonomi ve kültürlerini geliştirmek, kendi ulusal devletlerini oluşturmak, bu çok uluslu devletlerin sınırlarıyla çevrili olduğundan ulusal sorun bir devletin iç sorununu oluşturuyor.

Kapitalizmin son aşamasına, emperyalizme ulaşması, ulusal sorunun da niteliğinde değişikliğe yol açmıştır. Gelişmiş kapitalist ülkelerde sermaye, büyüyerek ulusal sınırların dışına taşmış, rekabetin yerini tekkelci kapitalizm almıştır. Dünyayı ağ gibi saran mali sermaye, en ücra köşelere girerek, bütün ülkeleri oluşturduğu dünya ekonomi sisteminin parçaları haline getirmiştir. Emperyalizm çağının temel ve kaçınılmaz olgusu, ulusları dünya çapında ezen ve ezilen uluslar olarak ikiye bölmektedir. Emperyalizm sömürge sistemi dünyadaki çoğunluğu oluşturan Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerinin yeryüzünde azınlığı oluşturan ileri kapitalist devletler tarafından sömürülmesidir. Bu bakımdan emperyalizm çağında ulusal sorun bir devletin iç sorunu olmaktan çıkmış uluslararası genel sömürge sorununa halini almıştır.

Çağ açan Ekim Devrimi'nin dönüştürücü etkisiyle ulusal sorun sadece ulusal boyunduruğa karşı bir savaş olmaktan çıkmış, sömür-

gelerin, yarı-sömürge emperyalizmden kurtuluşunun genel sorunu haline gelmiştir. Ekim Devrimi ezilen dünya halkları ile dünya proletaryasını emperyalizme karşı savaşta aynı cepheye birleştirmiştir. Dünya devrimi artık iki bileşenden oluşmaktadır: Emperyalist kapitalist ülkelerdeki sosyalist devrim ile sömürge, yarı-sömürge ülkelerdeki ulusal demokratik devrim bileşenleridir.

Ekim devriminin etkisiyle devrimci ulusal kurtuluş hareketleri hızla yayılmış, emperyalizmi temellerinden sarsmıştır. Bu açıdan bir burjuva demokrasinin sorunu olarak görülen UKTH belirsiz sloganını asarak, sömürgeci devrimleri gündeme getirmiştir ve ulusal sorun proletarya devrimi sorunun bir parçası ve proletarya diktatörlüğüyle bağlı olan bir sorun haline gelmiştir. Burjuva toplumu ulusal sorunu çözmede tam olarak iflas etmiştir. Burjuvazi artık ulusal sorunu çözemiyor, eninde sonunda ülkeyi mali sermayenin ekonomik sisteminin bir eklentisi haline getiriyor.

İkinci Enternasyonalin dönemleri, sosyal şövenleri ulusal sorunu burjuva anlamda UKTH belirsiz slogan olarak ele alıyor, emperyalizme karşı devrimci ulusal kurtuluş savaşına dönüştürmeyi bilmiyor ya da istemiyorlardı. Büyük Ekim devriminden bu yana gelişmeleri görmemezlikten gelen TBKP'liler bu mirası devralıyorlar. Ulusal sorunun iktidar sorunu ile bağımlı kurmadan sınıf bileşeninden kopararak, emperyalizmin sömürgecilik sistemine dokunmadan "dil ve kültür" reformlarını her derde deva görüyorlar.

Sovyet revizyonistlerinin daha önceki tezi, emperyalizmin sömürgecilik sisteminin aşıldığı doğrultusunda idi. Aynı tezi tekrarlayan TBKP, bunu "yeni düşünce"nin de katkısıyla yeni tür bir bağımlılığa doğru yol aldığı söylüyor ve bağımsızlık kavramından vazgeçiyor. Birincisi, Ekim devrimi'nden bu yana yükselen ulusal kurtuluş mücadeleleri ikinci dünya savaşından sonra oluşan koşullarla birlikte emperyalizmi geriletmiş, sömürgecilik sistemini sarsmış, emperyalistlere darbe vurarak geri adım

attirmek zorunda bırakmıştır. Bu sömürge ülke halkları için elbette ileri bir mevzi kazanımı olmuştur. Siyasi bağımsızlığını alan yani devletlerini kuran sömürgeler, genelde siyasal gelişmede ileri bir adım atmasına rağmen sömürgecilğin ekonomik temlini bütün kökleriyle yokedemediler. Emperyalizmden koparak onun ikisadi ablukasının dışına çıkamadılar. Ancak yükselen ulusal kurtuluş mücadeleleri sömürgecilik sistemini krize soktu. Emperyalistler sömürgeleri eski yöntemlerle yönetemez duruma geldiler. Eski yöntemleri kullanmakla birlikte onu kamufle ederek yeni-sömürgecilik yöntemlerine başvurmak zorunda kaldılar. Bu emperyalizmin sömürgecilik sistemini bütün kökleriyle çöktüğü, ortadan kalktığı anlamında değil, yeni biçimler altında sürdüğü anlamına gelir. Çünkü, eski sömürgeler verdikleri ulusal kurtuluş mücadeleleriyle kısmi olarak siyasi bağımsızlık hakkını elde etmelerine rağmen, ekonomik sömürü sürüyor. İkincisi, yeni sömürgecilik ilişkilerini ekonomik güçsüzlük nedeniyle sürdürmeyen bazı sömürgeci devletleri az sayıda da olsa eski klasik anlamıyla sömürgeleri mevcuttur.

Emperyalizmin yeni sömürgecilik yöntemini, sömürgecilik ortadan kalktı şeklinde yorumlayan revizyonist tez, peşinden anti-emperyalist ulusal kurtuluş ve demokratik devrimi reddeden karşı-devrimci düşünceyi birlikte getirir. Böylece sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin devrimlerini gereksiz görme ve emperyalizme şu ya da bu derecede bağımlı gerici iktidarlarla emperyalistleri ekonomik bütünlük içinde ele alan "yeni iktisadi düzen" i kuracağı sonucuna götürüyor. Bu da emperyalizmi koruma, mali sermayenin sömürsünün ömrünü uzatma, sömürgeciliği gizleyerek savunma çabasıdır. Revizyonist reformcular amaçlarını açıkça sergiliyorlar. Uluslararası emperyalizmin savunuculuğunu yapan TBKP'nin Kürdistan'a sömürge demeyişindeki amaç, Kürdistan devrimini reddetmek, sömürgeciliği gizliyerek muhafaza etmektir. Kürdistan devriminin anti-emperyalist olmayacağını söylemek Kürdistan'daki sömürgeciliğin emperyalist-

lerin destesinde yürüdüğünü, dört sömürgeci devletin arkasındaki emperyalistleri görmemektir, sömürgeciliğin uluslararası bağlantılarını anlamamaktır.

Kürdistan'da diğer bir kısım sömürgelere benzer şekilde ulusal kurtuluş mücadelesinin küçük burjuvazi veya ulusal burjuvazi önderliğinde gelişmesi dahi onun ilerici rolünü, ortadan kaldırmaz. Kürdistan devriminin antisömürgeci ve antiemperyalist karakterini ortadan kaldırmaz. Kürdistan'da geleneksel ulusal burjuva önderlikler her ne kadar pragmatist davranarak mücadele perspektiflerini sömürgeci devletlerle sınırlasalar da sömürgecilere vurulan her darbe sömürgeci sistemin destekçisi ve sömürden pay alan emperyalizm yara alacaktır. Proletarya mücadeleye önderlik ederse devrim sosyalizm yoluna girecektir. Kürdistan'ın jeopolitik konumu gereği Ortadoğu'da esecek olan devrim fırtınası bir dizi gerici iktidarı süpürerek tarihin çöplüğüne atması ihtimlî büyüktür.

(Devam edecek)

DIPNOTLAR

- (1) Yeni Açılım, sayı: 15 Temmuz 1989 TBKP Programı'nda Kürt sorunu, E. Sezgin, V. Uçum.
- (2) Aktaran, Mete Tuncay, Türkiye de Sol Akımlar, s. 349 3. Basım
- (3) A.g. e. s. 353
- (4) A. g. e. s. 364-365
- (5) A. g. e. s. 366-367
- (6) Bkz. age s 367
- (7) "4 Mart 1341 tarih ve 89 numaralı Takrir-i Sükün Kanunu'nun birinci maddesi gereğince, "İrticaa ve isyana ve memleketin içtimai nizamını, huzur ve sükununu ve emniyet ve sayısını ihlale bais bilumum teşkilat ve tahrikat ve tesvikat ve tesebbusat ve nesriyati, hükümet, reisicumhurun tasdiki ile, resen ve idareten men'e mezundur. İşbu ef'al erba'bını, hükümet İstiklal Mahkemesine tevdi edebilir" age s. 368

(8) Aktaran Behram Arda Medya Günüşü, sayı: 4

(9) j. Stalin, Marksizm Ulusal sorun ve Sömürgeler Sorunu s. 248 3. baskı, sol yay.

(10) Yeni Açılım Ekim 1989 sayı: 18 s. 6

(11) Yeni Açılım sayı:18

(12) bkz Dünyaya Bakış, Ağustos 89/16 Kuramsal Tartışma: Düşünce ve Gerçeklik/WMR yöneticisi Vladimir GAVRILOV

(13) Yeni Açılım, sayı: 15

(14) Yeni Açılım sayı: 18 Şeref Yıldız

(15) Aynı dergi

(16) Lenin, Emperyalizm s. 99 7. baskı sol yay.

(17) Lenin, age. s. 104

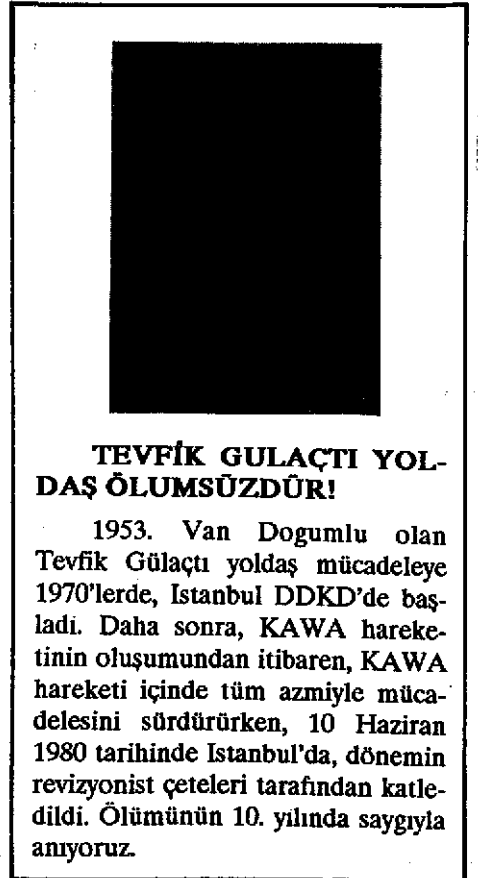
(18) Lenin, Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi, s 49-50

(19) Yeni Açılım, sayı: 18 s. 10

(20) Aynı dergi s. 18

(21) Aynı dergi sayı: 18 s. 11

(22) Felsefenin ilkeleri V.1 Afanasiev s. 431 yar yayınları 4. baskı)

TEVFİK GULAÇTI YOLDAŞ ÖLÜMSÜZDÜR!

1953. Van Doğumlu olan Tevfik Gulaçtı yoldaş mücadeleye 1970'lerde, İstanbul DDKD'de başladı. Daha sonra, KAWA hareketinin oluşumundan itibaren, KAWA hareketi içinde tüm azmiyle mücadelesini sürdürürken, 10 Haziran 1980 tarihinde İstanbul'da, dönemin revizyonist çeteleri tarafından katledildi. Ölümünün 10. yılında saygıyla anıyoruz.

BOYUN EĞMEDİK YILMADIK BİZ

Asırlar öncesi
kanemici kralların;
guruş lara, ezilen halklara
boyun eğdirmek için,
protolitaretece çıkardıkları yasalara

Ur-Namu
Lipitiştar,
Eşnuna
ve hükümdarların seçtiği tanrılarla
kul-köle
Hammurabi yasalarına
Ejderhanın beyin yeme yasalarına
boyun eğmedik
yılmadık biz!

Medyadaki karanlık bulutlara
aydınlık saçan şimşekler çaktık...
Farkettik tanınmayan çehremizi!
özlemle sarıldık halaya
kolkola.
Güneyledik günümüzü
boyun eğmedik
yılmadık biz!

Kara kışın dondurucu soğuğu
ansızın öldürdü Siyavahşi
ışıldayarak defetti karakışı
aydınlık saçan genç Hüsrev.
İşte efsanevi güneşimiz,
meydan okuyan mat renge!
Medya halkının güneşi
zulme karşı üç renkli...
Şimdi,
daha da güçlü
dalgaları ufkuğunda
boyun eğmedik
yılmadık biz!

Vurduk
surlarla çevrili
zulmün kaleden sarayına...
isyan ateşi tutuştu
birkez daha salladık balyozu
gebermiş cesedine zulmün!
Volkanların,
sellerin içini boşalttığı
dağlar kalktı hücumu...
Onları yurt edindik
boyun eğmedik
yılmadık biz!

Hükümdar
Efrasiyabın turanları,
Aryenizmin müslüm imparatorları,
Eflakinin vampir iblisleri
bilmeliler şu gerçeği;
isyan geleneğindedir Medyanın!...
Resto demişiz,
ölüm fermanlarına.
İki ok başıdır yüreğimiz
bir başı yurt ve toprak,
bir başı emek ve halk;
boyun eğmedik
yılmadık biz!

Kırkyedi dili
yetmedi Kardinalin
anlatmaya öykümüzü...
Sığmayızda
"Poetika"sına Aristonun
bir Guernikamızız ki?
Yerleşelim tablosuna
Picassonun.
Superforteresseden yağdırıldı
üzerimize ölüm...
Yeniden doğarak,
katliam şafaklarında
boyun eğmedik
yılmadık biz!

Van gölü
kan gölü olsa da tercihimizdir!
O, bilinmeyen yeraltı ırmağı,
Aecheronda yüzmek neyimize!
Hayat apodiktik değil,
son verdik sentetik mantığa
biliriz kavganın zorluğunu,
seçmedik oyantazi ölümü,
güvenmedik mutluluğuna
Nirvandanın...
boyun eğmedik
yılmadık biz!

Bugün ekinoksu hazırlandık.
Yarın,
mimetik oynayalım diye...
Arzu ve umutla hareketteyiz,
ekvator hizasında
aydınlığa doğru
adam-awelum değiliz,
efendilerden özgürlük dileyen
asefizme yer yok!
dünya zevklerini
bizde tadacağız!
boyun eğmedik
yılmadık biz!

W, BEMAL

ediliyor." (Deng, sayı 5) "Özgürlük Yolu" bir türlü düzelmek nedir bilmiyor, geçmişinden asla ders çıkarmıyor, güneşi halen balçıkla sıvamaya, yeltenmeye devam ediyor. Kürdistan halkı Newroz intifada-sında proleter devrimcilerin yol göstericiliğinde, Yaşasın Kürdistan! Yaşasın Bağımsızlık, sloganlarıyla sokağa döküldüğü halde "Özgürlük Yolu" bunu kendi klişeleşmiş sloganı olan "Biji Azadi!" olarak değiştiriyor ve kendi bu reformist şiarını Kürdistan halkının şiarıymış gibi göstermeye çalışıyor. "Özgürlük Yolu", "Deng" aracılığı ile Kürdistan bağımsızlık mücadelesini geriye çekmeye, onu otonomist bir çerçeve içerisine hapsedmeye yeltenmeye çalışmaktadır. Kemal Burkay ve ekibine en son şunu diyoruz, eğer yalan-dolan ile başarılı olunabilseydi gerçekleri kendi halklarından sürekli saklamaya çalışan Honecker, Jaruzelski, Çavuşesku ve Gorbaçov gibi revizyonistler başarılı olabilirdi. Ama onların hiçbiri başarılı olamadı. Evet önümüzdeki süreçte Kemal Burkay ve ekibi ya gerçekten Özgürlük Yolu olacak yada Kürdistan halkının kendilerine dediği gibi Bağımlılık Yolu" olmaya devam edeceklerdir. Temenimiz "Özgürlük Yolu"nun "Bağımlılık Yolu" olmaktan kurtulup Kürdistan'da gerçekçi, Kürdistan halkına, Kürdistan proletarya hareketine karşı dost bir politika gütmesidir. Evet Özgürlük Yolumu? Bağımlılık Yolumu? seçimi ve takiri size ait...

ÇEVİRİMLİ KÖYÜ KATLIAMI İLE İLGİLİ AÇIKLAMA...

masum insanların kanlarıyla birlikte gömülmek istenen Çevrimli Katliamının, mutlaka aydınlatılması gereken gerçeğine çekmektedir. 23 Haziran 1990

ÇEVİRİMLİ KÖYÜ KATLAMIYLA İLGİLİ AÇIKLAMA.

10 Haziran 1990 tarihinde, T.C. Eruh'un, Çevrimli (Gere) köyünde çoğunluğunu kadın ve çocuğun oluşturduğu 22 kişiyi katletti. Aynı gün büyük bir çaba ile Dünya Kamuoyuna, Kürdistan ulusal Kurtuluş mücadelesinin haklılığını, meşruluğunu tartıştırmak için katliamı PKK'nin yaptığını duyurdu. PKK hemen bu açıklamanın ardından bildiri yayınlıyarak katliamı sömürgecilerin düzenlediğini belirtti. Sömürgeciler, katliam resimleri ile hemen, Kopenhag'de toplantı halinde olan, Kürdistan sorununun tartışıldığı ve oldukça zorlandıkları, iğrenç görüntülerini, sergiledikleri AGİK toplantısına koşular, "işte sizin desteklediklerinizin marifetleri" diyerek barbar yüzlerini, dahada barbarca ve iğrenç çabalarla gizlemeye çalıştılar. Bu T. C. nin geleneksel tavrıdır. Güneş balçıkla sivanamaz. Aşağıda, Diyarbakırda oluşturulan bir heyetin, bölgede yaptığı araştırmanın raporunu aynen yayınlıyoruz.

ÇEVİRİMLİ KÖYÜ KATLAMI ARAŞTIRMA RAPORU

21 Haziran 1990 tarihinde, SP Genel Başkanı Ferit İLSEVER ve Başkanlık Kurulu üyeleri, İnsan Hakları Derneği Diyarbakır Şubesi Başkanı Hatip DICLE ve Komisyon üyeleri, İHD Siirt Şubesi Başkanı Av. Zübeyir AYDAR, Diyarbakır Barosu adına Av. Fethi GÜMÜŞ ve Basın mensuplarının aralarında bulunduğu 30 kişilik bir heyetle Çevrimli (Gere) köyünde incelemelerde bulunuldu. İzlenimler aynı gün ortak bir açıklamayla Basına sunulmasına rağmen, son çıkarılan Kanun Kuvvetindeki Kararnamelerle getirilen sansür gereği, olayla ilgili aşağıda tesbit edilen karanlık noktalar kamuoyuna ulaştırılmadı.

1-Basın mensuplarının köye girebilmesi ancak olayın 11. gününde heyetle birlikte gerçekleşebildi. Sözümona "güvenlik" gerekçesiyle,

basının bu kadar uzun zaman köye sokulmamasının, açıklığa kavuşturulması gereken önemli ve karanlık bir nokta olduğu inancındayız.

2-Heyetin köye girişinden üç gün önce, Çevrimli köylülerinin yakınındaki Koçyurdu (Bizene) köyüne yerleştirildikleri tesbit edildiğinden, önce heyetle bu köye gidildi. Köydeki askeri birlik ve köy korucularının engellemeleri sonucu Çevrimli köylüleriyle sağlıklı bir diyalog kurulamadı. Heyetimiz köye bir gün önce gelen Jandarma Alay Komutanı ile aynı günün sabahı köye gelen Siirt Valisi ve Bölgede Korucubası olarak nitelenen Bahattin Altug' (Baho Aga) un Çevrimli köylüleriyle yaptığı toplantının, heyetten tecrit edilen köylüler üzerinde hissedilir derecede etkili olduğu izlenimini edinmiştir. Özellikle köy korucularının, heyetimize karşı hakarete varan saldırgan tavırlarının tertipli olduğu inancında.

3-Daha sonra gidilen Çevrimli köyünde, eşyalarını toplama durumunda bulduğumuz birkaç köylünün ifadesi özellikle ilginçtir. Adını saklı tutmamızı isteyen köylülerin ifadesine göre katliamı yapanların üstünde don, atlet ve mermi taşımada kullanılan yelekler vardı. Dört korucu dışında öldürülen çocuk-çocuk masum insanların hemen tamamı koruculuğu kabul etmeyip, İzmir'de, İstanbul'da çalışmaya giden insanların çocukları ve yakınlarıdır. Katliamda öldürülen 15 yaşındaki Ömer BESTAŞ'ın, öldürülmeden önce "Kürdistan aşkına beni öldürmeyin, bende sizlere katılmak istiyorum" demesine rağmen "Kürdistanı S...m." denilerek kurşuna dizilmiştir. Ömer BESTAŞ'ın koruculuğu kabul etmemiş aileye mensup olması ayrıca dikkat çekicidir.

4-Çatışma akşam 21.00 den 03.00'e kadar aralıklarla sürmüştür. Çevrimli köyüne yaya olarak 15

dakika uzaklıktaki Koçyurdu köyünde Özel Tim'ler, yaya olarak köye 1 saat uzaklıkta 9. Jandarma Komando Taburu ve yine yaya olarak 1 saat uzaklıkta, bölgede Korucubası Baho Aga'nın köyü olduğu halde olaya hiçbir müdahalede bulunulmaması, araştırılması gereken önemli bir noktadır. Silahların susmasından bir saat sonra, tan yeri ağarıp aydınlık başladığından, Resmî ağızlarca olayın faili ilan edilen 100'ün üzerindeki PKK mensubu acaba nerede dir? Bir saat içinde yer yarıp içine mi girdiler? 5-Edindikimiz bilgiye göre, köyde daha önce askeri birlik ve görevli 19 Korucu varken, olaydan kısa bir süre önce askeri birliğin köyden çekilmesi ve 19 Korucudan olay akşamı sadece dört korucunun köyde bulunması yeterince karanlık bir nokta değil mi dir? 6-Köy 60-70 haneliktir. Sadece dört ev yakılmıştır. Yakılan evler özellikle seçilmiştir. Üçü koruculuğu kabul etmeyenlerin evleridir. Köylülerin ifadelerine göre, evler Lav silahı kullanılarak yakılmıştır. Yakılan evlerden birinin hemen yanında daha önce Karakol olarak kullanılan ve olay akşamı boş bulunan Köy İlkokulu olduğu halde, binaya hiç dokunulmadığı Heyetimizce tesbit edilmiştir. Daha önceki olaylar dikkate alındığında söz konusu binanın durumu özellikle dikkat çekicidir. 7-Saldırının geldiği tesbit edilen tarafta, köye takribi 80 metre mesafede bulunan tek ev, Korucu yakınlarından birinin evi olduğu halde üzerinde tek bir mermi izine dahi rastlanmamıştır. Bu durum acaba tesadüf müdür?

Heyetimiz Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı sürerken meydana gelen bu karanlık olayı, üzerinde düşünülmesi gereken önemli bir nokta olarak tesbit ederek;

Tüm Demokrasi ve İnsan Hakları Savunucularının dikkatini,

Devamı sayfa 25'de

“ÖZGÜRLÜK YOLU” MU? BAĞIMLILIK YOLU MU?

YEZDAN HOVAG

Revizyonizm, burjuvazinin işçi sınıfı ve ezilen emekçi sınıflar arasındaki maskeli ideolojisidir. Revizyonizm işçi sınıfı ve ezilen tüm katmanların keskin savunucusu kesilerek, bol bol sosyalizm şampiyonluğu yaparak esas olarak işçi sınıfı ve emekçi yığınların mücadelesini rayından çıkarmaya, onu saptırmaya, kısacası işçi sınıfının ve ezilen tüm tabakaların düşüncesini burjuvazinin lehine köklü bir revizyonist geçirmeye çalışır.

Bizim gibi sömürge ülkelerde revizyonistler; esas olarak ulusal kurtuluş mücadelesini yolundan saptırmaya, halkın tüm güçlerini birleştirerek işgalcilere ve tüm düşmanlara karşı tek anti sömürgeci halk cephesini kurmasına engel çıkarmaya hizmet ederler. Sömürge ülkelerde halkın ihtilalci ruhunu törpülemek, halkı haklı davasından alıkoymak, emekçi katmanları bir takım reformlar ve ham hayaller peşinde koşturmaya çalışmak revizyonistlerin ortak özelliğidir. Sömürge ülkelerde, revizyonistler ülke gerçeğinden asla hareket etmezler, özellikle tüm ideolojik gidalarını uluslararası modern revizyonizmden ve ülkedeki reformist uzlaşıcı burjuvaziden alırlar. Halkın mücadelesini yükseldiği, ulusal kurtuluş savaşının boyutlandığı şartlarda revizyonistler halkın mücadelesini geriye çekmeye mevcut statükocu düzen sınırları içerisinde hapsedmeye çalışırlar. Dönem dönem sömürgeci burjuvazinin "sol" maskeli kesimi ile dirsek temasına geçen revizyonistler, halkı aldatmak, ulusal kurtuluş ve devrim yollarını yollarından alıkoymak için binbir yalana ve hilleye başvurular; bazen en kanlı diktatörü dahi geride bırakacak derecede diktatör, bazen en profesyonel provokatörü dahi geride bırakacak kadar

provokatör, bazende burjuvazinin ve sömürgecilerin temsilcileri kadar gerçeği yanıtsızmayan haberleri yayma becerisi gösterirler. Sömürge ülkelerde revizyonistler bilerek veya bilmeyerek sömürgecilerin ve emperyalistlerin ekmeğine yağ sürerler, onların işini kolaylaştırırlar, onların değirmenine su taşırlar. Ülkemizde revizyonist mihraklar esas olarak 1970'li yıllar sonrası Sovyet modern revizyonizminin bir uzantısı olarak boy göstermeye başladı, büyük oranda Aren-Boran-TIP revizyonizminin otlığında gıdasını alan Kürt revizyonistleri, DDKD içerisinde tartışmaların sürdüğü bir ortamda, DDKD içerisinde bazı yandaşlar bulup Kürdistan'da öteden beri mevcut olan reformist otonomcu düşünce ile kaynaşarak yeni bir sentezden geçtiler. Bu sentez sonucu Kürt revizyonistleri "Özgürlük Yolu" ve bugünkü PPKK'nin önceli olan guruplarla boy vermeye başladılar. "Özgürlük Yolu" diğer revizyonistlerle kıyaslandığında sömürge ülkelerdeki revizyonistlere özgü olarak belirttiğimiz ne kanlı diktatör nede provokatörlük rolünü üstlendi. "Özgürlük Yolu" bu iki açıdan büyük oranda "temiz" kaldı. Ama "Özgürlük Yolu" dönem dönem burjuvazinin yalan ve iftiralarına paralel olarak doğru olmayan haberler yayınladı, halk arasında proleter devrimciler hakkında kuşkular yaymaya çalıştı. Bunu sıradan kalemşörlerine yaptırmadı, bu çalışmalarını başını Kemal Burkay ve ekibi bizzat kendisi çekti. "Özgürlük Yolu" daha sonraları TKSP'ye dönüşerek, bir taraftan Kürdistan halkının mücadelesini misak-i milli içersine haps etmeye çalıştı. Diğer taraftan sovyet modern revizyonizminin keskin savunuculuğunu üstlenerek, Kürdistan halkının müca-

delesini Kuzeybatı Kürdistan ile sınırlamaya çalıştı. 1980 cuntası gelinceye kadar "Özgürlük Yolu" ve çevresi halkımızın diğer parçalarda yürüttüğü mücadeleye kayıtsız kaldı. Özellikle 1974'lü yıllar sonrası proleter devrimcilerin halkımızın tüm anti işgalci güçlerini bağımsız, birleşik demokratik Kürdistan ve sosyalizm utkusu için birleştirmeye çalıştıkları bir ortamda; "Özgürlük Yolu" çevresinde kümelenen Kürt revizyonistleri halkımızın gücünü oldukça riyakar bir tarzda bölerek kurtuluş sorunumuzu ve sosyalizme gitme isteğimizi "Sovyetler Birliği"ni savunup savunmamaya indirdiler. Bunlar adeta Kürdistan gerçeğini ellerinin tersiyle bir kenara ittiler ve tüm teorilerini "Sovyetler Birliği"nin politikasının menfaati üzerine inşa ettiler. "Özgürlük Yolu"ve çevresi için o dönem "Sovyetler Birliği"nin işine yarayan her şey olumlu, onların işine yaramayan her şey ise olumsuzdu. Onlar için parçalanmış ülkemizin kurtuluşu ve buna ilişkin getirilen devrim programlarının bir önemi yoktu, önemli olan "Sovyetler Birliği" politikasını tasdik edip etmemekti. O dönem bunlar sosyalizm ve Kürdistan'ın kurtuluşu sorunu "Sovyetler Birliği"ni savunup savunmamaya bağlıdır, düşüncesinden hareketle Kürdistan halkına; perspektifsizliği, ruhsuzluğu ve kansızlığı aşılama çalıştılar. Ne yazık ki bunlar tüm olumsuzluklarını sosyalizm ve demokrasi güçleri adına işlediler. "Özgürlük Yolu" bir taraftan Rus sosyal emperyalistlerini Kürdistan'da savunmada şampiyon kesilirken diğer yandan buna paralel olarak; bağımsız, birleşik, demokratik Kürdistan ve sosyalizm için

kendi halkının özgücüne güvenen ve tüm gücünü Kürdistan halkından alan proleter devrimci KAWA'ya dil uzattı, onun anti propagandasını yaptı, esas olarak onu güçten düşürmeye çalıştı. Rus sosyal emperyalistlerinin Irak Baas sümürgecilerinin yanında kendi uzmanlarıyla, migleriyle Güney Kürdistan'da halkımıza karşı savaş açtığı, halkımızı Güney Kürdistan'da alçakça katlettiği bir ortamda "Özgürlük Yolu", "Sovyetler Birliği"nin emperyalist politikasına karşı tek bir kelime dahi söylemedi. Sovyetlerin karşı devrimci, statükocu ve Kürdistan halkına karşı olan politikasını destekledi. O dönem Türk MİT'inin, MHP'nin, Kontrgerilanın ve tüm sömürgecilerin halkımıza azgınca saldırdıkları, Kürdistan proleter devrimci hareketi KAWA'yı boy hedefi haline getirdikleri bir ortamda, Kemal Burkay ve ekibi sömürgecilere paralel hareketimize, Kürdistan halkının bağımsızlık çizgisine dil uzattı ve saldırdı. Türk sömürgecilerinin Hürriyet gazetesi aracılığıyla hareketimize saldırdıkları, onu Kürdistan halkından ayrı göstermeye çalıştıkları, onun ortaya çıkışı hakkında kuşku yaratmaya çalıştıkları, "KAWA'nın SAVAK tarafından kurulduğunu" iddia ettikleri bir ortamda, Kemal Burkay ve ekibi M. Çamlıbel'in anısına çıkardıkları bir bröşürde Türk MİT'inin hareketimize attığı iftiraların benzeri iftiraları atarak Hürriyet gazetesinin ağzıyla hareketimize ve Kürdistan halkına saldırdı. Onlar o dönem çıkardıkları bu bröşür ile Türk MİT'inin Hürriyet gazetesi aracılığıyla yayınladığı haberi doğrular bir tavır içerisinde girdiler. Hareketimiz çıkışıyla birlikte sömürgecilerin ve emperyalistlerin yanında Rus sosyal emperyaliziminin de teşhiri kendisi için görev olarak bellediğinden Kemal Burkay ve ekibinin boy hedefi olmuştu. Kemal Burkay ve ekibi sömürgecilerin yaratmaya çalıştıkları bulanık, dumanlı havayı kendisi için fırsat bilip hareketimize dil uzatmıştı. Kürdistan halkı o dönemler haklı olarak Kemal Burkay ve ekibinin bu tavrını nefretle karşılamıştı. Çünkü Kürdistan halkı, kendi devrimci öncülleri olan ve her şeylerini Kürdistan'ın kurtuluşu için ortaya koyan, kendi evlatları

KAWA kurucularını yakından tanıyordu. Kürdistan halkı o dönem Kemal Burkay ve ekibinin bu tutumundan dolayı "Özgürlük Yolu"na "Bağımsızlık Yolu" sıfatını yakıştırdı. Günümüzde halen birçok yurtsever çevre içerisinde "Özgürlük Yolu"nun "Bağımsızlık Yolu" olarak adlandırılmasının esas nedeni budur.

"Özgürlük Yolu"nun o dönem proleter devrimci hareketimiz KAWA'ya dil uzatması asla hareketimizce ciddiye alınmadı ve kendisiyle herhangi bir polemige girilmedi. "Özgürlük Yolu" Kürdistan halkıyla başbaşa bırakıldı ve büyük oranda Kürdistan halkının teşhirine uğradı. 1974'lü yıllardan bu yana arada yıllar geçti, dünyada bir dizi gelişme oldu, birçok halk kendi kurtuluş mücadelesini zaferle taçlandırdı. 1957'li yıllardan bu yana Sovyetlerdeki iktidarı ele geçiren modern revizyonistler günümüzdeki Gorbaçov iktidarı ile birlikte yüzlerindeki sosyalizm maskesinin de tamamen indirerek gerçek yüzlerini ortaya koydular. Emperyalist "Sovyetler Birliği" ulusları boyunduruk altına alan tavrıyla, Sovyet işçi sınıfını iliklerine kadar sömüren mekanizmasıyla, aşırı askeri harcamalarından dolayı içerisine girdiği ekonomik, siyasi ve kültürel krizle gerçek niteliğini oldukça net bir tarzda açığa vurmuş durumda. Varşova Paktı'na mensup ülkelerdeki bir dizi revizyonist yoz iktidar temellerinden çatırdayarak tarihin çöplüğüne gitti. Emperyalist kapitalistler kendilerinin öz malı olan bu pisliklerini dünya sosyalist güçlerine malederek bu iktidatların yıkılmasını genel olarak sosyalizme karşı savaşa dönüştürdüler. Durum açık ve net olarak ortada olduğu halde, proleter devrimci KAWA'nın sömürgecilik, emperyalizm ve sosyal emperyalizm hakkındaki düşüncesi tarih tarafından açıkca doğrulandığı halde; günümüzde de "Özgürlük Yolu" yalnızca bazı siyasi rütuşlar yaparak eski yolundan ayrılmamaya ve halen Rus sosyal emperyalistlerini savunmada şampiyonluğu kimseye kaptırmamaya özen gösteriyor. Onun içindirki "Özgürlük Yolu" 1980 öncesi olduğu gibi 1980 sonrasında kendi taraftarlarını yanlış bilgilendirmeye devam ediyor. Kemal Burkay ve ekibinin bu tavrından

dolayı, yalnızca 1980 sonrası "Özgürlük Yolu" 3-4 kez bölünmeler yaşadı. "Özgürlük Yolu" eski tutumundan vazgeçmiyor ve Kürdistan gerçeğini bir türlü kavramak istemiyor. "Sovyetler Birliği" ve Varşova Paktı'na üye ülkelerdeki gelişmelerden sonra kendi taraftarları önünde zor durumda kalan Kemal Burkay ve ekibi yavaş tordanlarla durumunu muhafaza etmeye çalışıyor, bunların merkez yayın organları olan "Riya Azadi"deki şu açıklamaları oldukça ilginç: "Diğer yandan, sosyalist ülkelerdeki ekonomik ve sosyal yaşamı yerinde gözleme, reel sosyalizmin gerçek durumu hakkında yeterli bilgiyi doğru dan elde etme olanığı olmadığı, bu kanuda sosyalist ülkelerin literatürü esas alındığı ve bu kaynaklarda hep olumlu ve iyimser tablolar çizildiği için, biz de reel sosyalizmi yeterince tanıyamadık, varolan sorunları göremedik; sosyalist toplumdaki yaşamı bu kaynaklara ve sosyalizm konusundaki teorik görüşlerimize uygun biçimde, bir ölçüde idealize ederek yansıttık. Şimdi, son gelişmeler ve ortaya çıkan yeni bilgilerle birlikte, biz de bu konudaki yanlışlarımızı fark ediyoruz." (Riya Azadi, sayı 131) Birkaç kişilik bir komisyonun dahi istediği anda dünyanın birçok ülkesini tahlil etme imkanına sahip olduğu günümüzde, yolların teknik tarafından kısaltıldığı, modern ulaşım ve haberleşme araçlarının dünyamızı oldukça küçültükleri bir ortamda Kemal Burkay ve ekibinin bu söylediklerine kim inanabilir? Kemal Burkay ve ekibi yıllarca "Özgürlük Yolu" taraftarlarına bilinçlice yanlış bilgi aktardıklarını, Kürdistan halkına yalan söylediklerini kabullenmek istemiyor. Sayın Kemal Burkay! bugün Sovyetlerdeki ve Varşova Paktı olarak bilinen ülkelerdeki iktidarların modern revizyonist anti-halkçı karakterlerine proleter devrimci KAWA Kürdistan'da oldukça geniş tarzda değinmemişmiydi. Rus sosyal emperyalistlerinin özellikle 1960 yıllarından itibaren ulusları yeniden boyunduruk altına alan karşı devrimci siyasetine, KAWA taa 1975'li yıllarda değinmemişmiydi? Kullaklarınızı proleter devrimci hareket KAWA'nın sesine niçin kapattınız?

Taraftarlarınızı niçin aldattınız? Kürdistan halkının devrimci güçlerini niçin böldünüz? Rus sosyal emperyalistlerini savunmak o kadar mı önemliydi?! Bununlada kalmadınız, hareketimize Türk sömürgecilerinin ağzıyla niçin saldırdınız!? Evet sayın Kemal Burkay ve ekibi! Rus sosyal emperyalizmi ve Varşova Pakti'na üye ülkelere ilişkin bazı yanlışlıklar yaptığınızı itiraf ediyorsunuz. Acaba cuntacı generallerin Aralık 1980'de Kamışlı'nın Cırnık köyünde katlettiği üyelerimizi ve önder kadrolarımızı kendi denetimimizdeki yayınlarda yalnızca "yurtsever emekçilerin katledilmesi" şeklindeki açıklamalarla haber vermenizle; bir yanlışlık yaptığınızı farkındamısınız? O insanlarımızın mücadelesini, amaçlarını ve bağımsız, birlesik, demokratik Kürdistan ve sosyalizm konusundaki düşüncelerini, onların proleter devrimci KAWA üyeleri olduklarını taraftarlarınızdan saklamakla büyük bir yanlışlık yaptığınızı farkındamısınız? Rus, Romen, Macar, Doğu Alman, Çek ve diğer revizyonist yönetimlerin halklarından gerçekleri saklamaya çalıştıkları gibi, sizde kendi taraftarlarınızdan gerçekleri saklamaya çalıştınız, bu konuda derin bir yanlışlık içerisinde olduğunuzun farkındamısınız? 1980 sonrası Nabi Yağcı önderliğindeki TKP ile başlattığınız flört ile Kürdistan halkının kurtuluş mücadelesine zarar verdiğinizin farkındamısınız? Nasıl olduda Nabi Yağcı ve Nihat Sargın revizyonistlerin sizlerde çıkardıkları Ankara davetiyesine yok diyebildiniz?! Kemal Burkay ve ekibi, ortakları Nabi Yağcı ve Nihat Sargın'ın davetiyesini kabul etmeyi göze alamadılar, çünkü taraftarları nezdinden teşhir olacaklardı, hatta kendilerini temize çıkarmak için ortaklarını fazla ileri gitmeyecek tarzda birazda eleştirdiler; "haber vermeden gitmişler, Türkiye'de buna uygun demokratik ortam henüz yokmuş" türünden eleştirilerle. Kemal Burkay ve ekibi Türk revizyonistlerinin kendilerine çıkardıkları daveti şimdilik kabul etmedi, belki bu olumlu bir tavır olarak değerlendirilebilir, ama şu da bir gerçek ki onlar bir türlü revizyonizmden köklü olarak koparak ellerini Kürdistan halkına vermeye

de bir türlü yanaşmıyorlar.

Mart 1988'de Irak sömürgecileri Halepçe'de kimyasal silahlarla halkımıza saldırıp 5000 üzerinde insanımızı katlettikleri bir ortamda, revizyonist karşı devrimci Gorbaçov yönetimi, tüm uluslararası toplantılarda, Saddam katiline ve sömürgeci Irak rejimine koltuk çıktı. Hatta Sovyet yöneticileri dahada ileri giderek sömürgeci Irak rejiminin kimyasal silahlara başvurmadığını, bunun "emperyalizmin yalanı" olduğunu ilan ettiler ve tüm uluslararası toplantılarda, Irak lehinde oy kullandılar. Sovyet Kürtlerinin dahi Rus sosyal emperyalistlerinin bu tavırlarına dayanamayarak 1930'dan beri SBKP üyesi olan 80 yasındaki Kürt yazar Celile Celil aracılığıyla Gorbaçov'a gönderdikleri bir mektupta; "Savunmasız ve silahsız genç, yaşlı, çocuk, kadın binlerce insanın yok edilmesi üzerine sessiz kalma yetkisini biz komünistlere kim veriyor?" (Bergeh, Sayı 2) şeklinde tepkilerini dile getirdikleri bir ortamda dahi; Sovyetlerin Kürdistan halkına karşı başvurduğu tüm bu iğrenç oyunlara rağmen, Kemal Burkay ve ekibi "Deng", "Özgür Gelecek" gibi yayınlarda halen Gorbaçov yönetiminin yaptıklarını, "sosyalizmin kendisini yenilemesi" olarak nitelendirmektedir. "Özgürlük Yolu" Sovyetlerin Halepçe katliamı karşısındaki tutumuna tam bir kansızlık örneği sergileyerek yaklaşmıştır. "Riya Azadi'de sözüm ona yapılan göstermelik birtakım eleştirilerle "Özgürlük Yolu" taraftarları tıpkı eskiden olduğu gibi aldatılmaya çalışılmıştır. "Özgürlük Yolu" Halepçe katliamı karşısındada, "Bağımlılık Yolu" olmaya devam etmiştir.

Son dönemlerde "Özgürlük Yolu" bir taraftan kendisi için zararsız ve "önemsiz" gördüğü "Tevger" içerisindeki yurtsever gurupları ve kişileri Kürdistan bağımsızlık hareketine karşı kullanmaya çalışırken, diğer taraftan halkımızın ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesini iğdiş etmeye, onu yolundan saptırmaya kısacası dumura uğratarak köreltmeye, Kürdistan'daki gerçekleri çarpıtmaya, tıpkı 1980 öncesi dönemde olduğu gibi yalan haberler yayınlamaya ve gerçekleri kendi taraftarlarından saklamaya çalış-

maktadır. "Özgürlük Yolu", "Deng" aracılığıyla tıpkı 1980 öncesi yaptığı yayın edepsizliğine devam etmektedir. Kürdistan'ın tüm parçalarında Kürt halkı birlik istediği, Kürdistan'daki tüm ulusal kurtuluş güçlerinin anti sömürgeci mücadele içerisinde tek bayrak altında toplanması gerektiği ve "Özgürlük Yolu" taraftarlarının içerisinde bulunduğu "Demokratik Platform" çalışmalarının sürdüğü, Kürdistan halkının kendi örgütlerinden daha fazla fedakarlık ve daha fazla duyarlılık beklediği bir ortamda; "Özgürlük Yolu" oldukça seviyesiz bir tarzda, "Deng" in okuyucu köşesini (Deng, sayı 4) kullanarak bir dönem dergimizin sahipliğini üstlenmiş, daha 1980 öncesinde de sıfırı tüketmiş bay müflis Abdullah Soydan, sermaye ederek hareketimizi karalamaya çalışmaktadır. "Özgürlük Yolu" yapabiliyorsa ve taraftarlarını inandırabiliyorsa; Kürdistan için getirdiğimiz devrim programını, Kürdistan ulusal kurtuluş güçlerinin birliği için getirdiğimiz görüşleri, uluslararası sorunlar için yıllardır ortaya koyduğumuz ve her gün bir parça daha doğrulanayan tezlerimizi eleştireceğine, oldukça ilkel ve basit bir yöntemle başvurarak, Kürdistan ulusal kurtuluş güçleri arasında yakınlaşmayı sekteye uğratan yeni bir yayın edepsizliği sergilemektedir. "Özgürlük Yolu", Kürdistan'daki büyük şehir merkezlerinde proleter devrimcilerin önderliğinde ve etkinliğinde gerçekleşen ve kısmende diğer yurtsever anti sömürgeci gurupların taraftarlarının yer aldığı Newroz intifadasının gerçekliğini kendi taraftarlarından saklamaya, özellikle proleter devrimci KAWA'nın bu intifada daki rolünü inkar etmeye yelteniyor. Proleter devrimci KAWA birçok alanda bu intifadın örgütleyicisi ve "Demokratik Platform" olarak bilinen platformun mimarı olduğu halde, "Özgürlük Yolu", "Deng" dergisinin aracılığıyla şu yalan haberi yayınlıyabiliyor: "Basında ve kamuoyunda direnişin 'PPKK, KUK-SE, TKSP(Özgürlük Yolu), ALA RIZGARI' tarafından organize edildiği söyleniyor, 'DEMOKRATİK PLATFORM BİLDİRİSİ'nin de bu örgütler tarafından dağıtıldığı ifade

Devamı Sayfa 25 de

KATLEDİLİŞİNİN BİRİNCİ YILDÖNÜMÜNDE A. KASEMLO

ANILDI!

Geçen yıl 13 Temmuz'da I.K.D.P. Genel Sekreteri Abdulrahman Kasemlo, I.K.D.P.'sinin yurtdışı sorumlusu Abdullah Kadiri-Azar ve Irak Kürtlerinden, Dr. Fadhil Resul, İran Devletince alçakça katledildiler. İran KDP yetkilileri Viyana'da İran yetkilileriyle Kürt sorununu görüşmek için gitmişlerdi.

Bu karşılıklı görüşmelerde, İran devleti, Muhamed Jafar Safradi, Hacı Mustafa ve Amir Mansur Bozargian adlı askeri ve gizli servis yetkilileri tarafından temsil edilmekteydi. Viyana katliamından hemen sonra Hacı Mustafa ortadan kayboldu. Muhamed Jafar Safradi olay esnasında yaralanmıştı. Hemen olayın akabinde, Avusturya polisleri eşliğinde hava alanına gidip, oradanda İran'a gitti. Üçüncü şahıs olan Bozargian ise polis tarafından göz altına alındı ve 12 saat sonra serbest bırakıldı. Daha sonra, bu şahıs, İran konsolosluğuna sığındı ve şimdi nerede olduğu bilinmiyor. Avusturya devleti kendi toprakları üzerinde gerçekleşen bu katliamın üzerine gidip, katilleri cezalandırma yolunu seçmedi. Devlet terörizmini yurt dışına taşıyan İran sömürgecilerine karşı el ile tutulabilecek en basit bir kıpırdama göstermedi. Aksine daha önce göz altına aldığı katilleri serbest bıraktı. Bilindiği gibi, Viyana cinayetinde yeralan insanlar ve yapılaş biçimi meselesinde, Avusturya Polisi herkesi yanılttı ve bundan hareketle katilleri serbest bıraktı. Daha önceki, Avusturya Polisi hazırladığı raporda, katliami gerçekleştirenler toplantı, esnasında "Dışarıdan gelen unsurlardır." şeklinde bir açıklamada bulunuyordu. Daha sonra ortaya çıkan bazı verilere göre, katliamı bizzat toplantıya katılan unsurlar gerçekleştirmişti.

*I.K.D.P. Genel Sekreteri Dr. Abdulrehman Kasemlo
22.12.1930 yılında Urmiye'de doğdu.
13. Temmuz 1989 da Viyana'da katledildi...*

Varsayalım ki, bu üç iran yetkilisi katliamı gerçekleştirmemişlerdi. Ama bu üç unsur katliamın birinci dereceden tanıklarıydılar. Avusturya polisi ne hakla bu "tanıkları" serbest bırakabilir? Burjuva hukuku açısından bu serbest bırakma olayının hiç bir maddi dayanağı yoktur.

Kendisini hukuk devleti diye lanse eden Avusturya devleti, kendi ekonomik çıkarları için Avusturya'da gerçekleşen bu katliami unutturmak istiyor. Bilindiği gibi, İran - Irak savaşından Avusturya devleti, iki tarafta da milyarlarca şilinglik askeri yardım yapmıştı. Avusturya'nın "tarafsız" bir ülke olma üyeliği, askeri yardım yapmasını yasaklıyordu. "NORICUM skandalı" diye bilinen bu olayda küllemek isteyen Avusturya

Devleti, Viyana Katliamının suç ortağıdır. Sömürgeci İran Devleti, daha önce bir kaç Komela yetkiliside yurt dışında alçakça katletmişti.

İran KDP'sinin Paris yetkilileri, Viyana'da katledilen yöneticilerini anmak için, dört gün seri

halinde çeşitli faaliyetler gerçekleştirdi. Biz Paris' teki KAWA taraftarları aktif bir şekilde bu faaliyetlere destek olduk. 10 Temmuz'da yapılan basın toplantısına, 11 Temmuz da yapılan sessiz gösteriye ve 12 Temmuz'da yapılan anma gecesine katıldık. Anma gecesine, Kürdistan'ın dört bir yanından çeşitli örgüt temsilcileri ve bir dizi fransız hümanist örgüt ve kuruluşun temsilcileride hazır bulunmaktaydı.

Paris, Ala Yekiti Muhabiri.

DEGERLİ HOCAMIZ SOSYOLOG DR. İSMAIL BE- SİKÇİYE AÇIK MEKTUP

Türkiye'de resmi ideoloji olan Kemalizmin çizmiş olduğu çerçevede, "bilim" üreten ve bu yüzden de Güneş - Dil teorisi, Türk Tarih tezleri gibi bilim dışı ırkçı-şoven nitelikte düşünceler üreten üniversitelerde uzun süre barındırılmamız mümkün olmadı. Kendine bilim adamı denilen Prof. ve Doc. patentli öğretim üyelerinin jurnalleri ile tutuklanıp 12 Mart cendesinde yargılandınız.

Kürt ve Kürdistan gerçeğini savunduğunuz, Kemalizmin ırkçı-şoven yanını deşifre ettiğiniz için üniversitelerden kovulduunuz. Yıllarca cezaevlerinde tutulup düşüncelerinize ambargo konulmak istendi. Fakat tüm bunlar sizi yıldırmadı. Siz yine Türkiye'de tabu olan ve yalan üzerine kurulu ideolojilerle hesaplaşmayı bıkmadan kararlı bir şekilde sürdürdünüz.

Tamamıyla, Kürt ulusunun inkarı üzerine kurulan, kemalizmin ırkçı şoven ideolojisine karşı aldığınız köklü tavır nedeniyle, Türk aydınları tarafından dışlandınız ve afaroz edildiniz, hatta Türkiye Yazarlar Sendikası başkanı tarafından ajanlıkla suçlandınız. Aydın ve demokrat olmanın belli kıstasları vardır. Anti-Kemalist olmadan ve Kürdistan gerçeğini kabul etmeyen, aydın ve demokrat olunamaz. Bu gerçekleri kabul etmek ve savunmak günümüz şartlarında yıllarca cezaevlerinde yatmayı, düzenin, her türlü zulüm ve baskısını göze almayı gerektiriyor. Şunu da çok iyi biliyoruz ki nesnel gerçekler ne kadar yadsınmaya çalışılırsa çalışılınsın, görmemezlikten, duymamazlıktan gelinirse gelinsin hiç bir şekilde gizlenemezler. Bugün Kürt ve Kürdistan gerçeği çok açık ve çarpıcı bir biçimde kendisini dayatıyor. Bütün insanları düşünme ve sorgulama sürecine itiyor. Resmi ideoloji

ve çeşitli türevleri istediği kadar inkarcı ve anti-bilmsel yaklaşımlar savunursa savunsunlar, bu tür yaklaşımların savrulup yerle bir edileceğini bilmekteyiz.

Bilimin üretildiği ve öğretildiği kurumlar olması gereken üniversite de bizler, yıllarca bilmsel gerçeklerin kavgasını vermiş olan sizin, kitaplarınızdan, araştırmalarınızdan yoksun bırakıldık. Üniversitelerde çalışmalarınızı, araştırma ve incelemelerinizi dile getirdiğimizde engellendik. Eserlerinizin "birlik ve beraberliği" bozan bölücü nitelikte olduğunu söylüyorlar. Fakat biz gerçek bölücülerin 1639'da Kasrı Şirin antlaşmasıyla Kürdistanı ikiye bölen, ardından Lozan konferansı ile bu bölünmüşlüğü dörde çıkaran sömürgeci ve emperyalist devletler olduğunu biliyoruz. Gerçek bölücülerin kimler olduğunu öğrenmek ve öğretmek bu bölücülerin çirkin emellerini ve çıkarlarını deşifre etmek bu doğrultuda komuoyunu duyarlı kılmak için mücadele eden bütün insanların ve onurlu aydınların sonuna kadar desteklenmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Üniversitelerde resmi ideolojiyi kanıtlamak için bilim yapıldığı, bilimin belirli kalıplar içine sokulduğu ve beyinlerin sizin deyimimizle "kötürümleştigi", bir ülkede yaşıyoruz. Sizi yalnızca gerçekleri ortaya koyduğunuz için yıllarca zindanlarda çürütmeye çalışan bir devletin vatandaşı olmaktan utanıyoruz.

Bizler resmi ideoloji ile çatıştığınız için sizi koğuşturan ve kovan, "Bilimsel çalışmaların" doğruyu saptamak için değil, resmi ideolojiyi kanıtlamak için yapıldığı üniversitelerin, öğrencileri olmaktan utanıyoruz.

Resmi ideolojinin çerçevesi içinde, "bilim" yapan ve bu çerçeveyi parçaladığınız için sizi ajanlıkla suçlayan "aydınlara" sahip olduğumuz için utanıyoruz.

uz için utanıyoruz.

Genel olarak düşüncelerinden dolayı insanların yüzlerce yıl hapis cezasıyla cezalandırılmasına, işkencelere uğramalarına, sürgünlere gönderilmelerine, toplumsal sorunlar, ezilen ve sömürülenlerin cephesinden bakanlar üzerindeki devlet terörünün bütün biçimlerine karşı duyarsız kalmayacağımızı belirtmek istiyoruz.

KÜRDİSTAN'DAN SELAM VAR

KORKU DAĞLARI AŞTI
UYKUSU KAÇTI BEYLERİN
BARUT YÜKLÜ GEMİLER
İSKELEYE YANAŞTI!

KÜRDİSTAN'DAN SELAM VAR!
KAVGA HER AN SÜRECEK,
NAMLULARIN ARDINDAN
HESABI GÖRÜLECEK!

İSYAN VAR KÜRDİSTAN DA!
KAVGA SONU BULACAK
DÜŞENLERİN ARDINDAN
GÜRLEYEN YIGINLARIN
ÇATIRDAYAN ÖFKESİ
ŞAFAKLA KUDURACAK!

BU SINIF YENİLMEDİ
HEP SIRTINDAN VURULDU
BU SINIFLA BİRLİKTE
HÜR DÜNYALAR KURULDU

KORKU DAĞLARI AŞTI
UYKUSU KAÇTI BEYLERİN
BARUT YÜKLÜ GEMİLER
İSKELEYE YANAŞTI!

Mart 1990

BERFİ SURUÇ

V.i.S.d.P. S. Haidari, Grossenbergener Str. 48
4971 HÜLLHORST-DEUTSCHLAND
Yazışma Adresi: Postlagerkarte Nr. 166 238 E, 5000 KÖLN 1
Banka Hesabı: Stadtparkasse Köln, Konto Nr. 942 231 79 BLZ 370 501 98
F. Almanya: 3 DM, Fransa: 10 FF, Belçika: 70 BF, Hollanda: 3,5 G,
Danimarka: 10 KRN, İsveç: 10 KRN, Avusturya: 25 Ş, İsviçre: 2,5 SFR

İSMAİL BEŞİKÇİ

YARGILANAMAZ!

(Aşağıda İstanbul'da, İsmail Beşikçi ile dayanışma eylemleri ile ilgili bir KAWA taraftarının izlenimlerini aktarıyoruz.)

Yoldaşlar,

Sizlere kamuoyunda SS karar-namesi olarak adlandırılan 413, 424, 425 nolu K.H.K. lere ve bunlarla bütünlük arzeden, değerli bilim adamı İsmail Beşikçinin yargılanmasına yönelik olarak, devrimci demokrat kesimlerce yürütülen kampanya'daki izlenimlerimi aktarmak istiyorum.

Besikçi hocamızın ilk iki duruşması, çıkış noktasına denk düşmeyecek yoğunlukta'da olsa, yurtsever devrimci demokrat kesimde canlı bir ilgi gördü ve yapılmış tartışmalı olsada, Beşikçi ile dayanışma komitesi oluştu.

3. Duruşma öncesinde ise, davanın sömürgecilerin Kürdistan kararnamelerine yönelik tepkilerle bütünlleştirilmesi gerçeğinden yola çıkarak, eşzamanda sonuçlanan 3 ayrı çalışma yürütüldü.

"Sosyalist Basın" olarak adlandırılan basın çevresinin Kürdistan kararnamesine karşı topladığı imzalarla birlikte, Ankara'ya varma çabası, ilk etapta baskı ve gözaltı ile engellenince açlık grevine dönüştü ve 19 Haziran 1990'da Sarı Hoca'nın duruşma günü sona erdi. Ancak ikinci denemede, Ankara'ya imzalarla birlikte ulaşılabildi.

"Sosyalist Basın" çevresinde bunlar yaşanırken, 13 Haziran'da İHD İstanbul şubesi, Ulusal Haklar, azınlıklar ve Mülteciler Komisyonu ile cezaevi komisyonu (İ.H. savunucusu olduklarını iddia eden bir kısım beylerin karşı çıkışı nedeniyle) ve bir kısım İ.H.D. üyelerinin girişimiyle, kamuoyunda SS diye bilinen, gerçekte ise sürgün ve sansürle sınırlı kalmıyan, kısaca sömürgecilerin Kürdistan Kararna-

meleri diye adlandıracağımız Kararnamelere bağlı olarak, Beşikçi Hocamızın ve onun şahsında Kürdistan gerçeğinin yargılanmaya çalışılmasını protesto etmek, sessiz kalmamak, geçici tepkisellikler yerine kamuoyu yaratıp kalıcı, süreklilik arzeden çözüm yollarını ve makro anlamda kurumsallaşmanın (platformun) koşullarını tartışarak, geleceğe ilişkin ortak önerilerin ve bu önerileri hayata geçirmenin yollarının sorgulandığı bir süreci yaşayan bir açlık grevi yapıldı ve Ankara'ya telegraf çekildi.

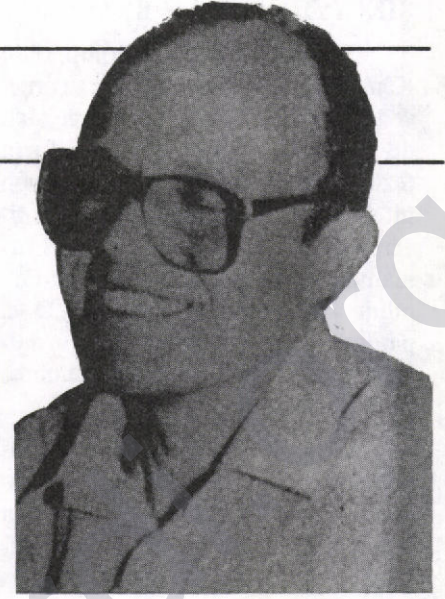
13-19 Haziran arasında yapılan açlık grevi boyunca çeşitli kitle örgütü temsilcileri, sanatçılar, milletvekilleri, basın mensupları, avukatlar mesaj, öneri ve katılımlarıyla bu çabaya destek verdiler.

Açlık grevine katılanların ve destekliyenlerin görüşbirliğine varıldığı platform ise tam bir netlik kazanmadan, Açlık Grevi, 19 Haziran 1990 günü gazete ilanıyla, ve Tabipler odasında sosyoloji öğrencilerinin basın toplantısında okunan basın açıklamasının ardından, Beşikçi Hoca'nın yargılandığı D.G.M. karşısında, Gülhane Parki önünde kısa bir Kürt halayıyla sona erdirilerek, Beşikçi Hoca'nın duruşma saati beklendi.

Bu dönemde yapılan bir diğer çalışmada, bir grup sosyoloji öğrencisinin, 19 Haziran 1990 günü düzenledikleri basın toplantısı ve sosyolog İsmail Beşikçiye hitaben yazıp imzaya açtıkları açık mektup eylemiydi...

...(Devam' daki mektuba bakınız. A. Yekitinin notu.) s. 31

Ortak basın toplantısının ardından İsmail Beşikçi'nin, saat 16.00 daki duruşmasında bulunmak üzere DGM önüne gelindi. 14-60 yaş arası 500 civarındaki kadınlı erkekli izleyici grubu, Beşikçi Hoca'nın yargılanmasını, Kürdistan Kararnamelerini ve "yer yokluğu

gerekeşiyle içeri alınmamalarını 1 saate yakın bir süre Türkçe ve Kürtçe sloganlarla protesto ettiler. Atılan sloganlar şöyleydi: Bağımsız Kürdistan, Berxwedan jiyane, Serhildan Jiyane, Beşikçi Hocamız yargılanamaz, Kürdistan Faşizme Mezar olacak, Kahrolsun Sömürgecilik vs-idi. Polisin göstermelik uyarısının ardından, gerçek yüzünü gösteren vahşi saldırısı karşısında, yaşanan çok kısa bir panik sonrası, taşlarla gereken cevap verildi. Ve de gözaltına alınanlar oldu.

...

Sonuç olarak duruşma salonunun dışında yaşananlar ile içeride mahkeme salonunda yaşananlar bir bütünlük oluşturuyordu. Beşikçi Hoca Çevrimli Katliamına, türk basının bu katliam da MİT'le bütünlüşmesine dikkat çekerek, dışarda izleyicilere yönelik şiddeti ve yer sorununu, bütün sorunları cevapsız bırakmak suretiyle protesto etti. Savunma avukatlarında yine aynı nedenlerden ötürü Salonu tekederek, Beşikçi hattının gerisine düşmeden davanın ruhuna yaraşır bir davranış biçimi sergilediler... Bugün bunların basit ve sıradan çalışmalar olduğunun bilinciyile, daha ileri atılımlara ihtiyacımızın olduğunu, bunu yaratacak alt yapıya fevkailede sahip olduğumuzun bilincindeyiz.

İstanbul'da bir KAWA taraftarı.